

2018-01-03

Tid Måndagen den 22 januari 2018 kl:18:30

Plats Xenter, Utbildningsvägen 3, Tumba, lokal konferensrummet

Ärenden

Justering

- 1 Internkontrollplan för 2018, miljö- och hälsoskydds nämnden
- 2 Enhetschefen/miljöenheten informerar
- 3 Anmälningsärenden
- 4 Delegationslista
- 5 Mål och internbudget för 2018, miljö- och hälsoskydds nämnden
- 6 Ev. tillkommande ärenden

Gruppsammanträden

S, V och MP – kl. 18:00, konferensrummet, Xenter, Tumba.

M, C, TUP, KD och L - kl. 18:00, Xenter, Tumba

Kaffe och smörgås från kl. 17:30.

**Anmäl ev. förhinder till Karina Wallenius, tel. 076-810 39 42, e-post
karina.wallenius@botkyrka.se**

2018-01-22

1

Internkontrollplan för 2018, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner internkontrollplanen för 2018 enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1 om *Internkontroll 2018*.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har upprättat ett förslag till internkontrollplan för 2018. Kommunledningsförvaltningen föreslår att nämnderna ska följa upp sex av kommunstyrelsens kontrollmoment. Kommunledningsförvaltningen uppmanar även respektive förvaltning att ta in samtliga 14 kontrollmoment i nämndens internkontrollplan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att ta in sex av kommunstyrelsens 14 kontrollmoment i sin internkontrollplan för 2018. De kontrollmoment som avses har nummer 2, 3, 4,8, 10 och 14 i kommunstyrelsens kontrollplan.

Miljöenheten kommer att arbeta med internkontrollen i projektform för att skapa ökad delaktighet och lärande inom förvaltningen. Vi kommer att rapportera alla 14 kontrollmoment i nämndernas årsbokslut.

2017-12-05

Referens
Senada ZilicMottagare
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens internkontrollplan för 2018

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner internkontrollplanen för 2018 enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1 om *Internkontroll 2018*.

Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen har upprättat ett förslag till internkontrollplan för 2018. Kommunledningsförvaltningen föreslår att nämnderna ska följa upp sex av kommunstyrelsens kontrollmoment. Kommunledningsförvaltningen uppmanar även respektive förvaltning att ta in samtliga 14 kontrollmoment i nämndens internkontrollplan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer att ta in sex av kommunstyrelsens 14 kontrollmoment i sin internkontrollplan för 2018. De kontrollmoment som avses har nummer 2, 3, 4, 8, 10 och 14 i kommunstyrelsens kontrollplan.

Miljöenheten kommer att arbeta med internkontrollen i projektform för att skapa ökad delaktighet och lärande inom förvaltningen. Vi kommer att rapportera alla 14 kontrollmoment i nämndernas årsbokslut.

Ärendet

Den interna kontrollen ska säkra en effektiv förvaltning och hindra att allvarliga fel och skador inträffar. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. Nämnderna ansvarar för att utforma och organisera den interna kontrollen inom sina områden och finna effektiva system för uppföljning.

Internkontrollplanens utformning

Kommunledningsförvaltningen har efter en riskbedömning upprättat ett förslag till internkontrollplan för 2018. I förslaget ingår att nämnderna själva följer upp sex av kommunstyrelsens kontrollmoment.

2017-12-05

Miljöenheten har upprättat ett förslag till internkontroll för 2018. Förslaget innebär att sex av kommunstyrelsens 14 kontrollmoment ska ingå i kontrollplanen. Dessa moment som avses framgår av tjänsteskrivelsens bilaga 1 och kontrollpunkterna har nummer 2, 3, 4,8, 10 och 14.

Så här arbetar vi

Miljöenheten kommer att arbeta med internkontrollen i projektform. Ansvariga deltagare inbjuds att medverka i ett eller flera kontrollmoment så att medarbetare med rätt kompetens ska arbeta med rätt kontrollmoment. Kontrollerna ska leda till ökat lärande. Resultaten ska förankras på ett bättre sätt inom förvaltningens organisation.

Vi ska arbeta med internkontrollen löpande under året. Kontroller ska göras och brister och felaktigheter ska snabbt rättas till. Arbetsgrupper skapas utifrån kontrollmomentens resultat för att arbeta vidare med frågan. Information samt utbildningar ska gå ut till de berörda. Återkoppling av internkontrollen ska göras till ledningsgruppen som ett återkommande moment. Delaktighet och lärande är grunden i det fortsatta arbetet.

Internkontrollplanerna kopplas nu tydligare till budget- och uppföljningsprocessen. I nämndens rapport ska respektive förvaltning också arbeta in kommunledningsförvaltningens resultat av den interna kontrollen. Vi kommer att rapportera alla 14 kontrollmoment i nämndernas årsbokslut.

Sanna Sparr Olivier
Förvaltningschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Bilaga

1. Kommunstyrelsens internkontrollplan 2018

Expedieras till

2017-10-30

Internkontrollplan 2018

Nämnd: Kommunstyrelsen kommunövergripande

Nr	Rutin/process/ sy- stem	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16=SxK*
	<i>Vad heter risken?</i>	<i>Vilken kontroll/åtgärd måste finnas eller fungera för att motverka risken?</i>	<i>Vad innebär risken?</i>	<i>Hur kommer kontrollen att ske och ofta?</i>	<i>Vem är ansvarig?</i>	<i>Till vem rapporteras kontrollerna?</i>	<i>Vilket riskvärde är bedömt?</i>
Förtroendefrågor med stora risker							
1 Ny	Ramavtal med rangordning	Att rangordning i ramavtalen följs	Finansiell förlust, brott mot lagstiftning	Kontroll av att ramavtal för bemanning och fastighetsunderhåll med fastställd rangordning följs. Kontrollen sker mot fakturerade belopp/leverantör kvartalsvis.	Upphandlingschef/avtalskontroller.	Nämnd och kommunstyrelsen	16=4x4
2	Rekrytering/ lagesf-terlevnad <i>Ändrad lydelse</i>	Kontroll av utdrag ur belastningsregister genomförs före anställning för befattningar där detta krävs. Kontrollen hanteras i enlighet med gällande rutin och informationshanteringsplan: -utdraget registreras eller noteras och -utdraget sparas eller gallras.	Förtroendeskada, brott mot lagstiftning och interna beslut.	10 procent av alla nyanställda per förvaltning, av de befattningar som omfattas av kravet. Kontroll 1 gång per år (september).	Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	16 = 4x4

2017-10-30

Nr	Rutin/process/ system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16=SxK*
3 Ny	Informationssäkerhet	Att verksamhetssystemen inom kommunen är informationssäkerhetsklassade i enlighet med verktyget KLASSA.	Förtroendeskada, brott mot lagstiftning och interna rutiner.	Kontroll av att alla verksamhetssystem är informationssäkerhetsklassade med stöd av verktyget KLASSA. Kontroll 1 gång per år (oktober).	Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 3x4
4	Korthantering	Att korthantering sker enligt gällande regelverk.	Felaktiga utbetalningar. Förtroendeskada.	Kontroll av att det till varje faktura finns bifogat samtliga kvitton, att moms är rätt avdragen och att regelverk följs. Kontrollen sker kvartalsvis genom stickprov.	Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 3x4
5	Upphandlingsform <i>Ändrad lydelse</i>	Att direktupphandling inte sker när annan upphandlingsform krävs.	Finansiell förlust, brott mot lagstiftning och policy, upphandlingsskadeavgift.	Stickprov, fakturor/ leverantörer med fakturerat totalt belopp som överstiger 500 000 kronor. Delkontroller genomförs varje kvartal.	Upphandlingschef/avtalskontroller	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 4x3
6	Ramavtal	Att ramavtalen används.	Finansiell förlust, brott mot lagstiftning och policy	Registeranalys. Stickprov, Totalt 180 fakturor konterade på kontogrupp 61, 64, 65, 70, 72, 74,75 samt 76. Delkontroller genomförs varje kvartal.	Upphandlingschef/avtalskontroller	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 4x3

2017-10-30

Nr	Rutin/process/ system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16=SxK*
7 Ny	Direktupphandling	Att krav på dokumentationsplikt för direktupphandlingar över 100 000 kronor uppfylls.	Finansiell förlust, brott mot lagstiftning och policy	Kontroll av fakturerade belopp överstigande 100 000 kronor upp till 500 000 kronor mot de direktupphandlingar som genomförts elektroniskt i TendSign.	Upphandlingschef/avtalskontroller	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 4x3
8	Representation, kurser och konferenser	Att gällande regelverk tillämpas vid representation, kurser och konferenser.	Förtroendeskada, brott mot lagstiftning, policy och riktlinjer.	Kontroll av att belopp, momsavdrag, uppgifter om syfte och deltagare överensstämmer med gällande regler. Kontrollen sker kvartalsvis genom stickprov.	Ekonomi- chef/Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 4x3
9 Ny	Löneprocessen Attest	Frånvaro och registrerad tid för timavlönade attesteras korrekt i lönesystemet.	Förtroendeskada, finansiellt, verksamhet	Kontroll att föregående månads inlagda frånvaro och registrerad tid för timavlönade är attesterad av chef i lönesystemet. 1 gång per månad dag efter sista attestdag. Uppgifter lämnas till respektive förvaltning kvartalsvis.	HR-chef/ lönechef	Nämnd och kommunstyrelsen	12 = 4x3
10	Statsbidrag och övriga bidrag	Att det finns dokumenterade och uppdaterade rutiner för ansökan av olika typer av stats-	Finansiell förlust, förtroendeskada.	Kontroll av att förteckning över möjliga bidrag att söka finns och att förteckningen är aktuell. (kon-	Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	9 = 3x3

2017-10-30

Nr	Rutin/process/ sy- stem	Kontrollmoment	Riskkate- gori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16=SxK*
		bidrag och övriga bidrag.		trollera vad som sökts?) Kontroll 2 gånger per år (maj och oktober).			
11	Introduktion <i>Ändrad lydelse</i>	Nya ledare deltar i det kommundemensamma introduktionsblocken.	Finansiell förlust, verksamhet.	Jämförelse av deltagarlistor mot nyanställda chefer i kommunen. Kontroll 1 gång per år (september)	HR-chef	Nämnd och kommunstyrelsen	9 =3x3
12	Rehabilitering <i>Ändrad lydelse</i> <i>Ändrat ansvarig från förvaltning till HR-chef</i>	Rehabiliteringsinsats görs vid upprepad korttidsfrånvaro.	Högre sjukfrånvaro, ohälsa, finansiell förlust.	Kontroll att en rehabiliteringsinsats gjorts för medarbetare som varit sjukskriven minst 4 gånger de senaste 12 månaderna. Kontroll 2 gånger per år (mars och september)	HR-chef	Nämnd och kommunstyrelsen	9 = 3x3
13	Arbetsmiljö <i>Ändrad lydelse</i>	Den årliga kartläggningen av arbetsmiljön är genomförd.	Brott mot AML/risk för ohälsa och olycksfall	Stickprov där dokumentationen "Riskbedömning och uppföljning" samlas in för 10 procent av enheterna/förvaltning, dock minst 3 enheter/förvaltning. Kontroll 1 gång per år (september).	HR-chef	Nämnd och kommunstyrelsen	9 = 3x3

2017-10-30

Nr	Rutin/process/ system	Kontrollmoment	Riskkategori/Beskrivning	Kontrollmetod och frekvens	Ansvarig	Rapporteras till	Risk 1-16=SxK*
14 ny	Personuppgiftsförteckning	Att aktuell personuppgiftsförteckning finns (årlig uppdatering).	Förtroendeskada, brott mot lagstiftning.	Kontroll av förteckning 1 gång per år (oktober).	Förvaltning	Nämnd och kommunstyrelsen	9 = 3x3

*Risk 1-16 grundar sig på genomförd risk- och väsentlighetsbedömning. Summan är beräknad genom att multiplicera sannolikheten och konsekvensen. Sannolikhet anger hur sannolikt det är att det finns eller kommer att uppstå brister i rutinen/processen. Konsekvens innebär hur mycket verksamhetens kvalitet, kostnad, förtroende eller resurser i övrigt påverkas, om brister i rutinen/processen finns eller uppstår.

Sannolikhetsnivåer för fel (risk för fel)

Osannolik = 1	Risken är praktiskt taget obefintlig att fel ska uppstå
Mindre sannolik = 2	Risken är mycket liten att fel ska uppstå
Möjlig = 3	Det finns risk för att fel ska uppstå
Sannolik = 4	Det är mycket troligt att fel ska uppstå

Konsekvenser vid fel (väsentlighet). Påverkan på verksamheten/ kostnaden om fel uppstår:

Försumbar = 1	Är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
Lindrig = 2	Uppfattas som liten av såväl intressenter som kommun
Kännbar = 3	Uppfattas som besvärande för intressenter och kommun
Allvarlig = 4	Är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa

2018-01-22

2

Enhetschefen/miljöenheten informerar

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att nämnden tagit del av informationen.

Sammanfattning

Miljöchefen/medarbetare inom miljöenheten delger aktuell information till nämnden.

2018-01-22

3

Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tagit del av nedanstående handlingar.

Handlingar

Miljö- och hälsoskyddsnämndens svar på: Remiss – Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan (sbf/2017:338).

Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2017-11-23, § 215, Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2021 (KS/2017:91).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens överklagande 2017-12-21, Överklagande av tillstånd till täkt- och återvinningsverksamhet inom fastigheten Hall 4:1 i Södertälje kommun och fastigheten Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun (Dnr 2010-671).

Miljö- och hälsoskyddsnämndens svar på: Remiss – Förslag till detaljplan för Övre Byrsta, Botkyrka kommun (sbf/2017:612).

Länsstyrelsens delbeslut gällande: Överklagande av beslut angående anmälan om motorsportverksamheten på Stora Uringe 3:1 i Botkyrka kommun; nu fråga om inhibition och interimistiskt förordnande (Beteckning 5051-44387-2017).

2017-11-29

Dnr sbf/2017:338

Referens
Tobias KarlssonMottagare
Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr N2017/04358/DL

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att lämna denna skrivelse som remissvar till näringsdepartementet.

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stödjer Statskontorets förslag om att en ökad kommunal samverkan är gynnsam för att kunna effektivisera och stärka livsmedelskontrollen och utföra kontrollerna på ett mer riskbaserat sätt.

Bakgrund

Statskontoret har efter ett uppdrag från regeringen presenterat rapporten - Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan. Remissvaren ska ha kommit in till Näringsdepartementet senast den 8 januari 2018. I rapporten beskrivs hur Statskontoret har utrett hur livsmedelskontrollen kan stärkas i kommuner där kontrollen är otillräcklig eller inte utförs på ett riskbaserat sätt och ger även förslag på åtgärder för att stärka kontrollen hos samtliga kontrollmyndigheter i landet.

Miljöenhetens synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden instämmer i att en ökad kommunal samverkan är gynnsam och i flera fall nödvändigt för att kunna stärka livsmedelskontrollen och utföra kontroller på ett mer riskbaserat sätt (enligt förslaget 5.3.1). Förslaget om att det bör finnas minst 3 årsarbetskrafter per kontrollmyndighet anses lämpligt, men där undantag måste kunna göras i vissa glesbygdsområden. I dessa fall bör kontrollmyndigheterna framföra förslag hur livsmedelskontrollen kan säkerställas på annat sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden delar också statskontorets åsikt (enligt förslaget 5.3.2), att även resterande kommuner som inte uppvisar kontrollbrister på grund av geografiskt område och svårigheter till rekrytering av personal, bör samverka för en ökad effektivitet och likvärdighet. Förslaget att kommunerna kan välja i vilka former de vill samverka och även vad de ska samverka om, är lämpligt för

2017-11-29

Dnr sbf/2017:338

att få kommuner att se positivt på kraven som ställs och därmed vilja jobba mål-
inriktat för att effektivisera samarbetet mellan kommunerna.

Övriga förslag som statskontoret framför i kapitel 5.3, ställer Miljö- och hälso-
skyddsnämnden sig också positiv till och anser att en kommunal samverkan är
behövlig för en likvärdig och effektiv tillsyn. Botkyrka samverkar med kommu-
nerna i Stockholms län genom SILK (samverkan inom livsmedelskontrollen). Där
drivs gemensamma projekt som effektiviserar och höjer kvaliteten i kontrollen.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan

DATUM
2017-06-02
ERT DATUM
2016-12-08

DIARIENR
2016/242-5
ER BETECKNING
N2016/07646/DL

Regeringen
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Uppdrag att föreslå åtgärder som säkerställer att nödvändiga livsmedelskontroller genomförs av alla kommunala kontrollmyndigheter

Regeringen gav den 8 december 2016 Statskontoret i uppdrag att föreslå åtgärder som säkerställer att nödvändiga livsmedelskontroller genomförs av alla kommunala kontrollmyndigheter.

Statskontoret överlämnar härmed rapporten *Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan (2017:9)*.

Tillförordnad generaldirektör Tony Malmberg har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Johan Lantto, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Tony Malmberg

Johan Lantto

Innehåll

Sammanfattning	7
1 Uppdraget och dess genomförande	9
1.1 Uppdraget	9
1.2 Nuvarande reglering och ansvarsfördelning för livsmedelskontrollen	10
1.3 Genomförande	11
1.4 Rapportens disposition	12
2 Orsaker till problem inom den kommunala livsmedelskontrollen	13
2.1 Vad är en otillräcklig och inte riskbaserad kontroll?	13
2.2 Omfattningen av otillräcklig och inte riskbaserad kontroll	14
2.3 Direkta och bakomliggande orsaker till bristerna	14
2.4 Statskontorets sammanfattande bedömning	21
3 Kan bättre samordning och vägledning lösa problemen?	23
3.1 Samordning, ledning och utveckling av livsmedelskontrollen	23
3.2 Livsmedelsverket har successivt skärpt styrningen	25
3.3 Statskontorets sammanfattande bedömning	26
4 Ökad samverkan eller ett statligt övertagande?	27
4.1 Olika former av kommunal samverkan	27
4.2 Konsekvenser av ökad samverkan inom livsmedelskontrollen	31
4.3 Ett statligt övertagande kan se ut på olika sätt	34
4.4 Erfarenheter av statligt övertagande från andra tillsynsområden	36
4.5 Konsekvenser av ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen	40
4.6 Statskontoret förordar ökad kommunal samverkan framför ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen	44
5 Förslag på hur samverkan mellan kommuner kan öka	47
5.1 Utgångspunkter för Statskontorets förslag	47
5.2 Krav på samverkan som finns i olika författningar	50
5.3 Statskontorets förslag till färdplan och åtgärder för ökad samverkan	54
Referenser	63
Bilaga Regeringsuppdraget	65

Sammanfattning

Statskontoret har utrett hur livsmedelskontrollen kan stärkas i kommuner där kontrollen är otillräcklig eller inte utförs på ett riskbaserat sätt.

Det finns flera orsaker till att vissa kommuners livsmedelskontroll brister

Kommunerna ansvarar för att kontrollera bland annat livsmedelsbutiker, restauranger, storkök och dricksvattenanläggningar. Bland de kommuner som brister i livsmedelskontrollen finns både stora och små kommuner, och de finns i alla delar av Sverige. Men kommuner med få invånare i glesbefolkade områden har i genomsnitt större brister. Dessa kommuner är ofta mer sårbara, exempelvis när någon i personalen blir sjuk eller slutar. Statskontoret bedömer att bristerna även beror på att vissa kommuner inte prioriterar kontrollen i tillräcklig utsträckning. En bättre statlig styrning kan i dessa fall lösa en del av problemet. Men när det gäller brister som beror på faktorer som kommunernas storlek och geografi, bedömer Statskontoret att problemen inte kan avhjälpas med en förbättrad statlig styrning.

Effektivitetsskäl talar för att kommunerna bör samverka mer

Statskontoret har analyserat i vilken utsträckning olika former av kommunal samverkan respektive statligt övertagande av livsmedelskontrollen kan lösa problemen. Likvärdighets- och rättssäkerhetsskäl talar för ett statligt övertagande. Ett sådant övertagande är dock förknippat med stora effektivitetsrisker, bland annat i form av höga omställningskostnader. Vi rekommenderar därför att problemen i första hand åtgärdas genom att kommunerna samverkar mer med varandra.

Statskontoret bedömer att samverkan som innebär att kommuner bildar gemensamma kontrollmyndigheter har bäst förutsättningar att minska sårbarheten och höja effektiviteten i livsmedelskontrollen. Vi anser därför att kontrollmyndigheterna behöver bli större och färre.

Livsmedelskontrollen är i många kommuner organisatoriskt integrerad med miljötillsynen. Statskontoret bedömer därför att åtgärder för att öka samverkan bör gälla båda områdena, i så stor utsträckning som möjligt.

Regeringen bör ta initiativ till en färdplan som ökar samverkan

Statskontoret föreslår att regeringen tar initiativ till en färdplan med åtgärder som kan öka den kommunala samverkan. Regeringen bör formulera ett mål som innebär att de kommunala kontrollmyndigheterna senast år 2025 bör ha minst 3 årsarbetskrafter inom livsmedelskontroll. Om kommunerna samverkar om både livsmedelskontroll och miljötillsyn bedömer vi att de minsta kontroll- eller tillsynsmyndigheterna skulle ha omkring 12 årsarbetskrafter totalt inom dessa områden. Om målet nås skulle antalet kommunala kontrollmyndigheter behöva minska från knappt 250 till drygt 100 stycken.

För att uppnå målet föreslår Statskontoret att regeringen vidtar ett antal åtgärder:

Inför krav på att kommuner ska ta tillvara samverkansmöjligheter

Statskontoret föreslår att regeringen initierar ett arbete som innebär att det införs ett krav i livsmedelslagen på att kommunerna ska ta tillvara på samverkansmöjligheter. Samverkan ska ske i de fall det är möjligt för att minska sårbarheten samt öka effektiviteten och likvärdigheten i livsmedelskontrollen. Förslaget innebär att kommunerna kan välja i vilka former de samverkar och vad de samverkar om.

Skärp uppföljningen av kommunerna för att öka samverkan

En skärpt statlig uppföljning är ett sätt att signalera till kommunerna att de behöver samverka i större utsträckning. Livsmedelsverket har redan skärpt sin styrning och Statskontoret anser att myndigheten bör fortsätta på den inslagna vägen. Regeringen bör överväga att ge Livsmedelsverket ytterligare sanktionsmöjligheter.

Ge ekonomiska bidrag till kommunerna för att bilda gemensamma kontrollmyndigheter

Statskontoret föreslår att regeringen inför ett ekonomiskt bidrag för att underlätta för kommunerna att bilda gemensamma kontrollmyndigheter. Syftet med bidraget är att täcka kommunernas kostnader i samband med att de ska planera och bilda en sådan myndighet.

Ge tydligare uppdrag till länsstyrelserna att verka för kommunal samverkan

Regeringen bör ge länsstyrelserna i uppdrag att inventera och bedöma vilka kommuner som har mest nytta av att samverka inom livsmedelskontroll och miljötillsyn. Uppdraget innebär vidare att landshövdingarna ska verka för att kommunerna bildar gemensamma kontroll- och tillsynsmyndigheter inom eller utanför länsgränserna.

Regeringen bör överväga ytterligare krav på samverkan om nämnda åtgärder inte får effekt

Om de åtgärder som vi har beskrivit ovan inte ger avsedd effekt bör regeringen överväga att under 2021 vidta ytterligare åtgärder. Regeringen bör bland annat överväga att lagstifta om att kommuner med en liten kontroll- eller tillsynsverksamhet ska bilda gemensamma myndigheter efter den modell som tillämpas i Finland. Statskontoret bedömer att denna åtgärd i dag är svår att motivera eftersom den innebär ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Men om andra åtgärder inte har tillräcklig effekt bedömer Statskontoret att ett sådant ingrepp i självstyrelsen kan motiveras.

1 Uppdraget och dess genomförande

1.1 Uppdraget

Flera tidigare utvärderingar och uppföljningar har visat på brister i en del kommuners livsmedelskontroll. Bristerna har funnits åtminstone sedan 2000-talet och trots att olika åtgärder har vidtagits från statsmakternas sida finns problemen kvar.

Regeringen (Näringsdepartementet) har uppdragit åt Statskontoret att utreda hur livsmedelskontrollen kan stärkas i kommuner som inte kontrollerar i tillräcklig omfattning eller inte gör det på ett riskbaserat sätt. I uppdraget ingår att kartlägga vad dessa kommuner har för problem och behov som påverkar genomförandet av livsmedelskontrollen. I uppdraget ingår också att analysera och lämna förslag på hur kommunerna kan lösa problemen på ett kostnadseffektivt sätt.

Statskontoret ska överväga om den statliga styrningen behöver förändras, och vilka alternativa organisatoriska lösningar som finns. I uppdraget nämner regeringen särskilt möjligheten att flytta ansvaret för att utföra kontrollen till en annan kontrollmyndighet, samt ökad samverkan mellan kommuner. När det gäller möjligheter till samverkan nämner regeringen i uppdraget frivillig samverkan, avtalssamverkan och lagstyrd samverkan med utgångspunkt i den modell som inrättats i Finland. Uppdraget framgår i sin helhet i bilaga 1.

Vi har tolkat att uppdraget inte handlar om att analysera i vilken utsträckning som de bedömningar som kommunala kontrollmyndigheter gör är likvärdiga eller vad eventuella brister i likvärdigheten beror på. Men det är ändå önskvärt att livsmedelskontrollen blir mer likvärdig, och vi har därför bedömt i vilken utsträckning som olika åtgärder kan bidra till detta.

Vi har även tolkat uppdraget som att det främst handlar om att överväga åtgärder som innebär ett huvudsakligen offentligt utförande av kontrollverksamheten. Vid sidan om detta skulle även en ökad användning av offentligt godkända, så kallade ackrediterade privata organ, kunna användas inom livsmedelskontrollen. Vi har inte närmare analyserat dessa möjligheter.

1.1.1 Uppdraget ligger nära andra pågående utredningsuppdrag

Vi konstaterar att det finns flera andra pågående utredningar som berör de frågor vi behandlar i denna utredning. Hur den kommunala livsmedelskontrollen organiseras kan påverka andra verksamhetsområden i kommunerna. Livsmedelskontroll är ofta organisatoriskt sammanvävd med kommunernas uppdrag på miljöområdet. Miljötillsynsutredningen ser för närvarande över organiseringen och ansvarsfördelningen för miljötillsynen. Utredningen ska redovisa sina förslag senast 28 juni 2017.¹

---

¹ Dir. 2016:32, *Enhetliga och effektiva system för miljötillsyn och sanktioner*.

Regeringen tillsatte i februari 2017 en parlamentarisk kommitté med uppdrag att stärka kommunernas kapacitet. Kommittén har ett brett uppdrag att analysera i vilken utsträckning som bland annat kommunal samverkan och asymmetrisk uppgiftsfördelning kan bidra till att stärka kommunernas förmåga att möta samhällsutvecklingen. En asymmetrisk uppgiftsfördelning innebär att kommuner kan ha olika uppgifter exempelvis beroende på att de har skilda förutsättningar att utföra dem. Kommittén ska lämna en delrapport om avtalssamverkan senast den 1 oktober 2017. Uppdraget ska slutredovisas 2019.²

1.2 Nuvarande reglering och ansvarsfördelning för livsmedelskontrollen

Den offentliga livsmedelskontrollen utförs av Livsmedelsverket, länsstyrelserna och kommunerna samt Generalläkaren.³ Kommunerna är ansvariga för alla anläggningar som inte faller inom Livsmedelsverkets eller länsstyrelsernas ansvarsområden. Det handlar främst om sådant som livsmedelsbutiker, restauranger och storkök, inklusive kommunala anläggningar. Andra anläggningar under kommunalt kontrollansvar är småskalig och storskalig tillverkning, livsmedelsföretagens huvudkontor, grossister, importörer och distributionsföretag. Kommunerna ansvarar också för att kontrollera anläggningar för dricksvattenförsörjning. Livsmedelsverket ansvarar för att kontrollera vissa livsmedelsanläggningar, som exempelvis mejerier och slakterier. Totalt finns cirka 87 600 livsmedelsanläggningar. Livsmedelsverket kontrollerar drygt 1 400 av dessa och kommunerna övriga i den mån de inte kontrolleras av Länsstyrelserna eller Generalläkaren. Länsstyrelserna ansvarar för att kontrollera primärproduktionen av livsmedel som främst är enskilda jordbruk. Generalläkaren ansvarar för kontroll av livsmedelsanläggningar inom Försvarsmakten.

Det finns för närvarande 249 kommunala kontrollmyndigheter. Att antalet kontrollmyndigheter är färre än antalet kommuner beror på att vissa kommuner redan samverkar om kontrollen i kommunalförbund eller en gemensam nämnd. Både Livsmedelsverket och länsstyrelserna har väglednings- och samordningsuppdrag i förhållande till den kommunala livsmedelskontrollen.

Livsmedelskontrollen regleras i EU-lagstiftning samt av nationell lagstiftning som kompletterar och preciserar EU-lagstiftningen. EU:s lagstiftning på området består av flera rättsakter, där den så kallade kontrollförordningen innehåller bestämmelser om hur medlemsstaterna ska finansiera, organisera och genomföra kontrollen.⁴ Varje medlemsstat ska enligt förordningen bland annat utarbeta en samlad flerårig nationell kontrollplan. I Sverige ansvarar Livsmedelsverket för att utarbeta den nationella kontrollplanen efter samråd med Jordbruksverket.⁵

---

² Dir. 2017:13, *Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen*.

³ Ansvarsfördelningen framgår av livsmedelslagen (2006:804) och preciseras i livsmedelsförordningen (2006:813).

⁴ EG-förordning nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd.

⁵ 7 § förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket

1.3 Genomförande

Vi inleder med att redovisa bristerna i den kommunala livsmedelskontrollen. Därefter har vi utifrån de alternativ som nämns i uppdraget analyserat i vilken utsträckning som olika åtgärder skulle kunna lösa de problem som vi har identifierat. Dessa alternativ är:

- en förbättrad styrning
- en ökad kommunal samverkan
- ett statligt övertagande.

Därutöver bedömer vi också om åtgärderna skulle kunna bidra till en ökad effektivitet respektive en ökad likvärdighet. Vi har också bedömt vilka konsekvenser som åtgärderna skulle kunna ha för de berörda myndigheterna. För det alternativ som vi förordar har vi också bedömt hur väl alternativet passar in i den svenska förvaltningsmodellen.

1.3.1 Material och underlag

Vår kartläggning och analys av problemen i kommunernas livsmedelskontroll utgår huvudsakligen från den statistik över genomförda kontroller som landets 249 kommunala kontrollmyndigheter redovisade till Livsmedelsverket för 2016. Dessa uppgifter har vi kompletterat med information från länsstyrelsernas och Livsmedelsverkets revisioner av de kommunala kontrollmyndigheterna. Vi har även intervjuat kommunala tjänstemän, inklusive livsmedelsinspektörer, i fyra kommuner, för att belysa faktorer som påverkar hur kommunerna utför kontrollen.⁶ Vi har valt kommuner utifrån en lista på 20 kommuner som Livsmedelsverket bedömt haft problem inom livsmedelskontrollen.

Vår analys av de olika åtgärderna bygger på myndighetsrapporter, forskning och de intervjuer som vi har genomfört. Analysen av kommunal samverkan är även baserad på statistik från Livsmedelsverket. För att inhämta erfarenheter av kommunal samverkan har vi också intervjuat kommunala tjänstemän, inklusive livsmedelsinspektörer, i fem områden där kommunerna samverkar om livsmedelskontrollen.⁷ Vi har även intervjuat representanter för följande organisationer:

- Sveriges kommuner och landsting SKL, och det kommunala miljöchefsnätverket
- Länsstyrelser genom det så kallade 28-nätverket
- Livsmedelsverket
- Regeringskansliet (Livsmedelsenheten på Näringsdepartementet och kommunenheten på Finansdepartementet)
- Livsmedelssäkerhetsverket Evira i Finland och det finländska kommunförbundet

---

⁶ Höör, Jokkmokk, Älvkarleby och Ödeshög.

⁷ Miljönämnden östra Skaraborg (kommunalförbund), Malå/Norsjö miljö- och byggnämnd (gemensam nämnd), Bräcke och Ånge kommuner (avtalssamverkan) samt Kumla och Hallsberg (gemensam förvaltning).

- Näringslivs- och konsumentorganisationer genom Svensk Dagligvaruhandel, Visita, Livsmedelsföretagen, det nationella resurscentrumet för mathantverk Eldrimner, Sveriges konsumenter och Näringslivets regelnämnd
- Swedac
- Miljötillsynsutredningen.

1.3.2 Utförande

Uppdraget har utförts av en arbetsgrupp bestående av projektledaren Johan Lantto och Charlotta Edholm. Uppdraget har följts av en intern referensgrupp vid Statskontoret. Beskrivande delar av rapporten har i ett tidigare skede faktagranskats av Livsmedelsverket, länsstyrelserna genom styrgruppen för 28-nätverket och SKL.

1.4 Rapportens disposition

Rapporten är indelad i fem kapitel. I *kapitel 2* analyserar vi vad problemen inom den kommunala livsmedelskontrollen beror på. I *kapitel 3* diskuterar vi om en bättre statlig samordning och vägledning kan lösa problemen. I *kapitel 4* analyserar vi åtgärder som innebär en ökad kommunal samverkan respektive att flytta kontrollansvaret till en annan myndighet. Här jämför vi också åtgärderna. I *kapitel 5* redovisar vi Statskontorets förslag.

2 Orsaker till problem inom den kommunala livsmedelskontrollen

Detta kapitel innehåller dels en beskrivning av de kommuner som utför kontroll i otillräcklig omfattning eller inte utför kontroll på ett riskbaserat sätt, dels en analys av vilka faktorer som kan förklara dessa problem.

2.1 Vad är en otillräcklig och inte riskbaserad kontroll?

Att livsmedelskontroll ska utföras på ett riskbaserat sätt framgår av EU-lagstiftningen på området. Principen är att ju högre risk som riskbedömningen av en viss livsmedelsanläggning visar på, desto fler timmar ska kommunerna planera in för kontrollen. En riskbaserad livsmedelskontroll innebär att kommunerna genomför kontrollen i enlighet med den planeringen. Om en anläggning inte kontrolleras i nivå med vad som faller ut av riskklassningen, är inte kontrollen riskbaserad enligt Livsmedelsverkets riktlinjer.⁸

Det är inte möjligt att exakt ange vad som är en tillräcklig respektive otillräcklig omfattning av kontrollverksamheten. Men Livsmedelsverket bedömde 2016 att vissa kommuner kontrollerar anläggningar anmärkningsvärt lite. Med det menade Livsmedelsverket kommuner som kontrollerade en lägre andel än 40 procent av anläggningarna totalt, eller en lägre andel än 80 procent av anläggningarna i de höga riskklasserna (riskklass 1–4). Mot denna bakgrund har Statskontoret använt dessa gränsvärden för att ringa in de kommuner som utför kontroller i otillräcklig omfattning.

Statskontoret har också utgått från att en låg andel genomförda kontroller pekar på att kommunen inte har en riskbaserad kontroll. Det gäller särskilt om andelen kontrollerade anläggningar i de höga riskklasserna är låg. Detta beror på att sådana anläggningar enligt den nationella kontrollplanen ska kontrolleras varje år.⁹

I detta sammanhang vill vi lyfta fram att kritik har riktats mot den riskklassificeringsmodell som används. Näringslivets regelråd har visat att det finns stora skillnader mellan kommunerna i hur de riskklassificerar en fiktiv livsmedelsbutik.¹⁰ Statskontoret föreslog 2015 förenklingar i modellen, bland annat mot bakgrund av kritiken.¹¹

---

⁸ Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och förbättringsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-26, s. 5.

⁹ Enligt artikel 41 i EU:s kontrollförordning ska varje medlemsstat utarbeta en samlad flerårig nationell kontrollplan. I Sverige ansvarar Livsmedelsverket för att utarbeta den nationella kontrollplanen efter samråd med Jordbruksverket, 7 § förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket.

¹⁰ Näringslivets regelråd, *Livsmedelskontroll – Tillämpning, klassning, avgifter och samverkan*, s. 10.

¹¹ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17.

Livsmedelsverkets uppföljningar visar också att det finns stora skillnader mellan kontrollmyndigheterna när det gäller hur de bedömer fel hos livsmedelsanläggningarna och i vilken utsträckning som de fattar beslut om åtgärder mot livsmedelsföretagarna.^{12 13} Därmed finns det en risk för att livsmedelsföretagen behandlas olika beroende på var i landet de har sin verksamhet. Vi kommer att i kapitel 4 återkomma till detta problem med likvärdigheten.

2.2 Omfattningen av otillräcklig och inte riskbaserad kontroll

Kommunala kontrollmyndigheter kontrollerade 62 procent av de anläggningar som de har ansvar för 2016, enligt de uppgifter kommunerna lämnar till Livsmedelsverket. Men variationen var stor och kommunerna kontrollerade mellan 13 och 94 procent av anläggningarna.

Livsmedelsverkets statistik visar att 39 kommuner (16 procent) kontrollerade en lägre andel än 40 procent av alla anläggningar 2016. Det är en omfattning som Livsmedelsverket bedömt som anmärkningsvärt låg.

Statistiken visar att 54 procent av kommunerna kontrollerade 100 procent av anläggningarna i de höga riskklasserna (1–4) år 2016. Det är en ökning jämfört med 2014, då motsvarande andel var 45 procent. Men 28 kommuner (12 procent) kontrollerade en lägre andel än 80 procent av anläggningarna i de högre riskklasserna samma år, även det en omfattning som Livsmedelsverket bedömt som anmärkningsvärt låg.¹⁴

År 2016 kontrollerade sammanlagt 41 kontrollmyndigheter inte en tillräckligt stor andel av det totala antalet anläggningar eller av antalet anläggningar i de höga riskklasserna. En fjärdedel av de granskade kommunerna fick påpekanden i revisionen 2015 om att kontrollen inte var planerad eller riskbaserad. Tre kommuner saknade kontrollplan. I övrigt handlade påpekandena om att kommunen inte följde kontrollplanen, eller att kommunen inte utformat den på ett riskbaserat sätt.¹⁵

Tre kommuner hade så allvarliga brister att de under 2016 fick förelägganden av Livsmedelsverket att förbättra sin kontroll.¹⁶

2.3 Direkta och bakomliggande orsaker till bristerna

För att analysera vad problemen beror på bör vi skilja på direkta orsaker till problemen och bakomliggande orsaker. Till de direkta orsakerna hör sådant som kommunernas kompetens, resurser och arbetssätt. Bakomliggande orsaker är bland annat strukturella faktorer, exempelvis storleken på kommunerna och var de är belägna.

---

¹² Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och förbättringsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-26, s. 5–6.

¹³ Livsmedelsverket, *Analys av skillnader i hur myndigheterna noterade avvikelser i livsmedelskontrollen 2012-2014*. Rapport 22-2016.

¹⁴ Det finns dock kommuner där uppgifter om detta saknas eftersom kommunerna inte tillämpar Livsmedelsverkets riskklassificeringsmodell.

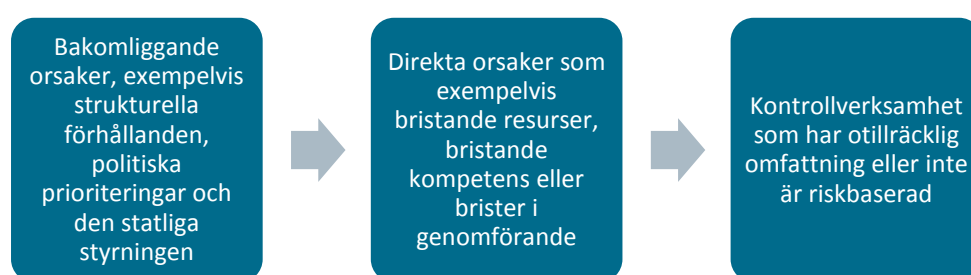
¹⁵ Livsmedelsverket, *Rapport om Sveriges livsmedelskontroll 2015*, bilaga 20, rapport 18 – 2016, s. 22.

¹⁶ Livsmedelsverket, *Årsredovisning 2016*, s. 24.

En annan bakomliggande faktor kan vara hur kommunerna väljer att prioritera kontrollverksamheten. Problemen kan även bero på brister i den statliga styrningen och vägledningen. Vi kommer i kapitel 3 att analysera i vilken utsträckning den statliga styrningen skulle kunna ändras för att åtgärda de problem som vi har identifierat. Därför går vi inte in på detta här.

De direkta orsakerna kan ha flera bakomliggande orsaker (figur 2.1). Personal- eller kompetensbrist kan exempelvis bero på att kommunen på grund av sitt geografiska läge har svårt att rekrytera personal, men också på att kommunen inte ger livsmedelskontrollen tillräckliga resurser. Vi kommer nedan att diskutera de olika orsakerna, och börjar med att redogöra för de direkta orsakerna.

Figur 2.1 Bristande kontrollverksamhet kan vara resultatet av en kedja av bakomliggande orsaker.

2.3.1 Brister i bemanning, kompetens eller resurser

Statskontoret har tidigare pekat ut resursbrist som en viktig orsak till problemen inom livsmedelskontrollen. Statskontoret menade att livsmedelskontrollen antingen är underfinansierad genom att kommunerna inte tar in tillräckliga avgifter eller använder avgiftsintäkter till annan verksamhet, eller att kommunerna har svårt att rekrytera kompetent personal.¹⁷

Att många kommuner inte har tillräckligt många anställda för livsmedelskontrollen går att se i den redovisning kommunerna lämnar till Livsmedelsverket. Uppgifterna visar att antalet årsarbetskrafter i många kommuner understiger det resursbehov som den riskklassificering kommunerna själv gör innebär. År 2016 skulle den genomsnittliga kommunen behövt öka antalet årsarbetskrafter med 11 procent för att resurserna skulle ha motsvarat behovet. Men variationen mellan kommunerna är stor.

Sammanställningen av de revisioner av kommunerna som länsstyrelsen och Livsmedelsverket genomförde under 2015 visar på ett liknande mönster. 7 av 55 kommuner hade inte tillräckligt med personal för att kunna genomföra kontrollen. Därutöver saknades det för 9 kommuner underlag för att kunna göra denna bedömning.¹⁸

¹⁷ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17, s. 51.

¹⁸ Livsmedelsverket, *Rapport om Sveriges livsmedelskontroll 2015*, bilaga 20, rapport 18, 2016, s. 18.

Utöver det bedömde 45 procent av myndigheterna också att de behövde mer personal inför 2017. En tredjedel av dessa myndigheter hade en eller färre årsarbetskrafter.¹⁹

I 21 av de 27 kommuner som kontrollerade i för liten omfattning 2015 bedömde Livsmedelsverket att bemanningsproblem helt eller delvis var orsaken till problemen.²⁰ En liknande bild framträder i de intervjuer Statskontoret gjort med tjänstemän i kommuner som haft problem inom sin livsmedelskontroll. Problemen har ofta uppkommit i samband med långvariga sjukskrivningar eller föräldradagheter. Svårigheter att rekrytera ersättare har medfört att det tagit lång tid att komma tillrätta med problemen. Det kan i detta sammanhang nämnas att rekryteringsproblem tycks vara något som många kontrollmyndigheter brottas med, även Livsmedelsverket.

Kompetensbrist är ett annat problemområde i revisionerna av kommunerna. Här fick 44 procent av kommunerna en anmärkning när det gäller kompetensen 2015. De flesta brister handlade om kompetensplanering. En del brister upptäcktes även i samband med så kallade skuggkontroller, då revisorerna följde med ut på kontroll. En ungefär lika stor andel kommuner fick anmärkning när det gäller kompetensen 2013.

Livsmedelsverket och länsstyrelserna har vid sina revisioner av kommunala kontrollmyndigheter även uppmärksammat brister i verksamhetsuppföljningen. Det handlar bland annat om att myndigheterna inte har följt upp att de olika anläggningarna fått den kontroll de ska ha. Kravet på verksamhetsuppföljning har förtydligats i Livsmedelsverkets föreskrifter från och med den 1 januari 2017.²¹

2.3.2 Kommuner med få invånare har svårare att utföra livsmedelskontrollen

En strukturell orsak till problemen är att många kontrollmyndigheter är små. År 2016 hade 98 kontrollmyndigheter en årsarbetskraft eller mindre. Det motsvarar nästan 40 procent av alla myndigheter. En fjärdedel hade mellan en och två årsarbetskrafter. En ungefär lika stor andel hade mellan två och fem årsarbetskrafter. Det betyder att närmare 90 procent av alla myndigheter hade under fem årsarbetskrafter.

Små kommuner, det vill säga kommuner med få invånare, har färre inspektörer än kommuner med många invånare.²² Enligt Livsmedelsverket är det en svår uppgift för många små kommuner att upprätthålla rätt kompetens bland livsmedelsinspektörerna. Bemanningen blir lätt sårbar när antalet inspektörer är litet.²³ Liknande uppfattningar har framkommit i Statskontorets intervjuer med tjänstemän i kommuner som haft problem med att upprätthålla en tillräcklig omfattning på sin kontroll.

---

¹⁹ Livsmedelsverket, *Myndighetsrapporteringen*, 2016.

²⁰ Livsmedelsverket, *Årsredovisning 2016*, s. 24.

²¹ Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och förbättringsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-26, s. 6.

²² Om inte annat framgår avser vi fortsättningsvis med ”små kommuner” kommuner med få invånare. Någon exakt definition för vad som ska räknas som få invånare finns inte, men ett riktmärke är att de flesta kommuner med färre invånare än mediankommunen i landet (omkring 15000 invånare) också har få livsmedelsinspektörer (en årsarbetskraft eller mindre).

²³ Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling brister och förbättringsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-26, s. 7

Ju fler invånare en kommun har desto högre andel av anläggningarna tenderar kommunen att kontrollera. Det framgår i vår analys av de uppgifter kommunerna lämnar till Livsmedelsverket. Statskontoret kom fram till ett liknande resultat även 2015.²⁴ En förklaring kan vara att det är svårare att upprätthålla en effektiv kontrollverksamhet i en liten kommun. SKL menar att lagstiftningens höga krav på en lång rad administrativa uppgifter är svårare att genomföra i en liten kommun där det administrativa stödet i allmänhet är sämre. Sådana uppgifter kan vara exempelvis behovsutredning och kontrollplanering. Det innebär att inspektörerna i dessa kommuner måste lägga en större del av arbetstiden på administration och alltså mindre tid åt den egentliga kontrollverksamheten. Enligt SKL visar erfarenheten tydligt att inspektörer kan ägna betydligt fler timmar per år åt kärnverksamheten i en större kommun.²⁵

2.3.3 Glest befolkade kommuner har svårare att genomföra livsmedelskontroller

Statskontorets analys visar att kommuner som är stora till ytan tenderar att kontrollera en lägre andel av anläggningarna. Det skulle bland annat kunna bero på att de större avstånden inom kommunen gör att inspektörerna måste lägga mer tid på att resa.

Även kommunens geografiska läge verkar ha betydelse för hur kommunerna genomför livsmedelskontrollen. Det visar sig vid en analys av kontrollfrekvensen utifrån Myndighetens för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) indelning av olika kommuner. Kommunerna är där indelade i 6 olika regioner, från ”Storstadsregion” till ”Landsbygdsregion mycket avlägset belägen”. Denna indelning avspeglar både kommunernas invånarantal och geografiska storlek och läge.

Kontrollmyndigheter i storstadsregioner kontrollerar i genomsnitt 62 procent av anläggningarna, medan motsvarigheten i landsbygdsregioner som är mycket avlägset belägna är 42 procent (tabell 2.1). Analysen visar också att det är stor skillnad mellan kommungrupperna när det gäller hur vanligt det är att kommuner redovisar en låg andel kontrollerade anläggningar, under 40 procent. I kommuner som ligger i storstadsregioner är det bara 4 procent (1 av 28 kommuner) som redovisar så låga värden, medan det i gruppen landsbygdsregioner som är mycket avlägset belägna är 43 procent (6 av 14 kommuner).

---

²⁴ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17, s. 54–56

²⁵ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 10.

Tabell 2.1 Kommunernas befolkningsstorlek och geografiska läge har betydelse för hur kommunerna genomför livsmedelskontrollen.

Kommungrupp (antal kommuner inom parentes)	Genomsnittlig andel kontrollerade anläggningar i procent	Procentuell andel kommuner som kontrollerade mindre än 40 procent av anläggningarna (antal kommuner inom parentes)
Storstadsregionerna (28)	62	4 (1)
Tät region nära en större stad (93)	57	12 (11)
Tät region avlägset belägen (22)	57	9 (2)
Landsbygdsregion nära större stad (55)	50	24 (13)
Landsbygdsregion avlägset belägen (36)	52	17 (6)
Landsbygdsregion mycket avlägset belägen (14)	42	43 (6)
Alla kontrollmyndigheter (249)	55	16 (39)

Kontrollmyndigheter i storstadsregioner kontrollerade i genomsnitt 98 procent av anläggningarna i hög riskklass, medan motsvarigheterna i landsbygdsregioner som är mycket avlägset belägna var 87 procent (tabell 2.2). Ingen av kommunerna i storstadsregionerna hade en anmärkningsvärt låg kontrollfrekvens (under 80 procent), medan detta var betydligt vanligare bland de kommuner som låg i regioner som betecknades som landsbygdsregioner.

Tabell 2.2 Kommunernas befolkningsstorlek och geografiska läge har betydelse för hur kommunerna genomför livsmedelskontrollen av anläggningar i hög riskklass (1–4).

Kommungrupp (antal kommuner inom parentes)	Genomsnittlig andel kontrollerade anläggningar i procent	Procentuell andel kommuner som kontrollerade mindre än 80 procent av anläggningarna (antal kommuner inom parentes)
Storstadsregionerna (28)	98	0 (0)
Tät region nära en större stad (93)	91	11 (10)
Tät region avlägset belägen (21)	96	5 (1)
Landsbygdsregion nära större stad (54)	88	17 (9)
Landsbygdsregion avlägset belägen (35)	87	17 (6)
Landsbygdsregion mycket avlägset belägen (12)	87	17 (2)
Alla kontrollmyndigheter (243)	91	12 (28)

2.3.4 Avlägset belägna kommuner har svårare att bemanna

Som vi tidigare har nämnt ser Livsmedelsverket att det är svårt för många små kommuner att anställa inspektörer och att upprätthålla inspektörernas kompetens. Detta är särskilt svårt i kommuner som ligger i landsbygdsregioner som är mycket avlägset belägna, vilket en analys utifrån de nämnda kommungrupperna visar. De kommuner som låg i dessa regioner behövde i genomsnitt öka antalet årsarbetskrafter med 36

procent för att kommunens resurser ska motsvara behovet (tabell 2.3). Detta låg betydligt över de genomsnittliga behoven bland kommuner i övriga regioner.²⁶

Tabell 2.3 Kommuner med få invånare och avlägset belägna kommuner hade svårare att rekrytera inspektörer.

Kommungrupp (antal kommuner inom parentes)	Procentuellt behov av personaltillskott (medelvärde)
Storstadsregionerna (28)	8
Tät region nära en större stad (93)	9
Tät region avlägset belägen (22)	6
Landsbygdsregion nära större stad (55)	10
Landsbygdsregion avlägset belägen (36)	14
Landsbygdsregion mycket avlägset belägen (14)	36
Alla kontrollmyndigheter (249)	11

En genomgående uppfattning bland de vi varit i kontakt med är att många kommuner har svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och erfarenhet för arbete med livsmedelskontroll. Det är särskilt svårt i små kommuner.²⁷ Problemen gäller inte bara kommunerna utan även länsstyrelserna och Livsmedelsverkets regionala avdelningar. Svårigheterna att rekrytera personal är en förklaring till att kommunerna i det som betecknas som landsbygdregioner i betydligt större utsträckning än andra kommuner redovisar ett behov av att öka antalet årsarbetskrafter för att resurserna ska motsvara behovet (tabell 2.3).

2.3.5 Vissa kommuner prioriterar inte livsmedelskontrollen

En orsak till både skillnaderna i kontrollfrekvens mellan kommunerna och till att vissa kommuner kontrollerar i otillräcklig omfattning är i vilken utsträckning som kommunen prioriterar livsmedelskontrollen. Det menar många av de tjänstemän vid kommunala och statliga myndigheter som vi har intervjuat.

Livsmedelsverkets revisioner ger stöd för dessa uppfattningar. Nästan hälften av de 55 kommuner som ingick i revisionerna 2015 fick en anmärkning när det gäller finansieringen. Livsmedelsverket bedömde att bristerna var allvarliga, eftersom en tillräcklig finansiering är en förutsättning för att kommunen ska kunna utföra kontrollen. I 7 kommuner bedömde Livsmedelsverket att kommunen satt timtaxan för lågt. Men andelen kommuner som i revisionerna har fått en anmärkning när det gäller finansieringen har minskat från cirka 65 procent 2013 till 46 procent 2015.²⁸ Otillräcklig finansiering bedömdes också vara en orsak till personalbrist i 7 kommuner. Livsmedelsverket menade att det inte var ovanligt att kommuner tvekar att höja timtaxan av näringspolitiska skäl.²⁹

---

²⁶ Uppgifterna bygger på hur kommunerna rapporterade antal årsarbetskrafter för livsmedelskontroll förhåller sig till det redovisade resursbehovet för denna kontroll. I tabellen redovisas hur många procent kontrollmyndigheterna i respektive region i genomsnitt skulle behöva öka antalet årsarbetskrafter för att hamna i nivå med resursbehovet.

²⁷ Statskontoret, *Statens styrning av kommunerna*, 2016:24, s. 55.

²⁸ Livsmedelsverket, *Rapport om Sveriges livsmedelskontroll 2015*, bilaga 20, rapport 18, 2016, s. 20.

²⁹ Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och förbättringsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-26, s. 7

Låg timtaxa kan tyda på att kommunerna inte prioriterar livsmedelskontrollen tillräckligt.

Kommuner som 2016 hade en låg kontrollfrekvens (under 40 procent) hade även en något lägre timtaxa än övriga kommuner (tabell 2.4). Denna skillnad kvarstår i huvudsak även om man bortser från kommuner i storstadsregioner som i genomsnitt har en högre timtaxa än i övriga kommuner.³⁰ Det går att tolka en låg timtaxa som att kommunen inte prioriterar livsmedelskontrollen men det måste tolkas med viss försiktighet. Det kan exempelvis vara så att kommuner med en hög timtaxa i strid med regelverket använder medlen till andra verksamheter, och därför ändå inte prioriterar kontrollerna.³¹ Enligt SKL förekommer det även, särskilt i små kommuner, att kostnader för lokaler, it-system m.m. bokförs centralt och inte ingår i budgeten och i förlängningen timtaxan för livsmedelskontrollen.³² En låg timtaxa kan därför vara ett uttryck för att alla kostnader för verksamheten inte räknats med.

Tabell 2.4 Kommuner med låg timtaxa hade lägre kontrollfrekvens 2016.

Kommungrupp (antal kommuner inom parentes)	Genomsnittlig timtaxa i kronor
Kommuner med kontrollfrekvens under 40 procent (39)	953
Kommuner med kontrollfrekvens 40 procent eller högre (210)	1 009

2.3.6 Olika uppfattningar om avgiftsmodellens betydelse

Företrädare för näringslivsorganisationer inom livsmedelsområdet har sagt till Statskontoret att de bedömer att den nuvarande avgiftsmodellen bidrar till problemen med låg kontrollfrekvens. Skälet är att eftersom den nuvarande modellen bygger på förhandsbetalning så har kommunerna inte tillräckliga incitament att genomföra kontrollerna. Om en modell med efterhandsbetalning istället infördes skulle kommunerna ha ett ekonomiskt incitament att faktiskt genomföra kontrollerna.

Statskontoret har i tidigare rapport bedömt att den nuvarande avgiftsmodellen är svår att förstå och saknar legitimitet. Vi har därför föreslagit en förordningsändring som gör det möjligt för kontrollmyndigheter att ta ut avgiften efter att kontrollen är genomförd.³³ Men vi anser att det är svårt att bedöma i vilken utsträckning avgiftssystemet bidrar till problemen med låg kontrollfrekvens, eftersom i stort sett alla kommuner tillämpar förhandsbetalning. Det finns alltså inget att jämföra med. Vi noterar även att flera remissinstanser var kritiska till Statskontorets förslag. De

---

³⁰ De 28 kommuner som ligger i storstadsregioner enligt Tillväxtanalys klassificering hade en genomsnittlig timtaxa på 1097 kronor. Om man bortser från dessa kommuner var den genomsnittliga timtaxan i kommuner med en lägre kontrollfrekvens under 40 procent 952 kronor att jämföra med 995 kronor i kommuner med en kontrollfrekvens 40 procent eller högre 2016.

³¹ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17, s. 51.

³² SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 16

³³ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17.

befarar att ett system med efterhandsbetalning kan leda till att antalet kontroller generellt kommer att minska.³⁴

2.4 Statskontorets sammanfattande bedömning

Brister i resurser, kompetens och bemanning är sannolikt de direkta orsakerna till att vissa kommuner har låg kontrollfrekvens och inte genomför kontrollerna på ett risk-baserat sätt.

Men Statskontoret bedömer även att det finns bakomliggande strukturella faktorer som i sin tur förklarar en del av dessa brister. De små kommunerna, det vill säga kommuner med få invånare, har generellt sett svårare att bedriva en lika effektiv verksamhet som de större kommunerna. Det kan bero på att det finns mindre möjligheter till specialisering i små kommuner, och att en större del av inspektörernas arbetstid i dessa kommuner går till administrativa uppgifter. Små kommuner är också mer sårbara, och berörs mer när någon i personalen är sjuk eller avslutar sin anställning. Glesbefolkade kommuner som ligger långt ifrån större befolkningscentra har också svårare att genomföra kontroller i tillräcklig omfattning. En förklaring till detta kan vara att långa avstånd gör att mer av inspektörernas tid går till resor, och att kommuner på dessa orter kan ha svårare att rekrytera personal.

Det är viktigt att påpeka att de strukturella faktorerna bara förklarar en del av den variation som finns mellan kommunerna. Bland de kommuner som utför otillräckligt antal kontroller finns både små och stora kommuner, och kommuner som ligger nära och långt ifrån stora befolkningscentrum.

Vi bedömer även att bristerna beror på att vissa kommuner inte prioriterar kontrollen i tillräcklig utsträckning. Men det är svårt att bedöma hur stor del av problemen som beror på detta.

En annan faktor som bidrar till problemen är en generell brist på inspektörer i landet. Våra intervjuer tyder på att detta, i särskilt hög utsträckning, drabbar kommuner i avlägset belägna i landsbygdsregioner.

---

³⁴ Regeringskansliet, *Remissammanställning – Statskontorets rapport om avgifter i livsmedelskontrollen, förslag för en mer effektiv avgiftsfinansiering*. Promemoria 2017-04-06 N2015/05104, s. 6.

3 Kan bättre samordning och vägledning lösa problemen?

I detta kapitel beskriver vi de instrument som de statliga myndigheterna har till sitt förfogande för att påverka den kommunala livsmedelskontrollen, och i vilken utsträckning dessa är tillräckliga för att lösa de problem vi identifierade i kapitel 2.

3.1 Samordning, ledning och utveckling av livsmedelskontrollen

Livsmedelsverket ska verka för en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet, samt leda, samordna och följa upp livsmedelskontrollen.³⁵ Länsstyrelserna har i uppdrag att samordna livsmedelskontrollen inom länet. Livsmedelsverket har under de senaste åren arbetat systematiskt med att göra kraven på kontrollmyndigheterna tydligare. Tidigare var styrningen av kommunerna mer fokuserad på stöd och vägledning. Denna förändring berodde bland annat på att Riksrevisionen 2014 bedömde att kraven på kontrollmyndigheterna var otydliga.³⁶

3.1.1 Livsmedelsverket har tydliggjort hur livsmedelskontrollen ska genomföras

De föreskrifter som Livsmedelsverket antog den 1 januari 2017 tydliggjorde kravet på att kommunerna ska ha en systematisk kontroll. Där står bland annat att det ska finnas en kontrollplan, vad den ska innehålla och att den ska vara flerårig. I planen ska det framgå vilka personella och ekonomiska resurser som behövs för att kommunerna ska kunna genomföra kontrollen, samt vilka metoder inspektörerna ska använda i sitt kontrollarbete. Kommunerna ska regelbundet följa upp och utvärdera planen. Kontrollmyndigheterna ska också ha en plan för kompetensförsörjningen. Där ska det stå vilken kompetens som finns vid kommunen, samt vilka åtgärder kommunen behöver genomföra löpande för att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens på myndigheten. De uppdaterade föreskrifterna säger även att kommunerna behöver ha en tillräcklig beredskap inför nödsituationer på livsmedelsområdet.³⁷

Bestämmelserna är i huvudsak nya. Men i sak innebär uppdateringen ändå inget nytt, eftersom motsvarande krav finns i EU:s kontrollförordning och ingick Livsmedelsverkets vägledningar.

---

³⁵ Förordning (2009:1426) med instruktion för Livsmedelsverket.

³⁶ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag om Livsmedelsverkets utnyttjande av föreskriftsrätt vad gäller föreskrifter om offentlig kontroll*, dnr 2014/42416, 2015-09-07, s. 12.

³⁷ Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel. Ändringar enligt LIVSFS 2016:12.

3.1.2 EU ställer krav på revisioner

EU:s kontrollförordning ställer krav på att det ska genomföras revisioner av livsmedelskontrollen i medlemsstaterna. Syftet med revisionerna är att undersöka om det finns brister i kontrollen som behöver åtgärdas.³⁸

Livsmedelsverket genomför revisioner, dels av den kontrollverksamhet som myndigheten själv utför, dels av länsstyrelsernas och kommunernas kontroller. Sedan 2007 finns även en överenskommelse om att länsstyrelserna ska utföra revisioner av kommunernas kontroll, inom ramen för länsstyrelsernas regionala samordningsansvar. Livsmedelsverket har även tagit fram vägledningar och genomfört utbildningar för hur länsstyrelserna ska genomföra dessa revisioner.³⁹

3.1.3 Livsmedelsverket kan förelägga kommunen att genomföra åtgärder

Om en kommun inte fullgör sin kontrollskyldighet kan Livsmedelsverket sedan 2006 enligt 18 § livsmedelslagen förelägga kommunen att genomföra åtgärder för att rätta till bristerna. Livsmedelsverket hämtar underlag för att bedöma om det finns grund för föreläggande från revisioner och myndighetsrapportering. Beslutet om föreläggande gäller till dess att Livsmedelsverket anser att kommunen har kommit till rätta med bristerna på ett tillfredsställande sätt.

Livsmedelsverket har sedan 2014 riktat förelägganden mot sex kommuner. Verket anser att det resulterat i förbättrad planering och uppföljning samt ökad kontrollfrekvens i de berörda kommunerna, men påpekar samtidigt att små kommuner som förbättrat sig i enlighet med ett föreläggande kan hamna i svårigheter igen när kommunens ende inspektör slutar.⁴⁰

3.1.4 Livsmedelsverkets vägledningar och rådgivning

Livsmedelsverkets stöd och vägledning till kommunerna och länsstyrelserna består bland annat av skriftliga vägledningar, kontrollhandböcker, kurser, seminarier och direkt rådgivning. Myndigheten driver även webbplatsen Livstecknet som innehåller information om exempelvis ny lagstiftning, samt blanketter och mallar. Stödet och vägledningen gäller dels planering och uppföljning av själva kontrollverksamheten, dels de bedömningar som länsstyrelsernas kontrollanter och kommunernas livsmedelsinspektörer gör av om livsmedelsföretagen lever upp till kraven i livsmedelslagstiftningen.⁴¹

Länsstyrelsernas vägledning och rådgivning har i stor utsträckning bestått av att anordna länsmöten där de kommunala kontrollmyndigheterna kan diskutera frågor med varandra. Vissa länsstyrelser ordnar även utbildningar och studiebesök.

---

³⁸ SOU 2011:23, *Revision av livsmedelskedjans kontrollmyndigheter*, s. 24.

³⁹ SOU 2011:23, *Revision av livsmedelskedjans kontrollmyndigheter*, s. 27.

⁴⁰ Livsmedelsverket, *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och åtgärdsförslag*, dnr 2016/03103, 2016-09-30, s. 9.

⁴¹ Se Riksrevisionen, *Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar?* RIR 2014:12, s. 56–57.

3.2 Livsmedelsverket har successivt skärpt styrningen

Problemen med att vissa kommuner inte utför kontroll i tillräcklig omfattning eller inte utför kontroll på ett riskbaserat sätt har varit kända under en längre tid. Livsmedelsverket har vid flera tillfällen skärpt sin styrning, men trots detta har problemen inte kunnat avhjälpas.

3.2.1 Små kontrollmyndigheter har svårt att uppfylla lagstiftningens krav

Vi nämnde i kapitel 1 att lagstiftningen som reglerar livsmedelskontrollen i stor utsträckning består av EU-lagstiftning. Enligt EU:s kontrollförordning ska medlemsstaterna se till att en riskbaserad offentlig kontroll genomförs regelbundet och så ofta som det är lämpligt för att uppnå målen i förordningen. Förordningen säger också att de behöriga myndigheterna ska se till att all personal får utbildning som gör att de med tillräcklig kompetens kan utföra sina uppgifter och utföra den offentliga kontrollen.

Den nuvarande EU-lagstiftningen är i större utsträckning än den tidigare målstyrd. Det betyder att den inte i detalj beskriver hur exempelvis restaurangkök ska vara utformade. I stället säger lagstiftningen att lokalerna ska vara inredda på ett sådant sätt att de är lätta att hålla rena. EU-förordningen ger ett större utrymme för livsmedelsföretagen att hitta flexibla lösningar. Detta kräver att livsmedelsinspektörerna bedömer från fall till fall, vilket i sin tur ställer högre krav på inspektörernas kompetens än vad som var fallet tidigare.⁴²

Vi bedömer att de samlade kraven i lagstiftningen är svåra att uppfylla för de minsta kommunerna, särskilt för de drygt 30-talet kommuner vars inspektörsresurser motsvarar mindre än en halv årsarbetskraft.

3.2.2 Tidigare genomförda åtgärder har inte haft påtagligt förändrat problembilden

Flera utredningar runt millennieskiftet pekar på problem liknande de som finns i dag i den kommunala livsmedelskontrollen. Därför beslutade riksdagen 2005 om ett antal åtgärder.⁴³ Bland annat infördes en möjlighet för Livsmedelsverket att ta över ansvaret för enskilda livsmedelsanläggningar (se även 4.3.1). Regeringen ansåg också att Livsmedelsverket i större utsträckning borde använda det mandat myndigheten har att utfärda bindande föreskrifter.⁴⁴ Vi kan konstatera att problemen inom den kommunala livsmedelskontrollen till stor del finns kvar, trots de genomförda åtgärderna.

Ytterligare förändringar har genomförts under senare år, bland annat på grund av Riksrevisionens granskning från 2014. Som nämndes tidigare har nya föreskrifter införts från och med den 1 januari 2017. Regeringen har även förtydligat Livsmedelsverkets ansvar för att samordna och följa upp genom att ändra sina instruktioner till myndigheten. Mot bakgrund av att dessa förändringar har genomförts relativt nyligen är det svårt att säga hur de kommer att påverka livsmedelskontrollen.

---

⁴² Uppdrag om översyn av kontrollansvaret för vissa typer av livsmedelsverksamheter, regeringsbeslut, Jo2010/3600, 2010-12-09.

⁴³ Prop. 2004/05:72, bet. 2004/05:MJU10, rskr. 2004/05:200.

⁴⁴ Prop. 2004/05:72, Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn.

Livsmedelsverket anser att myndigheten inte har tillräckliga befogenheter att ingripa mot kommuner som inte klarar sitt kontrolluppdrag. Myndigheten har därför begärt hos regeringen dels att kunna kombinera förelägganden med vite, dels att få möjlighet att kunna ta över kontrollansvaret för samtliga anläggningar i en kommun. När det gäller den sistnämnda punkten drar Livsmedelsverket paralleller till bestämmelserna i 19 § miljötillsynsförordningen (2011:13) som ger möjlighet att överlåta så väl enskilda kontrollobjekt som en viss *typ* av kontrollobjekt.⁴⁵

3.2.3 Problemen beror inte på bristfällig vägledning

En bra statlig vägledning kan underlätta kommunernas livsmedelskontroll. I de intervjuer vi genomfört med tjänstemän i kommuner som haft problem med sin livsmedelskontroll är det ingen som sagt att bristande vägledning skulle vara ett skäl till att kommunen inte genomfört kontroller. Tvärtom tycks den allmänna uppfattningen vara att Livsmedelsverkets vägledning håller hög kvalitet.

3.3 Statskontorets sammanfattande bedömning

Statskontoret bedömer att det finns möjligheter att utveckla Livsmedelsverkets styrning av livsmedelskontrollen för att på så sätt åtgärda en del av de brister som finns i den kommunala kontrollverksamheten. Statskontoret har tidigare föreslagit att Livsmedelsverket bland annat skulle kunna agera mer aktivt mot kommuner som missköter sitt kontrolluppdrag.⁴⁶ Livsmedelsverket har inlett ett arbete med att i högre grad besluta om förelägganden för kommuner där kontrollen brister. Detta är också något som SKL frågat efter.⁴⁷

Vår bedömning är att detta kan lösa en del av problemen, särskilt i de fall där problemen beror på att kommunerna inte prioriterar kontrollverksamheten. Om orsakerna till problemen beror på strukturella faktorer som kommunernas storlek och läge, bedömer vi att denna typ av åtgärder har mindre effekt, åtminstone på längre sikt. Den sårbarhet som är förknippad med de många små kontrollmyndigheterna försvinner inte av att Livsmedelsverket i större utsträckning beslutar om förelägganden för dessa kommuner.

Vi bedömer mot den bakgrunden att det inte går att lösa problemen bara genom en bättre styrning och vägledning från Livsmedelsverkets och länsstyrelsernas sida, även om det kan vara en del av lösningen. Vi bedömer därför att det krävs förändringar av mer organisatorisk art. Det innebär antingen att staten tar över ansvaret för livsmedelskontrollen, eller att kommuner i ökad utsträckning samverkar när det gäller livsmedelskontrollen.

---

⁴⁵ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag om Livsmedelsverkets utnyttjande av föreskriftsrätt vad gäller föreskrifter om offentlig kontroll*, dnr 2014/42416, 2015-09-07, s. 24.

⁴⁶ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen*, 2015:17, s. 87.

⁴⁷ SKL, *Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering – Statskontorets rapport 2015:17*, dnr 15/4648, 2015-12-18.

4 Ökad samverkan eller ett statligt övertagande?

I detta kapitel analyserar vi om en ökad kommunal samverkan respektive ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen skulle kunna lösa de problem med sårbarhet, bristande effektivitet och bristande politisk prioritering som identifierades i kapitel 2. I kapitlet analyserar vi även hur ökad samverkan eller statligt övertagande skulle påverka likvärdigheten i livsmedelskontrollen och om de har andra konsekvenser.

Ökad kommunal samverkan respektive ett statligt övertagande kan ta sig olika uttryck. För att bedöma konsekvenserna har vi därför analyserat olika former av kommunal samverkan respektive statligt övertagande.

4.1 Olika former av kommunal samverkan

Utifrån en juridisk synvinkel går det att urskilja tre typer av kommunal samverkan: samverkan utan rättslig reglering, kommunalrättslig samverkan respektive civilrättslig samverkan. Om vi ser till syftet med samverkan går det grovt sett att urskilja tre olika typer eller ambitionsnivåer i kommunal samverkan, nämligen:⁴⁸

- samverkan genom samrådsgrupper, professionella nätverk och liknande
- samverkan om specifika uppgifter, tjänster eller resurser
- samverkan genom att bilda en gemensam organisation.

4.1.1 Samverkan genom samrådsgrupper, professionella nätverk och liknande

Syftet med att samverka genom samrådsgrupper, professionella nätverk eller liknande är vanligtvis att utbyta erfarenheter. Sådan samverkan är normalt inte rättsligt reglerad, det vill säga att samverkan sker utan att parterna skriver formella avtal om hur samarbetet ska regleras. Riksrevisionen bedömde 2014 att den vanligaste formen av samverkan mellan kommuner när det gäller livsmedelskontrollen var informations- och erfarenhetsbyte mellan inspektörer, i första hand för att få råd och stöd.⁴⁹

Ett uttryck för denna typ av samverkan är den regionala miljösamverkan som finns i två tredjedelar av länen. Den drivs vanligtvis av ansvariga kommunala nämnder tillsammans med andra aktörer i länet, till exempel länsstyrelsen och regionförbund eller kommunförbund. Samverkan kan bestå i gemensamma tillsynskampanjer,

---

⁴⁸ Denna indelning är inspirerad av Anell, Anders & Mattisson, Ola, 2009, *Samverkan i kommuner och landsting – En kunskapsöversikt*, s. 36

⁴⁹ Riksrevisionen, Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar? RIR 2014:12 s. 83.

handläggargröd och seminarier.⁵⁰ Livsmedelskontrollen ingår i 7 av de 15 samarbeten som finns i dag.

4.1.2 Samverkan om specifika uppgifter, tjänster och resurser

Samverkan om specifika uppgifter eller tjänster innebär att kommunerna genom att dela på arbetet försöker att utnyttja gemensamma resurser på ett bättre sätt. I en skrift om samverkan på bygg- och miljöområdet utvecklar SKL två olika varianter av denna typ av samverkan. En variant är att gemensamma specialistfunktioner inrättas i en kommun. Det innebär att en kommun blir anställningskommun för specialister, och att fördelningen av resurser och kostnader mellan kommunerna regleras i ett avtal. En annan variant är att kommunerna tecknar samarbetsavtal inom olika specialistområden. Det innebär att kommunerna hjälper varandra med exempelvis spetskompetens eller i samband med resursbrist.

Det saknas uppgifter hur vanligt det är med denna typ av samverkan. Men Riksrevisionen bedömde att det var ganska ovanligt med samverkan som innebär att kommuner anlitar personal från en annan kommun.⁵¹

Samverkan om specifika uppgifter, tjänster och resurser regleras vanligen i avtal. Livsmedelslagen ger sedan 2005 stöd för avtalssamverkan, vilket innebär att ett kontrolluppdrag som en kommun har kan fullgöras av en annan kommun, och att en person som är anställd av en kommun kan fatta beslut på en annan kommuns vägnar. Möjligheten till avtalssamverkan innebär att kommunen behåller ansvaret för sin verksamhet, och att anställda i andra kommuner får rätt att handlägga vissa ärenden eller ärendetyper och fatta beslut i ärendena.

4.1.3 Samverkan genom gemensam organisation

Samverkan genom att bilda en gemensam organisation innebär att kommunerna skapar helt gemensamma resurser. Sådan samverkan regleras vanligen i form av ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd.

Enligt 11 § livsmedelslagen ska ansvaret för livsmedelskontrollen ligga hos den nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Detta innebär att kommuner inte kan bilda gemensamma kontrollmyndigheter för enbart livsmedelskontroll.

Ett kommunalförbund är en offentligrettslig juridisk person som är fristående i förhållande till sina medlemskommuner. En gemensam nämnd däremot är en nämnd som tillsätts i någon av de samverkande kommunerna. Till skillnad från ett kommunalförbund är en gemensam nämnd alltså inte någon egen juridisk person. Den kan därmed inte fatta beslut, ingå avtal eller anställa personal i sitt eget namn.

Samverkan i kommunalförbund eller genom en gemensam nämnd innebär att de ingående kommunerna bildar en enda kontrollmyndighet. År 2007 utgjorde varje kommun en kontrollmyndighet.⁵² Genom att kommuner bildat gemensamma

---

⁵⁰ Statskontoret, *Vägledning till en bättre tillsyn – En utvärdering av tillsynsvägledning på miljöområdet*, 2014:17, s. 44

⁵¹ Riksrevisionen, *Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar?* RIR 2014:12, s. 83.

⁵² Livsmedelsverket, *Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan 2007*, dnr 3519/2007, 2008-06-24, s. 24

kontrollmyndigheter har antalet kommunala kontrollmyndigheter minskat till 249 år 2016.⁵³

Det går även att reglera samverkan i en gemensam organisation genom avtal. SKL har utvecklat en variant av samverkan på miljö- och byggområdet som innebär att kommunerna bildar en gemensam förvaltningsorganisation men behåller sina respektive nämnder. Samverkan regleras här genom avtal och delegationer mellan kommunerna.⁵⁴

Samverkan i en gemensam organisation innebär oftast att personalresurser rent fysiskt samlas i en kommun. Men det förekommer att exempelvis en gemensam nämnd kombineras med att alla samverkande kommuner behåller personalresurser.

Vilka kommuner samverkar i en gemensam organisation?

SKL har till Statskontoret lämnat en förteckning över kommuner som bildat gemensamma organisationer inom bygg- och miljöområdet. Livsmedelskontrollen ingår i alla dessa samarbeten. I denna förteckning samverkar 73 kommuner i 27 samarbeten (tabell 4.1). Det är alltså i genomsnitt 2,7 kommuner per samarbete.

Tabell 4.1 Totalt samverkar 27 kommuner inom livsmedelskontrollen.

	Gemensamma organisationer
Gemensam nämnd	16
Kommunalförbund	7
Gemensam förvaltning, separata kontrollmyndigheter	4
Summa	27

Anm: Antalet gemensamma organisationer är 27, men antalet kontrollmyndigheter är 32 eftersom de 9 kommuner som har gemensamma förvaltningar är separata kontrollmyndigheter.

De flesta samarbeten bedrivs i form av gemensam nämnd (16 stycken) eller kommunalförbund (7 stycken). Fyra av samarbetena med sammanlagt 9 kommuner bedrivs i form av en gemensam förvaltning, men med separata nämnder. Det innebär att dessa kommuner är separata kontrollmyndigheter. I de samarbeten som organiseras i form av kommunalförbund ingår i genomsnitt fler kommuner än i de samarbeten som organiseras i form av en gemensam nämnd eller en gemensam förvaltning med separata nämnder.

Mediankommunen bland de 73 kommuner som samverkar i gemensamma organisationer är något mindre än den svenska mediankommunen både sett till befolkningsmängd och sett till ytstorlek (tabell 4.2).

⁵³ Livsmedelsverket, *Myndighetsrapporteringen 2016*, opublicerat material, 2017-02-28.

⁵⁴ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 19–20

Tabell 4.2 Kommuner som ingår i samverkansorganisationer skiljer sig något från kommunkollektivet i stort.

	Kommuner som ingår i samverkansorganisationer (73 stycken)	Alla kommuner (290 stycken)
Antal invånare, 2016 (medianvärde)	11 776	15 687
Areal i hektar (medianvärde)	47 068	67 317

De 73 kommuner som samverkar i en gemensam organisation är särskilt vanliga i Västra Götalands län och i Örebro län. I Västra Götalands län är det 20 av 49 kommuner och i Örebro län 10 av 12 kommuner som samverkar på detta sätt. Övriga kommuner som samverkar om en gemensam organisation finns främst i södra Sverige eller i mellersta Sverige. Ingen av de ytmässigt stora kommunerna i norra Sverige har något organiserat samarbete kring miljötillsynen eller livsmedelskontrollen. Det enda samarbetet i en gemensam organisation norr om Gävleborgs län är det mellan Malå och Norsjö i Västerbottens län.

Orsaker till varför kommuner inte samverkar i gemensam organisation

En viktig orsak till att kommuner inte samverkar i större utsträckning är att det kan finnas motstånd både bland förtroendevalda och bland tjänstemän i kommunerna att samverka, det är något som framgår av våra intervjuer. Flera uppger att man i många kommuner inte vill förlora kontrollen över verksamheten.

Av de intervjuer vi gjort framgår det även att avstånden bidrar till att kommuner inte samverkar i gemensamma organisationer i större utsträckning. Det gäller särskilt i glesbygdsområden. Avståndsfaktorn förklarar också varför existerande kommun-samarbeten inte utvidgas till närliggande kommuner. Långa avstånd leder till kostnader i form av restid vid inspektioner, och gör att det blir svårt att driva verksamheten lika effektivt som i ett område med kortare avstånd. Kommuner som samverkar i en gemensam organisation kan hantera stora avstånd genom att sprida personalresurser i de samverkande kommunerna. Men sannolikt går en del av fördelarna med att samverka då förlorade.

Det kan noteras att de till invånarantalet största kommunerna i liten utsträckning samverkar med andra kommuner i dessa former. Ingen av de tre storstäderna och endast en kommun i SKL:s kommungrupp ”större städer” gör det, nämligen Skövde. Men det finns några förortskommuner till Stockholm med relativt många invånare som samverkar i en gemensam organisation.

De kommuner som samverkar är ofta någorlunda jämnstora sett till invånartal. En jämförelse visar att i cirka hälften av samarbetena är invånartalet i den största samverkande kommunen högst 3 gånger större än i den minsta samverkande kommunen (tabell 4.3). Den genomsnittliga skillnaden är ca 3,5 gånger. Men det förekommer samarbeten där skillnaderna mellan kommunernas invånarantal är större än så. Det gäller exempelvis Karlskoga med drygt 30 000 invånare som samverkar med Storfors med knappt 5 000 invånare.

Tabell 4.3 Det är vanligare med samverkansorganisationer när kommunerna inte skiljer så mycket i innevånarantal. Men det förekommer även samverkansorganisationer där innevånarantalet i de kommuner som ingår skiljer mycket.

	Mindre än 3 gånger större	3–5 gånger större	Över 5 gånger större
Antal samverkansorganisationer	13	9	5

4.2 Konsekvenser av ökad samverkan inom livsmedelskontrollen

Genomförda studier och forskning tyder på att mellankommunal samverkan är omfattande och har ökat i omfattning. Miljöområdet är ett av de områden där det förekommer mest samverkan.⁵⁵ Till miljöområdet brukar oftast livsmedelskontrollen räknas.

Samverkan mellan kommuner syftar vanligen till att utnyttja någon form av stor-driftsfördel. I den forskning som bedrivits finns också indikationer på att det finns sådana fördelar inom tillsynsverksamheter.⁵⁶

Samverkan uppfattas ofta som något positivt. Riksrevisionen frågade i sin granskning av livsmedelskontrollen från 2014 kommunerna om deras syn på effekterna av samverkan. En majoritet ansåg att samverkan i ganska stor eller mycket stor utsträckning medför bättre användning av resurser (66 procent), mer samsyn och likvärdighet (85 procent) och möjlighet att diskutera bedömningar (86 procent).⁵⁷ De flesta av de som vi har intervjuat är positiva till ökad kommunal samverkan om livsmedelskontrollen. Nedan redovisar vi i vilken utsträckning som vi bedömer att samverkan kan lösa de problem som vi lyfte fram i kapitel 2.

4.2.1 Samverkan leder till ökad effektivitet

SKL menar att erfarenheten tydligt visar att handläggare inom miljö- och byggområdet kan lägga betydligt fler timmar per år inom sin kärnverksamhet om de arbetar i en större organisation. Samverkan som innebär att större organisationer bildas kan därför öka effektiviteten i verksamheten. Ett skäl till att det är svårt att uppnå hög effektivitet inom miljö- och byggområdet i små kommuner är, enligt SKL, att bland annat miljöbalken och livsmedelslagen ställer höga krav på flera administrativa uppgifter kopplade till kärnverksamheten. Det handlar om att göra tillsynsplaneringar, konsultera vägledande myndigheter med mera.⁵⁸

En analys av de 32 kontrollmyndigheter som samverkar i gemensamma organisationer visar att de i genomsnitt kontrollerade ungefär samma andel anläggningar som övriga kontrollmyndigheter 2016 (tabell 4.4). Men analysen visar även att de i genomsnitt kontrollerade en något större andel av anläggningar i de höga riskklasserna. Det var också betydligt lägre andel av dessa 32 kontrollmyndigheter som

⁵⁵ Anell, Anders & Mattisson, Ola, 2014, *Samverkan i kommuner och landsting – En kunskapsöversikt* s. 10.

⁵⁶ Anell, Anders & Mattisson, Ola, 2014, *Samverkan i kommuner och landsting – En kunskapsöversikt*, s. 49.

⁵⁷ Riksrevisionen, *Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar?* RIR 2014:12, s. 83.

⁵⁸ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 10 och 18–25.

kontrollerade en låg andel anläggningar jämfört med övriga kontrollmyndigheter. Även om en sådan jämförelse inte tar hänsyn till andra faktorer som kan ha betydelse för resultaten ger det ändå ett visst stöd för att samverkan i en gemensam organisation ökar effektiviteten i verksamheten. Andra faktorer som kan påverka resultaten kan till exempel vara skillnader i kommunernas storlek eller geografiska läge.

Tabell 4.4 Samverkan mellan kommuner verkar kunna leda till en något bättre tillsyn.

	Andel kontrollerade anläggningar (medelvärde i procent)	Andel kontrollerade anläggningar i riskklass –1-4 (medelvärde i procent)	Procentuell andel kommuner som kontrollerade mindre än 40 procent av anläggningarna	Procentuell andel kommuner som kontrollerade mindre än 80 procent av anläggningarna i riskklass 1–4
Kontrollmyndigheter (32) som bygger på samverkande kommuner	55	94	6	6
Övriga kontrollmyndigheter (212–217)	54	91	17	12

Även samverkan om specifika uppgifter, tjänster eller resurser kan tänkas öka effektiviteten, främst genom att öka kvaliteten i kontrollverksamheten. Men möjligheterna att öka effektiviteten är sannolikt mindre än om kommuner samverkar i en gemensam organisation, eftersom samverkansformen inte gör det möjligt att rationalisera kommunernas administration.

En liknande bedömning kan göras av samverkan i exempelvis samrådsgrupper och professionella nätverk. Enligt SKL kan sådan samverkan leda till effektivitetsvinster genom att minska dubbelarbetet. Denna typ av samverkan kan vara viktig för miljöinspektörer i små kommuner, som därigenom får en möjlighet att träffas och utbyta erfarenheter. Våra intervjuer visar dock att små kommuner ofta inte hinner med denna typ av samverkan och saknar tillräckliga resurser för att delta i samrådsgrupper och liknande. ”Tidsbrist” angavs även som ett hinder för samverkan i Riksrevisionens enkät till kommunerna 2014.⁵⁹

4.2.2 Samverkan kan minska sårbarheten

SKL lyfter fram minskad sårbarhet som en viktig fördel när kommuner samverkar i en gemensam organisation.⁶⁰ De intervjuer vi genomfört med miljöchefer och inspektörer i kommuner som samverkar i gemensamma organisationer bekräftar denna bild. Större personalgrupper medför bättre kontinuitet i verksamheten, vilket gör att kontrollorganisationen blir mindre sårbar vid sjukdom, ledigheter eller när någon väljer att avsluta sin anställning. En indikation på att detta stämmer är att det var en lägre andel av de kontrollmyndigheter som bygger på samverkande kommuner som kontrollerade en låg andel anläggningar 2016 (tabell 4.4). Det procentuella behovet av personaltillskott är också lägre bland de kontrollmyndigheter som samverkar i en gemensam organisation jämfört med sådana som inte gör det (tabell 4.5).

⁵⁹ Riksrevisionen, *Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar?* RIR 2014:12, s. 84.

⁶⁰ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 18-25

Tabell 4.5 Kontrollmyndigheter som bygger på samverkande kommuner verkar vara mindre sårbara än andra kontrollmyndigheter.

	Procentuellt behov av personaltillskott (medelvärde)
Kontrollmyndigheter (32) som bygger på samverkande kommuner	5
Övriga kontrollmyndigheter (217)	12

Statskontorets bedömning är att samverkan om specifika uppgifter, tjänster eller resurser kan minska kommunernas sårbarhet. SKL gör en liknande bedömning⁶¹ och minskad sårbarhet var även ett motiv till varför möjligheten till avtalssamverkan infördes i livsmedelslagen. Regeringen bedömde att en sådan möjlighet skulle vara särskilt betydelsefull för mindre och resurssvaga kommuner, eftersom det kunde minska sårbarheten i den enskilda kommunen. Samtidigt skulle det ge inspektörer även i mindre kommuner möjligheter att specialisera sig, i och med att kommunerna skulle kunna sälja deras tjänster till andra kommuner.⁶²

Vi bedömer det som tveksamt om samrådsgrupper eller professionella nätverk minskar problemen med sårbarhet. Sådana grupper och nätverk kan vara till stor nytta för små kommuner – om de har resurser att delta – men är knappast till större hjälp om det av något skäl uppstår vakanser i organisationen.

4.2.3 Samverkan i gemensam organisation kan påverka hur kommunerna prioriterar livsmedelskontrollen

Statskontoret bedömer att samverkan i gemensam organisation i viss utsträckning kan påverka de kommunala prioriteringarna. Sådan samverkan innebär att kommunerna måste ta ett gemensamt ansvar för att finansiera kontrollen. De kommuner som ingår i samarbetet kommer troligen inte att acceptera att någon kommun inte prioriterar kontrollverksamheten. En chef för en gemensam organisation som vi har intervjuat framhöll att samverkan bidragit till ökad prioritering av livsmedelskontrollen i de medverkande kommunerna. Bland annat hade några av kommunerna höjt sin timtaxa. Mer lösliga former av samverkan som samverkan om specifika uppgifter, tjänster eller resurser eller genom samrådsgrupper eller professionella nätverk bedömer vi dock har ingen eller liten påverkan på kommunernas prioriteringar.

4.2.4 Samverkan kan ge förutsättningar för ökad likvärdighet

SKL bedömer att samverkan kan ge förutsättningar för att tillsynen blir mer likvärdig, genom att kommuner i större utsträckning använder exempelvis likartade policyer och bedömningsgrunder för taxesättning. Det är något som SKL lyfter fram som en fördel för nästan alla former av kommunal samverkan.

Statskontoret delar SKL:s bedömning att samverkan är positivt för likvärdigheten. De inspektörer vi intervjuat i kommuner som samverkar i gemensamma organisationer vittnar om betydelsen av att ha kollegor att planera, genomföra och diskutera arbetet med. Flera bedömer att det leder till högre kvalitet i verksamheten och ökad likvärdighet i de bedömningar som inspektörerna gör.

⁶¹ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 24.

⁶² Prop. 2004/05:72, *Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn*, s. 19.

Men vi vill poängtera att samverkan på lokal och regional nivå inte automatiskt skapar ökad likvärdighet över landet. Att genom samverkan skapa större kontrollmyndigheter behöver inte heller innebära att likvärdigheten ökar över landet. Livsmedelsverket har visat att det finns stora skillnader mellan de större kommunernas livsmedelskontroll.⁶³ Vår bedömning är ändå att större och färre kontrollmyndigheter kan underlätta för Livsmedelsverket att vägleda och styra kontrollmyndigheterna, och att det därför indirekt ger bättre förutsättningar för en mer likvärdig livsmedelskontroll.

4.2.5 Samverkan kan påverka kommunernas övriga verksamheter negativt

Om samverkan innebär att personalresurser för en uppgift flyttas från en kommun till en annan kan det innebära negativa konsekvenser för andra verksamhetsområden i den kommun som resurserna flyttas ifrån. Kommunens övriga verksamheter kan exempelvis ha nytta av kompetensen hos inspektörerna. SKL menar att en nackdel med samverkan i form av en gemensam nämnd eller kommunalförbund är att miljökompetens och politisk ledning för det miljöarbete som inte är myndighetsutövning ändå måste upprätthållas i respektive kommun.⁶⁴

Vår bedömning är att detta problem är större vid samverkan om miljötillsynen än vid samverkan om livsmedelskontrollen. Det hänger samman med att miljötillsynen har en tydligare koppling till kommunernas övriga uppgifter på miljöområdet och inom plan- och byggområdet. Men eftersom det ofta är samma personal som genomför miljötillsyn och livsmedelskontroll skulle en mellankommunal samverkan om bara livsmedelskontrollen ändå kunna påverka miljötillsynen negativt. Detta gäller särskilt i små kommuner. Det beror på att den kommun som "blir av" med personalresurserna för livsmedelskontrollen då kan få svårare att genomföra och bemanna övriga tillsynsuppgifter.

Samverkan genom samrådsgrupper och liknande bör inte ha någon påverkan på kommunernas övriga verksamheter.

4.3 Ett statligt övertagande kan se ut på olika sätt

Ett ökat statligt ansvar för livsmedelskontrollen kan ta sig olika uttryck. Vi urskiljer tre olika former av statligt övertagande:

- Den kommunala livsmedelskontrollen förs över i sin helhet till staten.
- Enstaka anläggningar eller samtliga anläggningar i en kommun förs över till staten.
- En viss typ av anläggningar i samtliga kommuner förs över till staten.

---

⁶³ Livsmedelsverket, *Analys av skillnader i hur myndigheterna noterade avvikelser i livsmedelskontrollen 2012–2014 genomgång av data från myndighetsrapporteringen*, Rapport nr 22, 2016.

⁶⁴ SKL, *Vägar till samarbete*, 2014, s. 19–23.

Kontrollansvaret är redan i dag fördelat mellan staten och kommunerna. Det innebär att alternativen två och tre redan tillämpas. Det vi ska pröva här är om omfattningen av dessa alternativ bör öka.

Vi bedömer att det de främsta statliga kandidaterna till att ta över ansvaret för livsmedelskontrollen från kommunerna är Livsmedelsverket och länsstyrelserna. Livsmedelsverket är den centrala myndigheten för livsmedelskontrollen, och har dessutom operativ kontrollverksamhet på fyra regionala enheter. Länsstyrelserna bedriver kontrollverksamhet inom närliggande sakområden.

4.3.1 Nuvarande regelverk ger möjlighet att överta enskilda anläggningar

Livsmedelslagen ger möjlighet att under vissa förutsättningar föra över ansvaret för kontroller för en viss anläggning från en kommun till Livsmedelsverket, eller tvärt om. Om en verksamhet exempelvis har stor omfattning eller är särskilt komplicerad får Livsmedelsverket i samråd med en kommun besluta att flytta över ansvaret för en viss anläggning till myndigheten. Om en kommun grovt har åsidosatt sin kontrollskyldighet för en viss anläggning, eller har åsidosatt sin kontrollskyldighet under längre tid, kan Livsmedelsverket ansöka hos regeringen att ansvaret för anläggningen ska föras över till myndigheten från kommunen. Det är ovanligt att Livsmedelsverket tar över kontrollen av en anläggning, och när det har hänt har det varit i samråd med kommunen. Även om Livsmedelsverket med nuvarande regelverk skulle kunna ta över ansvaret för samtliga anläggningar i en kommun anläggning för anläggning, finns ändå uppgiften som kontrollmyndighet kvar hos kommunen. Livsmedelsverket har därför i en skrivelse till regeringen begärt att bestämmelserna i stället utformas så att myndigheten får möjlighet att ta över både en viss typ av tillsynsobjekt och enskilda tillsynsobjekt.⁶⁵ Vi återkommer till detta alternativ i avsnitt 4.5 när vi diskuterar konsekvenserna av ett statligt övertagande.

4.3.2 Översyn av kontrollansvar på andra områden

Livsmedelsverket har haft i uppdrag att analysera om det finns vissa typer av livsmedelsanläggningar som på grund av en särskild komplexitet kräver en specialistkompetens som normalt inte kan förväntas finnas hos kommunerna.

När det gäller kosttillskott och livsmedel för särskilda näringsändamål kom Livsmedelsverket fram till att om ansvaret för dessa skulle flyttas från kommunerna skulle det uppstå svårhanterliga gränsdragningsproblem mellan de olika kontrollmyndigheterna. Det beror på att det är komplicerat att avgöra om det är fråga om sådana särskilda livsmedel eller om det är ”vanliga” livsmedel. Livsmedelsverket konstaterade också att det ur livsmedelssynpunkt skulle bli ineffektivt att separera kontrollen av dricksvattenanläggningarna från den tillsyn som följer av miljöbalken.⁶⁶

---

⁶⁵ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag om Livsmedelsverkets utnyttjande av föreskriftsrätt vad gäller föreskrifter om offentlig kontroll*, dnr2014/42416, 2015-07-07, s. 24.

⁶⁶ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag angående översyn av ansvarsfördelningen inom livsmedelskontrollen Jo2010/3600*, bilaga, dnr 5271/2010, 2011-10-28, s. 3–4 (dricksvattenanläggningar s. 45).

Livsmedelsverkets översyn berörde även mer komplexa anläggningar som, med undantag för dricksvattenanläggningar, förekommer i mindre utsträckning hos kommunerna. Det huvudsakliga problemet i den kommunala livsmedelskontrollen handlar om att vissa kommuner inte i tillräcklig utsträckning genomför kontroller av ”vanliga” anläggningar, som livsmedelsbutiker, restauranger och storkök. Det är därför Statskontorets bedömning att det inte nämnvärt skulle bidra till att lösa de huvudsakliga problemen om kontrollansvaret för enskilda sakområden fördes över, utöver vad som redan genomförts.

4.4 Erfarenheter av statligt övertagande från andra tillsynsområden

För att kunna värdera i vilken utsträckning som ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen kan lösa problemen i livsmedelskontrollen har vi undersökt erfarenheterna från tidigare statligt övertagande av kommunal tillsyn. År 2009 tog länsstyrelserna över ansvaret för djurskyddskontroller, och för kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen. År 2014 tog Livsmedelsverket över ansvaret för småskaliga animalieanläggningar, exempelvis mindre charkuterier och mejerier⁶⁷

4.4.1 Länsstyrelsernas övertagande av djurskyddskontrollerna

Regeringen motiverade reformen där länsstyrelserna tog över ansvaret för djurskyddskontroller med att den skulle åtgärda långvariga problem med bristande djurskyddskontroll. Med i bilden fanns också ökade krav inom EU på en god styrning, samordning och uppföljning av djurskyddskontrollen. Enligt regeringen hade Sverige svårt att garantera att EU-regelverket om offentlig kontroll på djurskyddsområdet följdes. Styrningen av de kommunala kontrollmyndigheterna försvårades bland annat av att kommunerna hade rätt att besluta om finansieringen. Eftersom en stor del av djurskyddskontrollen finansierades med skattemedel var det lokala politiska prioriteringar som avgjorde hur mycket resurser som gick till djurskyddet. Regeringen lyfte även fram att djurskyddskontrollen kan vara komplex och ibland kräva att djurskyddsinspektören har specialistinriktning. Små kommuner kunde dessutom ha problem att rekrytera personal, problem som kunde förstärkas av att kommunen tilldelade tillsynen otillräckliga resurser. I små kommuner kunde djurskyddskontrollen dessutom bli sårbar eftersom kunskapen där var koncentrerad till ett fåtal personer.

Regeringen ansåg även att det innebar en stor risk för olikartade bedömningar att djurskyddskontrollen var spridd på över 300 kontrollmyndigheter, vilket i slutändan ledde till bristande rättssäkerhet.⁶⁸ Regeringen resonerade att färre men större kontrollmyndigheter skulle ge en generell kompetensökning och en ökad likvärdighet i kontrollerna.

Men en överföring av kontrollansvaret till länsstyrelserna var också förenad med nackdelar, konstaterade regeringen. De kommunala kontrollmyndigheterna hade vissa förutsättningar för en effektiv kontrollverksamhet som länsstyrelserna delvis

---

⁶⁷ Anläggningar som ska godkännas enligt artikel 4 i förordning (EG) nr 853/2004.

⁶⁸ Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 30.

saknade. Det handlade dels om att känna till lokala förhållanden, dels om att kommunerna kunde samordna djurskyddskontrollerna med miljötillsynen.⁶⁹

Djurskyddskontrollen blev anslagsfinansierad

Djurskyddskontrollerna sysselsatte före reformen cirka 182 årsarbetskrafter i kommunerna, inräknat både handläggare och chefer. En tjänsteman som arbetade med djurskyddsfrågor lade i genomsnitt 35 procent av sin arbetstid på detta sakområde.⁷⁰ Cirka 22 årsarbetskrafter arbetade med djurskyddsfrågor på länsstyrelserna.⁷¹ Djurskyddskontrollerna omfattade cirka 100 000 registrerade verksamheter, utöver privatpersoner med sällskapsdjur.⁷²

I samband med att regeringen överförde kontrollansvaret så avskaffades också avgiftsfinansieringen. I stället tillfördes länsstyrelsernas förvaltningsanslag 118 miljoner kronor baserat på antalet årsarbetskrafter hos kommunerna. Regeringen menade att verksamhetsöverföringen innebar betydande möjligheter till effektivitetsvinster och därmed också utrymme för kvalitetshöjningar. Länsstyrelserna skulle kunna göra besparingar bland annat genom att ta tillvara stordriftsfördelar, utveckla enhetliga arbetsätt och samla specialistkompetens. Anslagstillskottet till länsstyrelserna inkluderade även kostnader för kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen (se avsnitt 4.4.2).⁷³

Reformen försenades eftersom länsstyrelserna inte hade fått tillräckliga resurser för genomförandet. Regeringen gav därför länsstyrelserna ett tillfälligt tillskott både 2010 och 2011 på 11 miljoner kronor respektive 25 miljoner kronor.⁷⁴ Det sistnämnda tillskottet permanentades sedan. Reformen blev sammantaget drygt 20 procent dyrare än beräknat.⁷⁵

Ökad likvärdighet men sjunkande effektivitet i djurskyddskontrollerna

Statskontoret kom 2011 fram till att kvaliteten i djurskyddskontrollerna hade ökat. Statskontoret ansåg även att kontrollerna hade blivit mer likvärdiga, rättssäkra och träffsäkra. Det faktum att antalet kontrollmyndigheter minskat kraftigt hade gett bättre förutsättningar i detta avseende. Samordningen av kontrollen inom länen hade blivit bättre, men samordningen på nationell nivå var fortfarande svagt utvecklad.⁷⁶ Statskontoret menade också att förutsättningarna för en objektiv kontroll ökat, eftersom det inte längre fanns en risk för att ett oberättigat politiskt inflytande skulle kunna påverka beslutsfattandet.⁷⁷

---

⁶⁹ Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 30.

⁷⁰ Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 49-50.

⁷¹ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 7-8.

⁷² Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 49-50.

⁷³ Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 40. Extra kontroller är fortsatt avgiftsfinansierade.

⁷⁴ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 32.

⁷⁵ Prop. 2011/12:1, *Budgetpropositionen för 2012 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse*, s. 51.

⁷⁶ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 7-8.

⁷⁷ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 78.

Länsstyrelserna i södra Sverige fick till största delen sina behov täckta via verksamhetsövergångar av kommunala djurskyddsinspektörer, medan däremot flera norrlandslän behövde rekrytera ny personal.⁷⁸ Sammantaget minskade antalet årsarbetskrafter från totalt 204 (varav 182 i kommunerna) före reformen, till 184 år 2010.⁷⁹ Antalet genomförda kontroller sjönk kraftigt i samband med att länsstyrelserna tog över, vilket resulterade i en försämrad kostnadseffektivitet. Statskontoret pekade i sin rapport hösten 2011 på att reformen var långt ifrån genomförd. Statskontoret såg stora möjligheter att öka både kvalitet och kvantitet med befintliga resurser.⁸⁰

Sedan 2011 har antalet kontroller sjunkit ytterligare. En uppföljning av resursanvändningen 2014 visade att länsstyrelserna använde mer resurser till djurskyddskontrollerna än vad som tillfördes dem när de tog över djurskyddskontrollerna. Variationerna i effektivitet mellan länsstyrelserna var stora, och det saknades tydliga kopplingar mellan utfall och externa faktorer som djurtäthet och länsstorlek.⁸¹

4.4.2 Länsstyrelsernas övertagande av ansvar för kontroll av livsmedel och foder

Motivet för att flytta ansvaret för att kontrollera livsmedel och foder i primärproduktionen var att kontrollfrekvensen inom området var så låg att många kommuner inte hade tillräckligt stort antal kontroller för att kunna upprätthålla sin kompetens inom området. Regeringen ifrågasatte därför om den kommunala kontrollorganisationen kunde hålla en tillräckligt hög och likvärdig kvalitet i kontrollverksamheten.⁸²

Statskontoret noterar att det inte finns någon information om resultaten i kontrollverksamheten före överföringen till länsstyrelserna, vilket försvårar bedömningen av vilken effekt som övertagandet haft på verksamheten. Men en utvärdering från 2016 visade att det fanns problem i kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen. Utvärderingen visade att den inte var riskbaserad och enhetlig, inte genomfördes med tillräcklig regelbundenhet och att den inte hade avsedd effekt. Det berodde bland annat på att registren över primärproducenterna var ofullständiga. Det fanns också kompetensbrister.⁸³ Länsstyrelserna ansåg att bemanningen var för låg och ansvaret var splittrat på för många personer.⁸⁴ Myndigheterna lämnade flera förslag till regeringen för att åtgärda problemen, bland annat om hur samordningen och utnyttjandet av resurser skulle kunna förbättras. De konstaterade samtidigt att genomförandet av dessa förslag skulle kräva ytterligare resurser.⁸⁵

---

⁷⁸ SOU 2011:75, *Ny djurskyddslag*, s. 367.

⁷⁹ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 44.

⁸⁰ Statskontoret, *Djurskyddskontrollens utveckling* (2011:23), s. 7–8.

⁸¹ Prop. 2015/16:1 *Budgetpropositionen för 2017 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel*, s. 60.

⁸² Prop. 2007/08:63, *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi*, s. 37.

⁸³ Jordbruksverket och Livsmedelsverket, *Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen*, 2016, s. 7–8.

⁸⁴ Jordbruksverket och Livsmedelsverket, *Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen*, 2016, s. 31.

⁸⁵ Jordbruksverket och Livsmedelsverket, *Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen*, 2016, s. 7.

4.4.3 Livsmedelsverket övertagande av ansvar för småskaliga animalieanläggningar

Den 1 januari 2014 tog Livsmedelsverket över ansvaret för att kontrollera småskaliga animalieanläggningar från kommunerna. Det övergripande syftet med beslutet var att öka likvärdigheten i kontrollen. Genom att föra över kontrollen av anläggningarna till Livsmedelsverket bedömde regeringen att kompetensen skulle kunna säkerställas i och med att Livsmedelsverket redan hade ansvar för att kontrollera större anläggningar med animalisk produktion.⁸⁶

Livsmedelsverket fick i uppdrag att se över ansvarsfördelningen och bedömde att kommunerna hade ansvar för att kontrollera för få småskaliga animalieanläggningar för att kunna upprätthålla tillräcklig kompetens. Livsmedelsverket menade att utbildningsinsatser och förstärkt uppföljning tillfälligt skulle kunna förbättra förutsättningarna. Men myndigheten menade också att sådana insatser inte skulle kunna utjämna skillnaderna i strukturella förutsättningar mellan kommunerna som storlek på kommunen och avstånd inom kommunen. Totalt berördes cirka 600 företag och 148 kommunala kontrollmyndigheter.⁸⁷ Stockholm och Göteborg blev undantagna, eftersom Livsmedelsverket bedömde att de hade tillräckligt många anläggningar för att kunna upprätthålla kompetens. De återfick därför kontrollansvaret. Ansvarsfördelningen blev därmed asymmetrisk.

Livsmedelsverkets analyserade även länsstyrelsens möjligheter att ta över ansvaret. Myndigheten avrådde från detta, dels eftersom det skulle innebära relativt få anläggningar per länsstyrelse, dels eftersom kontrollområdet inte låg inom länsstyrelsens befintliga kompetens.

---

⁸⁶ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag angående översyn av ansvarsfördelningen inom livsmedelskontrollen Jo2010/3600*, bilaga, dnr 5271/2010, 2011-10-28, s. 3.

⁸⁷ Livsmedelsverket, *Överföring av kontrollansvaret för 853-anläggningarna – Redovisning av Livsmedelsverkets arbete med den förändrade ansvarsfördelningen*, 2015, s. 9. 146 kommuner samt Stockholm och Göteborg.

Ännu svårt att säga något om effekterna

Livsmedelsverket gjorde en uppföljning cirka ett år efter att myndigheten tagit över de småskaliga animalieanläggningarna. Den visade att det var svårt att säga något om målet om mer likvärdiga kontroller hade uppnåtts. Företagen var överlag positiva till förändringen, medan en relativt hög andel av de berörda kommunerna var negativa. En majoritet av de ansvariga cheferna i kommunerna menade att de hade haft tillräcklig kompetens för uppgiften. De framförde också att kommunernas attraktivitet som arbetsgivare för livsmedelsinspektörer hade försämrats, eftersom de ansåg att ansvaret för mer komplicerade anläggningar var värdefullt för att skapa utveckling i arbetet.⁸⁸

4.5 Konsekvenser av ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen

I detta avsnitt diskuterar vi för- och nackdelar med ett statligt övertagande mot bakgrund av de lärdomar som finns att hämta från tidigare statliga övertaganden. Men vi inleder med att redogöra för de principiella aspekterna på ett kommunalt respektive ett statligt ansvar.

4.5.1 Det finns principiella för- och nackdelar både med kommunalt och med statligt ansvar

Det är några principiella värden som brukar återkomma i diskussionen när det ska göras en avvägning om en uppgift ska vara ett statligt eller ett kommunalt ansvar. Tillsynsutredningen återger fem sådana principer:⁸⁹

- Princip 1: Det är ett riksintresse att garantera landets alla medborgare en viss minimistandard i fråga om trygghet, säkerhet och välfärd.
- Princip 2: En uppgift bör inte ligga på högre beslutsnivå än nödvändigt i förhållande till de som direkt berörs av beslutet.
- Princip 3: Uppgifter som kräver ett stort mått av likformighet eller där det är nödvändigt med en överblick över hela riket bör ligga på central nivå.
- Princip 4: Uppgifter som kräver ett betydande inslag av lokalkännedom och specifik detaljkunskap bör decentraliseras.
- Princip 5: Närliggande uppgifter bör verkställas på samma beslutsnivå och vara samma huvudmans ansvar, om det därigenom går att uppnå effektivitetsvinster.

Tillsynsutredningen konstaterar att argumenten för ett kommunalt ansvar för en uppgift vanligen betonar den andra och den fjärde principen. Argument för ett statligt ansvar brukar betona den första och den tredje principen.

Tydliga krav på en nationellt likvärdig tillsyn talar för ett statligt ansvar.⁹⁰ Men tillsynsutredningen konstaterar att argumenten om närhet mellan beslutsfattare och

---

⁸⁸ Livsmedelsverket, *Överföring av kontrollansvaret för 853-anläggningarna – Redovisning av Livsmedelsverkets arbete med den förändrade ansvarsfördelningen*, 2015, s. 3.

⁸⁹ SOU 2004:100, *Tillsyn. Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn*, s. 132.

⁹⁰ SOU 2004:100 *Tillsyn. Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn*, s. 134.

berörda samt lokalkännedom varit betydelsefulla när beslut har fattats om att tillsynsansvaret ska ligga på kommunal nivå.⁹¹

Den femte principen öppnar för en mer pragmatiskt inriktad uppgiftsfördelning, där praktiska – och inte minst kostnadsmässiga – hänsyn kan spela en stor roll.

4.5.2 Effektivitetsrisker med ett statligt övertagande

Ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen har både för- och nackdelar när det gäller effektiviteten. Men vår övergripande bedömning är att det på kort och medellång sikt finns betydande effektivitetsmässiga risker med ett statligt övertagande.

Långsiktiga effektivitetsskäl som talar för ett statligt övertagande

Ett statligt övertagande skulle ge färre och större enheter. Om ansvaret förs över till länsstyrelsen skulle det innebära att den minsta länsstyrelsen, Gotlands län, får ungefär sex årsarbetskrafter för livsmedelskontroll. Ett statligt övertagande skulle alltså kunna ge stordriftsfördelar för verksamheten. Det handlar framför allt om att personal och kompetens skulle kunna användas effektivare i kontrollverksamheten. Detta gör det möjligt att planera och följa upp kontrollverksamheten över ett större geografiskt område. En större enhet skulle också få större möjligheter att ha specialkompetens på olika kontrollområden. En förbättrad planering och en mer samlad kompetens bör kunna leda till effektivitetsvinster i form av en ökad träffsäkerhet i kontrollverksamheten, oberoende av om det är Livsmedelsverket eller länsstyrelserna som tar över ansvaret.

Samordningsvinsterna med annan befintlig kontrollverksamhet är större om Livsmedelsverket blir ny huvudman än om länsstyrelsen blir det. Skälet är att Livsmedelsverket redan utför livsmedelskontroll inom samma och närliggande ansvarsområden som kommunerna har i dag. Beröringspunkterna är däremot färre mellan den kommunala livsmedelskontrollen och länsstyrelsens ansvar för kontroll av djurskydd samt livsmedel och foder i primärproduktionen.

Långsiktiga effektivitetsskäl som talar mot ett statligt övertagande

Ett statligt ansvar innebär att kontrollverksamheten ska täcka ett större geografiskt område. Det skulle i sin tur medföra ökade restider och mindre tid att genomföra den operativa kontrollen.

Ett statligt ansvar skulle även göra det svårare att upprätthålla den lokalkännedom och möjlighet till direkta kontakter med livsmedelsföretagare som finns i dag. Det är svårt att uppskatta vilken roll en hög grad av lokalkännedom spelar för en effektiv kontrollverksamhet. Men det är sannolikt att den lokala närvaron ger möjligheter att inhämta information om livsmedelsanläggningarna som till exempel innebär att det går att göra en bättre riskbedömning.

Risk för höga omställningskostnader vid ett statligt övertagande

Statskontoret bedömer att det finns flera effektivitetsmässiga risker med att staten tar över livsmedelskontrollen. Det handlar dels om övergångskostnader för lokaler, it-stöd med mera, dels om svårigheter att rekrytera personal.

---

⁹¹ SOU 2004:100 *Tillsyn. Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn*, s. 135.

Ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen skulle kräva investeringar bland annat i kompetensutveckling, lokaler och ett gemensamt it-stöd. Detta är kostnader som inte direkt skulle kunna tas ut i högre avgifter. Det gäller även för omställningskostnaderna, som sannolikt skulle behöva finansieras med anslagsmedel. Erfarenheterna från när länsstyrelserna tog över djurskyddskontrollen visar också att problemen med att bygga upp en ny kontrollorganisation inte bör underskattas. Denna reform blev drygt 20 procent dyrare än beräknat (se avsnitt 4.4.1).

Möjligtvis är dock förutsättningarna något bättre för ett övertagande av livsmedelskontrollen än vad de var för djurskyddskontrollen. Den kommunala livsmedelskontrollen är en större verksamhet än djurskyddsverksamheten, vilket kan ge bättre förutsättningar att ta tillvara stordriftsfördelar. Livsmedelskontrollen är därutöver i huvudsak en planerad verksamhet, medan djurskyddskontrollen i stor utsträckning är händelsestyrd, det vill säga en stor andel av kontrollerna sker efter en anmälan från allmänheten. Avgiftsfinansieringen av livsmedelskontrollerna skapar även andra ekonomiska förutsättningar än vad som gällde för djurskyddskontrollerna.

Rekryteringssvårigheter kan ge risk för nedgång i kontrollverksamheten

Mot bakgrund av att det generellt är svårt att rekrytera livsmedelsinspektörer bedömer Statskontoret att det finns en risk för att ett statligt övertagande skulle innebära en nedgång i kontrollverksamheten under en förhållandevis lång tid. I många mindre kommuner lägger den tjänsteman som utför livsmedelskontrollen en mindre del av sin arbetstid på detta. Exempelvis har trettiosex kommuner 0,5 årsarbetskrafter eller mindre för livsmedelskontroll. Det är därför troligt att ett antal av de kommunala tjänstemän som i dag arbetar med kontrollen inte skulle följa med vid ett statligt övertagande. Det skulle innebära att kompetensen för den operativa kontrollen i viss utsträckning skulle behöva byggas upp på nytt. Det gäller framför allt i de norra delarna av landet. Erfarenheterna från när länsstyrelserna tog över djurskyddskontrollerna talar för att det finns en sådan risk. Då uppstod ett jämförelsevis större rekryteringsbehov av inspektörer i norrlandslänet jämfört med i södra Sverige (se avsnitt 4.4.1).

Vi bedömer att riskerna för en nedgång i effektiviteten är större om Livsmedelsverket tar över livsmedelskontrollen än om länsstyrelserna gör det. Det hänger samman med att länsstyrelserna har en betydligt mer finmaskig regional organisation. Livsmedelsverket skulle troligen behöva bygga upp en sådan för att få kontrollverksamheten att fungera. Det innebär att länsstyrelserna i större utsträckning kan utnyttja exempelvis befintliga lokaler och it-stöd.

Ett asymmetriskt övertagande skulle begränsa möjligheterna till effektiva lösningar

Ett alternativt till ett fullständigt statligt övertagande skulle kunna vara att staten endast tog över verksamheten i de mindre kommunerna, det vill säga ett asymmetriskt övertagande. Men den typen av uppgiftsfördelning medför också problem. Om de kommuner som står för en relativt stor andel av årsarbetskrafterna skulle undantas skulle det sannolikt bli svårare att skapa en effektiv regional organisation i de aktuella länen eller regionerna.

4.5.3 Ett statligt övertagande minskar sårbarheten

Ett statligt övertagande skulle innebära att det skapas större enheter. Det gäller oavsett om det är Livsmedelsverket eller länsstyrelserna som tar över. Vi bedömer därför

att ett statligt övertagande skulle minska problemet med små och sårbara kontrollmyndigheter.

4.5.4 Ett statligt övertagande minskar risken för felaktiga prioriteringar

Statskontoret bedömer att problemen i livsmedelskontrollen delvis beror på att vissa kommuner inte prioriterar kontrollen i tillräcklig utsträckning (se även avsnitt 2.3.5). Vi bedömer att ett statligt övertagande skulle innebära en att riskerna minskar för att besluten ska påverkas av hänsyn som inte har med livsmedelskontrollen att göra. Det gäller särskilt om Livsmedelsverket skulle överta kontrollen, eftersom myndigheten inte behöver ta hänsyn till andra frågor.

4.5.5 Ett statligt övertagande ger bättre förutsättningar för en likvärdig kontrollverksamhet

Ett statligt övertagande skulle innebära färre kontrollmyndigheter, vilket ger bättre förutsättningar för likvärdighet i bedömningarna. Ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen skulle dessutom ge färre beslutsnivåer. Om Livsmedelsverket tog över ansvaret skulle det underlätta styrningen av livsmedelskontrollerna genom att all operativ verksamhet samlas inom en myndighet. Men även om länsstyrelsen fick ansvaret skulle styrningskedjan kortas. Därmed skulle förutsättningarna bli bättre för att den centrala myndighetens styrning faktiskt får genomslag på den operativa nivån. Sammantaget skulle risken minska för att olika enheter på olika nivåer i kontrollkedjan gör olika bedömningar.

Större enheter med en mer samlad kompetens borde även ge förutsättningar för en högre och jämnare kvalitet i besluten. Enheterna skulle också få bättre förutsättningar för att ha tillgång till specialistkompetens, framför allt inom det juridiska området.

En nackdel med ett statligt övertagande utifrån ett likvärdighetsperspektiv är att enheterna skulle behöva täcka större geografiska områden, vilket kan minska möjligheterna till oanmälda kontroller i vissa områden.

Bättre förutsättningar för likvärdighet med Livsmedelsverket

Förutsättningarna för att skapa en likvärdig och kvalitativ livsmedelskontroll är antagligen bättre om Livsmedelsverket tar över ansvaret än om länsstyrelserna gör det. Dels har Livsmedelsverket till skillnad från länsstyrelserna en operativ kompetens på området. Dels har länsstyrelsen en rad olika uppgifter inom skilda sakområden, vilket innebär en risk för att verksamheten med livsmedelskontroller inte prioriteras på samma sätt som inom en mer renodlad myndighet.

Svårare att uppnå likvärdighet om både staten och kommuner har ansvar

Ett skäl som talar mot att staten bara skulle ta över ansvaret för delar av kontrollverksamheten, exempelvis i alla utom de största kommunerna, är att styrningen av den operativa kontrollverksamheten skulle försvåras om ansvaret fanns både hos en statlig myndighet och hos ett antal kommunala myndigheter. Detta skulle begränsa möjligheterna att uppnå en ökad likvärdighet.

4.5.6 Konsekvenser för kommunerna

Kontrollverksamheten är hårt reglerad, och det saknas i stor utsträckning utrymme för lokala prioriteringar. Därför skulle vissa kommuner kunna uppfatta ett statligt

övertagande som en fördel. Genom att kommunerna slipper ansvaret för livsmedelskontrollen kan de koncentrera sig på övriga kommunala uppgifter.

En nackdel om ansvaret för livsmedelskontrollen överförs till staten är att det kan drabba andra kommunala verksamheter negativt. Det handlar särskilt om miljötillsynen, som i många små kommuner är organisatoriskt integrerad med livsmedelskontrollen. Om livsmedelskontrollen försvinner kan det därför bli svårare för kommunerna att bemanna miljötillsynen.

Det skulle också innebära att kommunerna fick något färre verksamheter att fördela kommungemensamma kostnader på. Om ansvaret lyftes från kommunerna skulle det även innebära en begränsad minskning av antalet arbetstillfällen i kommunen.

4.6 Statskontoret förordar ökad kommunal samverkan framför ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen

Statskontoret bedömer att ökad kommunal samverkan är att föredra framför ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen. Vi utvecklar grunderna för vår bedömning nedan och ger en överblick i tabell 4.6.

Tabell 4.6 Konsekvenserna av ökad kommunal samverkan respektive statligt övertagande av livsmedelskontrollen inom olika målområden.

	Effektivitet	Sårbarhet	Felaktig prioritering	Likvärdighet	Övriga konsekvenser
Samverkan genom samrådsgrupper, professionella nätverk m.m.	Något ökad	Liten eller ingen påverkan	Liten eller ingen påverkan	Bättre förutsättningar	Inga tydliga
Samverkan om specifika uppgifter, tjänster och resurser	Något ökad	Minskad	Liten eller ingen påverkan	Bättre förutsättningar lokalt	Kan ha negativa konsekvenser för andra kommunala verksamheter
Samverkan i gemensam organisation	Ökad	Minskad	Mindre risk	Bättre förutsättningar lokalt	Kan ha negativa konsekvenser för andra kommunala verksamheter
Statligt övertagande av hela livsmedelskontrollen	Stor risk för minskad	Minskad	Betydligt mindre risk	Bättre förutsättningar nationellt	Kan ha negativa konsekvenser för andra kommunala verksamheter
Statligt övertagande i enskilda kommuner	Minskad	Minskad	Delvis mindre risk	Delvis bättre förutsättningar nationellt	Försvårad statlig styrning

4.6.1 Effektivitetsskäl talar för kommunal livsmedelskontroll

Även om vi inte förordar att staten tar över livsmedelskontrollen kan vi konstatera att likvärdighets- och rättssäkerhetsskäl talar för att tillsynsuppgifter som livsmedelskontrollen bör vara ett statligt ansvar. Ett statligt övertagande skulle även minska riskerna för att livsmedelskontrollen påverkas av lokala prioriteringar på det sätt som är fallet i dag. Ett statligt ansvar skulle också minska sårbarheten genom att inspektionsenheterna skulle bli större.

Det viktigaste skälet för att vi inte föreslår ett statligt övertagande är att det finns stora effektivitetsrisker med ett statligt övertagande, åtminstone på kort och medellång sikt. Erfarenheterna från länsstyrelsens övertagande av djurskyddskontrollerna visar att kostnaderna för sådant som utveckling av it-stöd och enhetliga handlägningsrutiner samt personalövergångar sannolikt först på längre sikt kan uppvägas av eventuella stordriftsfördelar med ett statligt övertagande.

Det är inte heller av effektivitetsskäl lämpligt att staten tar över ansvaret för hela livsmedelskontrollen i enskilda kommuner, eller omvänt, att enskilda kommuner skulle behålla ansvaret för livsmedelskontrollen vid ett statligt övertagande av den kommunala livsmedelskontrollen. Vi bedömer att en sådan lösning sannolikt skulle göra det svårt för en statlig myndighet att bedriva en effektiv verksamhet.

Ett fortsatt kommunal ansvar för livsmedelskontrollen innebär också en möjlighet att ta tillvara effektivitetsmässiga fördelar som ofta följer av en lokal närvaro som till exempel en bättre kännedom om lokala förhållanden och kortare avstånd.

Vår bedömning är att ökad samverkan skulle medföra effektivitetsvinster jämfört med nuvarande förhållanden, oavsett vilken form denna samverkan sker i. Men samverkan som sker genom att kommunerna bildar gemensamma organisationer gör att det blir möjligt att effektivisera planering, ledning och administration. Därmed ger denna form av samverkan bättre möjligheter till effektivisering än de två andra formerna av kommunal samverkan.

4.6.2 Samverkan behövs för att minska sårbarheten och öka effektiviteten och likvärdigheten

Ett viktigt skäl för att kommuner ska samverka i ökad utsträckning är för att minska sårbarheten och öka likvärdigheten. Men alla former av samverkan leder inte till att sårbarheten minskar. Vi bedömer att det i första hand är när kommuner samverkar om specifika uppgifter, tjänster och resurser eller i gemensamma organisationer som sårbarheten kan minska. Vi bedömer inte att samverkan genom sådant som samrådsgrupper och professionella nätverk kan lösa detta problem.

Samverkan bör även ge positiva effekter på likvärdigheten även om det inte går att lösa alla de problem med likvärdighet som tidigare studier visat genom ökad samverkan. Vi bedömer att samverkan i viss utsträckning kan lösa problemet med att vissa kommuner inte prioriterar livsmedelskontrollen. Det gäller framför allt för samverkan i gemensamma organisationer som vi bedömer leder till att risken för att livsmedelskontrollen inte prioriteras minskar, genom att kommuner som samverkar påverkar varandra.

Livsmedelsverket och länsstyrelserna kommer även i fortsättningen behöva genomföra åtgärder för att stärka likvärdigheten i livsmedelskontrollen och se till att kommuner prioriterar livsmedelskontrollen i tillräcklig utsträckning (se även kapitel 3).

4.6.3 Ett minskat antal kontrollmyndigheter är önskvärt

Vår analys visar att det är samverkan i gemensamma organisationer som har bäst förutsättningar att höja effektiviteten i livsmedelskontrollen bedömer vi att det är viktigt att kontrollmyndigheterna blir större och färre. Vi bedömer att ett minskat antal kontrollmyndigheter även skulle vara positivt för den statliga samordningen och vägledningen av livsmedelskontrollen. Det stora antalet kontrollmyndigheter som finns i dag gör det svårare för Livsmedelsverket att styra och samordna effektivt. De stora skillnaderna gör att Livsmedelsverket i sin styrning måste hantera helt olika problem i stora respektive i små kommuner.

4.6.4 Goda samverkansmöjligheter för kommuner som i dag har en svag kontroll

Som vi konstaterat tidigare var det 41 kontrollmyndigheter som under 2016 genomförde kontroller i otillräcklig omfattning (se avsnitt 2.2). Av dessa var det 2 som redan ingick i gemensamma kontrollorganisationer. Bland de övriga 39 var det 33 kommuner som hade färre än två årsarbetskrafter.

Vi bedömer att cirka 30 av dessa 33 kommuner har goda möjligheter att samverka med andra kommuner, eftersom de ligger i relativt tätbefolkade områden. Dessutom ligger 4 av kommunerna inom pendlingsavstånd till kommuner som redan samverkar i gemensamma kontrollorganisationer.

Men 3 av kommunerna ligger i avlägset belägna landsbygdsregioner. De är också kommuner där det geografiska avståndet mellan tätorterna är stort, mer än tio mil. För dessa kommuner är möjligheten till samverkan med andra kommuner sämre.

5 Förslag på hur samverkan mellan kommuner kan öka

I detta kapitel lämnar Statskontoret ett förslag på hur samverkan mellan kommunerna ska kunna öka. Vi inleder i avsnitt 5.1 med att redogöra för våra utgångspunkter och hur vi resonerat kring det förslag vi lämnar. I avsnitt 5.2 redogör vi för hur kraven på samverkan har utformats tidigare, dels i Finland och dels i svensk lagstiftning. Kapitlet avslutas i avsnitt 5.3 med att vi redovisar våra förslag.

5.1 Utgångspunkter för Statskontorets förslag

Statskontorets förslag bygger på att det krävs både stimulans och krav för att åstadkomma ökad samverkan. De krav som ställs måste vidare anpassas till regeringsformens princip om kommunalt självstyre. Åtgärder för att öka samverkan bör även inkludera fler kommunala verksamhetsområden än bara livsmedelskontrollen. Åtgärderna bör vidare syfta till att alla kommuner deltar i samverkan, även de stora kommunerna. Vi utvecklar detta nedan.

5.1.1 Både stimulans och krav behövs för att åstadkomma fördjupad samverkan

För att öka samverkan och minska antalet kontrollmyndigheter bedömer vi att staten måste vidta fler och kraftfullare åtgärder än staten hittills gjort. Vi gör den bedömningen bland annat mot bakgrund av att det bildats få gemensamma kontrollmyndigheter de senaste åren, trots de åtgärder som genomförts.

Grovt sett kan vi skilja mellan åtgärder som innebär att staten stimulerar frivillig samverkan mellan kommuner och åtgärder som på olika sätt ska tvinga kommunerna att samverka. Det går bland annat att stimulera frivillig samverkan genom informationsinsatser, förenklad lagstiftning och ekonomiska bidrag. Åtgärder som innehåller inslag av tvång kan handla om att genom en tydligare styrning eller krav i författningen göra att kommuner måste eller behöver samverka i ökad utsträckning.

SKL har föreslagit åtgärder för att stimulera frivillig samverkan. SKL föreslår att Livsmedelsverket, Jordbruksverket och länsstyrelserna ska få i uppdrag att verka för att det ska inrättas samverkansnätverk, så kallade regionala noder. Vi har inte närmare analyserat förslaget. Men vi bedömer att samverkan i nätverksform kan bidra till att förbättra livsmedelskontrollen. Men det löser inte problemen med att vissa kommuner inte utför sin livsmedelskontroll i tillräcklig utsträckning (se avsnitt 4.2).

SKL föreslår också att en generell möjlighet till avtalssamverkan för kommunerna ska införas i lagen. En sådan möjlighet skulle underlätta för kommuner att samarbeta om juridisk kompetens, it-stöd och annat som behövs för att effektivisera kontroll-

verksamheten. Som vi nämnde i kapitel 1 har en parlamentarisk kommitté fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en generell möjlighet till avtalssamverkan.⁹² Statskontoret har därför inte analyserat SKL:s förslag närmare.

I övrigt har inte de vi intervjuat och samtalat med i någon större utsträckning lyft fram brister i lagstiftningen som ett hinder för samverkan. Några av de kommunföreträdare som samverkar i kommunalrättsliga former har även sagt att det är ett problem att timtaxor för livsmedelskontrollen måste beslutas i alla de samverkande kommunernas fullmäktige. De säger att denna ordning innebär administrativt merarbete och en risk för att timtaxorna varierar mellan de kommuner som deltar i samverkan. Men vi har inte haft möjlighet att analysera detta inom ramen för det här uppdraget.

Krav på att kommuner ska samverka kan utformas på olika sätt. Vi kommer att närmare beskriva några alternativ i avsnitt 5.2. En allmän svårighet med att ställa krav som gör att kommuner måste samverka är att kommuner då kan tvingas att samverka med parter som de inte har fullt förtroende för. Företagsekonomerna Anders Anell och Ola Mattisson betonar i en kunskapsöversikt om kommunal samverkan hur viktigt det är att parterna har förtroende för varandra, och att framgångsrik samverkan i hög grad är en fråga om att parterna behöver lära sig att hantera motstridiga intressen och mål.⁹³ Vår slutsats är att samverkan har bättre förutsättningar att fungera väl om de parter som ingår i samverkan har förtroende för varandra. Krav från staten på samverkan bör därför utformas på ett sådant sätt att de så långt som möjligt ger kommunerna frihet att välja samverkansparter och samverkansformer.

5.1.2 Kraven måste anpassas till regeringsformens princip om kommunal självstyrelse

Den kommunala självstyrelsen är reglerad i regeringsformen. Den innebär att det ska finnas en självständig och fri bestämmanderätt för kommuner och landsting, inom vissa ramar. När frågan om huruvida en åtgärd är förenlig med självstyrelsen ska bedömas så finns det en konstitutionell praxis att utgå ifrån. Frågor som är viktiga att ta hänsyn till är exempelvis om en åtgärd påverkar den lokala demokratin, den kommunala beskattningsrätten eller den statliga tillsynen av kommunal verksamhet.⁹⁴

Vi bedömer att en åtgärd som innebär att kommunerna måste samverka främst kommer att påverka kommunernas möjlighet att fritt bestämma hur de ska organisera sin verksamhet. Det kan handla om att kommunen väljer att organisera verksamhet separat eller integrerat med annan verksamhet.

Ett sådant krav kan även påverka kommunernas möjlighet att bestämma hur kontrollverksamheten bedrivs, och i förlängningen de förtroendevaldas och medborgarnas möjlighet att påverka verksamheten. Men mot bakgrund av att formerna för livsmedelskontrollen är starkt reglerad i europeisk och svensk lagstiftning bedömer vi att utrymmet för kommunerna att bestämma hur de ska bedriva kontrollverksam-

---

⁹² Dir. 2017:13, Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta Samhällsutvecklingen.

⁹³ Anell, Anders & Mattisson, Ola, 2009, s. 99.

⁹⁴ Statskontoret, *Kommunal självstyrelse och proportionalitet*, 2011:17, s. 66–68.

heten är begränsat, och att självstyrelsen i detta avseende redan är relativt kring-skuren. Ett krav som innebär att kommunerna måste samverka skulle därför inte ha något stor betydelse för självstyrelsen i detta avseende, oavsett hur ett sådant krav utformas.

Regeringsformen säger att en proportionalitetsbedömning ska göras

Enligt regeringsformen (1974:52) 14 kap. 3§ bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den. Regeringen har uttryckt att en sådan proportionalitetsbedömning bör innefatta en skyldighet att undersöka om det ändamål som regleringen avser att tillgodose kan uppnås på ett för det kommunala självbestämmandet mindre ingripande sätt än det som föreslås. Om olika möjligheter finns för att uppnå detta ändamål ansåg regeringen att riksdagen, av hänsyn till principen om den kommunala självstyrelsen, bör välja den reglering som innebär en så liten inskränkning av den kommunala självbestämmanderätten som möjligt. Regeringen menade att detta förutsätter att det i lagstiftningsprocessen görs noggranna analyser av den påverkan som olika förslag har på den kommunala självstyrelsen.⁹⁵

Krav på kommunal samverkan innebär en mer eller mindre stor inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Men vi bedömer att det går att motivera en sådan inskränkning om det går att visa att det är en förutsättning för att minska sårbarheten, öka effektiviteten och ge bättre förutsättningar för en mer likvärdig livsmedelskontroll i landet. Som vi utvecklade i kapitel 3 bedömer vi att de brister som finns inom den kommunala livsmedelskontrollen inte går att lösa enbart genom en bättre styrning och vägledning från Livsmedelsverkets och länsstyrelsernas sida. Eftersom vi bedömer att ett statligt övertagande av livsmedelskontrollen har betydande nackdelar återstår bara en ökad kommunal samverkan. Men om ett krav som innebär att kommuner måste samverka är proportionellt måste bedömas i förhållande till hur stor inskränkningen som görs i självstyrelsen är och det varierar beroende på hur ett sådant krav utformas. Vi återkommer till detta längre fram.

5.1.3 Åtgärder bör samordnas med miljötillsynen och eventuellt även andra kommunala verksamhetsområden

Statskontoret lämnar nedan ett antal förslag för att öka samverkan om livsmedelskontrollen. Vissa av åtgärderna bedömer vi bör samordnas med andra verksamhetsområden, främst miljötillsynen. Som vi nämnt i kapitel 1 är livsmedelskontrollen och miljötillsynen ofta organisatoriskt integrerade med varandra, särskilt i små kommuner. Även om antalet årsarbetskrafter i genomsnitt är större inom miljötillsynen finns det även här en problematik med små och sårbara tillsynsmyndigheter. Undersökningar visar att det finns stora skillnader mellan de kommunala organisationerna på miljöområdet.⁹⁶

Vi bedömer att det är särskilt viktigt att samordna åtgärder som syftar till att kommuner ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter. Det verkar inte vara ändamålsenligt att kommuner bildar gemensamma kontrollmyndigheter endast för livsmedelskontrollen. Det beror dels på att livsmedelskontrollen är en så liten verksamhet i många kommuner och dels på att det skulle kunna drabba andra tillsynsområden

---

⁹⁵ Prop. 2009/10:80, *En reformerad grundlag*, s. 212 f.

⁹⁶ Naturvårdsverket, *Effektiv miljötillsyn*, 2013, rapport 6558.

negativt, främst miljötillsynen, (se kapitel 4). Det finns i 11 § livsmedelslagen även en bestämmelse om att en kommuns uppgift när det gäller den offentliga kontrollen ska genomföras av den eller de kommunala nämnder som genomför uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Om kommuner ska kunna bilda gemensamma kontrollmyndigheter endast för livsmedelskontrollen behöver denna bestämmelse ses över.

Statskontoret anser att det finns ett värde i att det utvecklas en sammanhållen struktur för samverkan mellan kommunerna, det vill säga att kommuner samverkar med samma parter inom olika områden. Därför bör insatser som syftar till ökad samverkan samordnas mellan olika verksamhetsområden. En sådan ordning innebär troligen fördelar utifrån administrativ synvinkel, eftersom det ger kommunerna bättre möjligheter att samordna liknande typer av verksamhet i större enheter. Därmed ger det kommunerna möjligheter att uppnå stordriftsfördelar. En mer sammanhållen struktur ger sannolikt även bättre förutsättningar för medborgarna att få insyn i verksamheterna. Både den Kommunala kompetensutredningen och Ansvarskommittén har bedömt att den snabba utvecklingen mot allt fler överlappande samverkanskonstellationer är en stor brist utifrån en demokratisk synvinkel.⁹⁷

5.1.4 Angeläget att de stora kommunerna deltar i samverkan

Av naturliga skäl är det framför allt de små kommunerna som har mest att tjäna på samverkan, särskilt samverkan som sker i form av gemensamma kontrollmyndigheter eller genom avtal. Som vi redovisade i kapitel 4 är det relativt ovanligt att större kommuner ingår i gemensamma nämnder eller kommunalförbund. Men större kommuner verkar vara mer aktiva i samverkan som innebär utbyte av information och kunskap.

Vi bedömer är att det är viktigt att få med även de större kommunerna i mer fördjupad samverkan. Ett skäl är att stora kommuner sannolikt både kan bidra med specialistkunskap och administrativ kapacitet i ett samarbete med mindre kommuner. Ett annat skäl är att stora kommuner ofta är funktionella nav i regioner, och att det därför är lättare att skapa rationella och effektiva lösningar om de inkluderas.

5.2 Krav på samverkan som finns i olika författningar

Krav på kommunal samverkan kan utformas på olika sätt. Nedan redovisar vi dels den modell för lagstyrd samverkan som tillämpas i Finland, dels krav på kommunal samverkan som förekommer i annan svensk lagstiftning.

5.2.1 Lagen om samarbetsområden i Finland⁹⁸

Lagen om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet i Finland trädde i kraft 2009. Lagen innebär att en kommun ska ha personalresurser som motsvarar minst 10 årsarbetskrafter för tjänsterna inom miljö- och hälsoskyddet. Om en kommun inte

---

⁹⁷ SOU 2007:72, *Kommunal kompetens i utveckling*, s. 332.

⁹⁸ Uppgifter i detta avsnitt bygger, om inte annat framgår, på regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om samarbetsområden för miljö- och hälsoskyddet samt till en lag om ändring av 32 § i livsmedelslagen, RP 51/2009 rd.

har sådana personalresurser ska den tillsammans med en eller flera kommuner bilda ett samarbetsområde.

Lagen ska tillämpas för hälsoskyddsuppgifter enligt ett antal lagar. Förutom livsmedelslagen handlar det om hälsoskyddslagen, tobakslagen och veterinärvårdslagen. Enligt uppgift från den finländska motsvarigheten till Livsmedelsverket, Evira, utgör livsmedelskontrollen cirka en tredjedel av personalresurserna i samarbetsområdena. Det innebär att samarbetsområdena som minst har omkring 3 årsarbetskrafter för livsmedelskontrollen.

Idag samverkar kommunerna i 62 samarbetsområden. Alla dessa uppfyller kraven på 10 årsarbetskrafter.⁹⁹ Men lagen tillåter undantag från kravet på personalresurser bland annat om det inte är möjligt att bilda en funktionell enhet på grund av skärgård eller långa avstånd. Lagen tillåter även undantag om kommunen själv kan ordna miljö- och hälsoskyddsuppgifterna med tillräcklig kvalitet, eller om samarbetsområdet kan säkerställas på annat sätt.

I varje samarbetsområde ska det finnas ett organ som ansvarar för uppgifterna. Det kan vara ett gemensamt organ eller en samkommun. De närmaste motsvarigheterna till dessa organ är i Sverige den gemensamma nämnden respektive kommunalförbundet.

Om en kommun inte uppfyller kraven på personalresurser och inte tillhör ett samarbetsområde ska regeringen besluta om att kommunen ska tillhöra ett sådant område. Regeringen beslutar då även om bland annat kostnadsfördelning, förvaltningsmodell, grunderna för hur tjänster och uppgifter ska ordnas. Beslutet gäller fram till dess att de berörda kommunerna avtalar om något annat.

Det bör nämnas att Finland planerar att införa 18 direktvalda regionala organ, som bland annat ska överta ansvaret för livsmedelskontrollen. När detta genomförs kommer lagen om samarbetsområden att avvecklas.

Reformen genomfördes i flera steg

Samarbetsområdena bildades under en tioårsperiod. Reformen drevs från det finska regeringskansliet och involverade många aktörer, enligt uppgift från Evira. Regeringen i Finland fattade 2003 ett så kallat principbeslut, som innebar att kommunerna genom frivilliga arrangemang fram till 2006 skulle bilda 50–85 regionala enheter inom miljö- och hälsoskyddet. Statsmakterna genomförde informationsinsatser och lämnade statsbidrag för att kommunerna frivilligt skulle samverka. Mellan 2003 och 2006 minskade antalet enheter inom miljö- och hälsoskyddet från 277 till 224.

I en utvärdering 2006 bedömdes det inte som sannolikt att målen med reformen skulle uppnås enbart med frivilliga lösningar. År 2007 beslutade regeringen att kommunerna fick fram till 2009 att höra till ett samarbetsområde. Om kommunen vid den tidpunkten inte fattat beslut om att tillhöra ett samarbetsområde skulle regeringen fatta beslut om detta. Enligt uppgift behövde regeringen endast i ett fåtal fall

---

⁹⁹ Enligt uppgift från det finska Livsmedelssäkerhetsverket (Evira).

använda sig av sin beslutanderätt och tvinga kommuner att ingå i gemensamma samarbetsområden.¹⁰⁰

Erfarenheter av lagen om samarbetsområden i Finland

Införandet av samarbetsområden har inte utvärderats. Men de tjänstemän som Statskontoret varit i kontakt med vid Evira och det finska kommunförbundet säger att reformen gjort livsmedelskontrollen mer effektiv och likvärdig. De uppfattar även att samarbetsområdena har underlättat Eviras arbete, eftersom områdena har inneburit att myndigheten inte behövt ha lika många kontaktpunkter på lokal nivå. En annan fördel som lyfts fram är att inspektörer i mindre kommuner fått kollegor, vilket underlättat diskussioner om hur de ska bedriva kontrollverksamheten. Men enligt Evira är det svårt att säga exakt vilka konsekvenser lagen haft, eftersom det genomförts flera andra förändringar av livsmedelskontrollen under den tidsperiod då reformen genomfördes.

Enligt uppgift från Evira minskade antalet kommunala livsmedelsinspektioner kraftigt under samma tidsperiod som reformen genomfördes, från cirka 84 000 kontroller 2005 till knappt 30 000 kontroller 2013.¹⁰¹ Men det är svårt att bedöma vad den förändringen beror på, eftersom rapporterings- och kontrollsystemen förändrats under tidsperioden, enligt Evira. Det gör det svårt att jämföra antalet kontroller över tid.

5.2.2 Krav på samverkan i svensk lagstiftning

Allmänt formulerade krav på kommunal samverkan eller krav på att tillvarata samverkansmöjligheter finns inom några kommunala verksamhetsområden även i Sverige. Nedan redovisar vi några exempel på hur kraven på respektive område är formulerade, och vilka motiv som ligger bakom kraven.

Krav inom den kommunala räddningstjänsten

Den kommunala räddningstjänsten är ett av de områden där det förekommer mest samverkan. 174 kommuner samverkar antingen i kommunalförbund eller i gemensamma nämnder. De flesta av de övriga kommunerna har ett avtalsreglerat räddningstjänstsamarbete med andra kommuner.¹⁰²

Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, LSO, säger att kommunerna och de statliga myndigheter som ansvarar för verksamhet ska samordna verksamheten samt samarbeta med varandra och med andra som berörs. Kommunerna ska även ta till vara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet. Av propositionen framgår att kommunerna ska samarbeta och samordna såväl i planering och förberedelser som operativt.¹⁰³ Resurserna i den kommunala och den statliga räddningstjänsten ska också utnyttjas gemensamt. I propositionen framgår att

---

¹⁰⁰ Uppgifterna från Evira och finska kommunförbundet varierar något men pekar inte på att möjligheten behövs användas i någon större utsträckning.

¹⁰¹ Motsvarande antal i Sverige var 2016 i cirka 83 000 kontroller, Livsmedelsverket 2016, Statistik, Bilaga 1. Andel kontroller på livsmedelsanläggningar fördelade på planerad (oanmäld/föranmäld), offentlig respektive händelsestyrd kontroll, per län och kontrollmyndighet, 2016, i procent.

¹⁰² Dir. 2017:15, *En effektivare kommunal räddningstjänst*.

¹⁰³ Prop. 2002/03:119, *Reformerad räddningstjänstlagstiftning*, s. 103.

formerna för samarbetet bestäms av kommunerna själva, och att samarbetet kan regleras genom särskilda avtal, men också i kommunalförbund eller en gemensam nämnd. Lagen påpekar att särskilt för mindre kommuner kan det vara en fördel att söka samarbete för att utveckla verksamheten. Det kan till exempel vara svårt för mindre kommuner att anställa personal med särskild kompetens.¹⁰⁴ I detta sammanhang kan nämnas att regeringen i februari 2017 beslutade om en utredning som bland annat ska utarbeta förslag om hur kommunernas samverkan på räddningstjänstområdet kan förstärkas, utvecklas och bli mer enhetlig.¹⁰⁵

Krav på samverkan i biblioteksväsendet

För att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser anger bibliotekslagen (2013:801) att bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet ska samverka. I förarbetena motiverade regeringen kravet med att samordnande insatser skulle kunna bidra till en bättre tillgång till bibliotekstjänster för medborgarna och en mer rationell användning av det allmännas resurser. Regeringen pekade även på skillnader i förutsättningar att bedriva biblioteksverksamhet mellan små och stora kommuner.¹⁰⁶

Samverkan betyder enligt förarbetena ”en eller flera åtgärder som vidtas eller verksamheter som sker i samverkan med annan part eller andra parter inom det allmänna biblioteksväsendet och som befordrar god tillgång för medborgarna och effektivt utnyttjande av det allmänna biblioteksväsendets resurser”.¹⁰⁷

Förslag om krav på samverkan inom dricksvattenområdet

Dricksvattenutredningen (SOU 2016:32) har föreslagit att införa ett krav i lagen (2016:412) om allmänna vattentjänster på kommuner att ta tillvara möjligheter att samverka med andra kommuner när det gäller vattenförsörjningen. Syftet är att kommunerna ska samverka i de fall där det är möjligt för att till exempel öka kvaliteten och förmågan att leverera vatten, möta utmaningar och öka kostnadseffektiviteten. Förslaget innebär att kommunerna kan välja i vilka former som de samverkar och vad de samverkar om. Samverkan kan exempelvis gälla att gemensamt utnyttja vatten- och reservtäckter, men även samverka kring exempelvis kompetens och krisberedskap.¹⁰⁸

5.2.3 Lagstyrd samverkan enligt den finska modellen innebär ett relativt stort ingrepp i den kommunala självstyrelsen

Den modell för lagstyrd samverkan som tillämpas i Finland är en ändamålsenlig åtgärd som kan vidtas om staten vill att kommuner i ökad utsträckning ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter. De krav på samverkan som finns i svensk lagstiftning ger stor frihet för kommunerna, och behöver inte leda till att kommunerna bildar gemensamma organisationer. Den finska modellen innebär ett relativt stort

---

¹⁰⁴ Prop. 2002/03:119, *Reformerad räddningstjänstlagstiftning*, s. 103 och 107.

¹⁰⁵ Dir. 2017:15, *En effektivare kommunal räddningstjänst*.

¹⁰⁶ Prop. 2004/05:1, *Budgetpropositionen för 2005 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid*, s. 64.

¹⁰⁷ Ds 2003:66, *Om biblioteksverksamheterna*, s. 111–112. Krav på samverkan infördes i den tidigare bibliotekslagen (1996:1596) år 2004.

¹⁰⁸ SOU 2016:32, *En trygg dricksvattenförsörjning*, s. 809–814 och 1002.

ingrepp i den kommunala självstyrelsen, i första hand genom att det minskar kommunernas organisationsfrihet. Vi bedömer att de krav på samverkan som ställs i dag i den svenska lagstiftningen utgör små ingrepp i självstyrelsen, eftersom de inte påverkar kommunernas frihet att organisera sin egen verksamhet.

I detta sammanhang kan nämnas att den finska regeringen bedömde att förslaget om lagstiftad samarbetskyldighet inte var problematiskt i förhållande till det grundlagsfästa skyddet för den kommunala självstyrelsen som finns i Finland. Den finska regeringen gjorde den bedömningen mot bakgrund av att det i Finland i decennier hade lagstiftats om tvångsbildade samkommuner (kommunalförbund) eller motsvarande.

Förhållandena i Sverige och Finland skiljer sig åt i väsentliga avseenden. I Sverige finns inte samma tradition med tvingande krav på kommunal samverkan, och om vi införde ett sådant krav skulle det därför innebära en principiell nyhet i den svenska förvaltningen. Värt att notera är även att regeringen i Finland försökte få kommunerna att samverka på frivillig väg, både genom informationsinsatser och ekonomiska bidrag, innan lagen infördes.

Andra åtgärder behöver vidtas innan det går att besluta om att införa lagstyrd samverkan enligt den finska modellen. För att motivera den inskränkning som ett krav på att kommuner ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter innebär, bedömer vi att staten måste kunna visa att mindre ingripande åtgärder inte är tillräckliga för att åstadkomma den avsedda effekten, i enlighet med proportionalitetsprincipen. Statskontorets bedömning är att det i dag är svårt att visa det. Vi kommer senare i rapporten presentera ett antal åtgärder som staten kan genomföra för att öka den kommunala samverkan och som i mindre grad inskränker den kommunala självstyrelsen.

Om det i en framtid skulle visa sig att de åtgärder som vi föreslår inte får den effekt de är tänkta att få så kan ett krav på att kommuner ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter bedömas på ett annat sätt. Vi anser därför att det krävs att andra steg tas innan regeringen fattar beslut om ett krav på att kommuner ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter.

5.3 Statskontorets förslag till färdplan och åtgärder för ökad samverkan

Statskontorets förslag för att öka den kommunala samverkan består av följande delar:

- Regeringen formulerar ett mål om att ingen kontrollmyndighet ska ha mindre än 3 årsarbetskrafter inom livsmedelskontrollen 2025. (se avsnitt 5.3.1)
- Regeringen och ansvariga myndigheter vidtar åtgärder för att nå målet:
  - Regeringen föreslår riksdagen att besluta om att införa ett krav i livsmedelslagen på att kommuner ska ta tillvara samverkansmöjligheter (se avsnitt 5.3.2).
  - Uppföljningen av kommunerna skärps för att öka samverkan (se avsnitt 5.3.3).
  - Ett ekonomiskt bidrag lämnas till kommunerna för att bilda gemensamma kontrollmyndigheter (se avsnitt 5.3.4).

- Länsstyrelserna får ett tydligare uppdrag att verka för kommunal samverkan (se avsnitt 5.3.5).
- Om dessa åtgärder 2021 skulle bedömas otillräckliga för att uppnå den avsedda effekten anser vi att regeringen bör överväga ytterligare åtgärder (se avsnitt 5.3.6).

5.3.1 Regeringen formulerar ett mål om kommunal samverkan

Ett första steg för att åstadkomma en ökad kommunal samverkan är att regeringen formulerar ett mål om att kommunal samverkan ska öka och en tidpunkt för när målet ska vara uppnått. Statskontorets förslag kan ses som en färdplan mot en ökad kommunal samverkan.

Kontrollmyndigheterna bör ha minst 3 årsarbetskrafter inom livsmedelskontroll 2025

Vårt förslag är att regeringen formulerar ett mål som innebär att de minsta kontrollmyndigheterna ska vara av en sådan storlek att livsmedelskontrollverksamheten blir mindre sårbar och kan bedrivas på ett effektivare sätt. Ett sådant mål förutsätter att kommuner i ökad utsträckning bildar gemensamma kontrollmyndigheter.

Det finns inget tydligt svar på hur stor en kontrollmyndighet bör vara. I Statskontorets tidigare rapport om livsmedelskontroll framförde de som vi intervjuade varierande uppfattningar om detta. Vad gäller befolkningsunderlaget varierade bedömningarna från 40 000 till 100 000 kommuninvånare, och förslagen på minsta antal årsarbetskrafter varierade från 2 till 6.¹⁰⁹ Enligt uppgifter från Livsmedelsverket har man inom myndigheten diskuterat denna fråga, och bedömningarna inom Livsmedelsverket har varierat mellan 3 och 5 årsarbetskrafter.

Vi bedömer att ett mål som innebär att kontrollmyndigheter bör ha minst 3 årsarbetskrafter är en rimlig gräns, särskilt för att minska sårbarheten i kontrollorganisationerna. Om ingen kontrollmyndighet skulle ha mindre än 3 årsarbetskrafter bedömer vi att antalet kontrollmyndigheter i landet skulle bli cirka 100 stycken, vilket skulle innebära mer än en halvering jämfört med nuläget. Denna bedömning baserar vi på följande antaganden. Enligt Livsmedelsverkets statistik har 56 av landets 249 kontrollmyndigheter över 3 årsarbetskrafter eller mer. De genomsnittliga årsarbetskrafterna för övriga 193 kontrollmyndigheter är 1,2. Det pekar på att det i genomsnitt skulle krävas minst 2,5 kommuner för att bilda en gemensam kontrollmyndighet som är tillräckligt stor. Vi bedömer därför att 100 stycken är ett rimligt antagande för hur många kontrollmyndigheter som det kommer att finnas när målet är uppnått 2025.¹¹⁰

---

¹⁰⁹ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen – förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering* 2015:17, s. 58.

¹¹⁰ En beräkning visar att det, givet det antal årsarbetskrafter som fanns 2016 i den kommunala livsmedelskontrollen, maximalt skulle kunna finnas 133 kontrollmyndigheter om ett med ett krav på 3 årsarbetskrafter infördes ($56 + 193/2,5 = 133$). Det är dock osannolikt att det skulle bli så många eftersom beräkningen bygger på att ingen kommun med mer än 3 årsarbetskrafter blir del av en gemensam kontrollmyndighet och att alla samarbeten i övrigt hamnar exakt på minimigränsen om 3 årsarbetskrafter.

Detta innebär att det genom kommunal samverkan kommer att behöva bildas omkring 50–80 nya kontrollmyndigheter fram till 2025 för att nå målet om att ingen myndighet ska ha färre än 3 årsarbetskrafter. Uppskattningen är osäker eftersom antalet dels beror på hur stora kontrollmyndigheter kommunerna väljer att bilda, dels på i vilken utsträckning som de kommuner som redan uppfyller kraven väljer bilda gemensamma kontrollmyndigheter med andra kommuner.¹¹¹

Kontrollmyndigheterna skulle med ett mål om 3 årsarbetskrafter bli ungefär lika stora som de finska samarbetsområdena. Ett högre mål för antalet årsarbetskrafter skulle innebära att det i delar av landet skulle krävas ett stort antal kommuner för att bilda gemensamma kontrollmyndigheter. Vi kan även konstatera att av de 27 samverkansorganisationer som finns i dag (se avsnitt 4.1.3) så uppfyller bara 12 kravet på minst 3 årsarbetskrafter.

Vår bedömning är därför att ett mål för kontrollmyndigheternas storlek som överstiger 3 årsarbetskrafter skulle vara både opraktiskt och svårt att genomföra. Vi bedömer också att det troligen behöver finnas möjligheter att göra undantag från målet i glesbygdsområden. I dessa fall bedömer vi att andra samverkansformer kan erbjuda mer ändamålsenliga lösningar för att ta tillvara behov av att samverka om resurser. Det gäller särskilt samverkansformen avtalsamverkan. Vi återkommer till detta nedan.

Räknar vi in miljötillsynen, vilket vi förespråkar, så innebär det att betydligt större tillsyns- eller kontrollmyndigheter kan bildas. Antalet årsarbetskrafter inom den kommunala miljötillsynen är cirka 3 gånger fler än inom livsmedelskontrollen. Vi gör därför bedömningen att ett mål för livsmedelskontrollen på 3 årsarbetskrafter i de flesta fall kommer att innebära att de nya kontrollmyndigheterna får tillräckliga resurser även för miljötillsynen. Det skulle innebära att det totala antalet årsarbetskrafter i de minsta kontrollmyndigheterna skulle hamna omkring 12 årsarbetskrafter i genomsnitt för både miljötillsyn och livsmedelskontroll.

SKL har framfört att begreppet årsarbetskraft inte har någon given definition, och att det tillämpas olika i Sveriges kommuner. Statskontorets bedömning är att det bör gå att hantera det problemet genom att Livsmedelsverket talar om hur begreppet årsarbetskrafter ska tillämpas.

En kontrollstation inrättas 2021 för att säkerställa att målet kan nås 2025

År 2021 bör regeringen göra en utvärdering för att avgöra om de vidtagna åtgärderna är tillräckliga för att uppnå målet fram till 2025. Om de åtgärder som Statskontoret föreslår, och som vi preciserar i de följande avsnitten, inte bedöms ge avsedd effekt bör regeringen överväga att införa tydligare krav på samverkan. Vi återkommer till detta i avsnitt 5.3.6.

---

¹¹¹ Om ingen av de kommuner som idag uppfyller kravet på minst 3 årsarbetskrafter inom livsmedelskontrollen väljer att ingå i en gemensam kontrollmyndighet behöver det bildas ca 50 nya kontrollmyndigheter för att det totala antalet ska bli runt 100 kontrollmyndigheter.

5.3.2 Inför krav på att ta tillvara samverkansmöjligheter i livsmedelslagen

Statskontoret föreslår att regeringen föreslår riksdagen att besluta om en förändring i livsmedelslagen som innebär att kommuner ska ta vara på samverkansmöjligheter. Vi föreslår att kravet får följande lydelse i livsmedelslagen:

”Kommunen ska ta tillvara möjligheter att samverka när det gäller livsmedelskontrollen”

Syftet med ett sådant krav är att understryka för kommunerna att de bör samverka, framför allt i de fall när det minskar sårbarheten och ökar effektiviteten och likvärdigheten i livsmedelskontrollen. Kravet riktar sig till alla kommuner. Det riktar sig alltså inte bara till de kommuner som har ett omedelbart behov av samverkan på grund av att organisationen är sårbar eller att det finns brister i kontrollverksamheten. Som vi tidigare har framfört är det angeläget att även de stora kommunerna i större utsträckning deltar i samverkan som innebär att kommuner bildar gemensamma kontrollmyndigheter.

Förslaget innebär att kommunerna kan välja i vilka former de samverkar och vad de samverkar om. Det kan handla om att kommuner bildar gemensamma kontrollmyndigheter, samverkar om specifika tjänster och resurser eller samverkar genom att utbyta information och kunskap.

Vi bedömer att kravet kan användas av Livsmedelsverket och länsstyrelserna i den dialog som myndigheterna för med kommunerna i samband med uppföljning och revision av den kommunala livsmedelskontrollen. En kommun med återkommande brister eller som har ett stort personalbehov bör exempelvis då få redogöra för hur kommunen har tagit tillvara samverkansmöjligheter.

Mot bakgrund av att kravet inte påverkar kommunernas frihet att själva organisera sin egen verksamhet bedömer vi att åtgärden inte inskränker det kommunala självstyret.

Dricksvattenutredningen har föreslagit att ett krav med liknande lydelse införs i lagen (2016:412) om allmänna vattentjänster, se avsnitt 5.2.2. Vi bedömer att ett krav med liknande utformning bör kunna införas i miljöbalken när det gäller den kommunala miljötillsynen. Men detta är inget som vi har analyserat närmare och det är heller inte någon förutsättning för att införa kravet i livsmedelslagen.

5.3.3 Öka samverkan genom en skärpt uppföljning

Flera av dem som vi har intervjuat anser att ett sätt att åstadkomma mer samverkan är att Livsmedelsverket i samband med sin uppföljning agerar aktivt mot de kommuner som har brister i sin livsmedelskontroll. Myndigheten kan göra det genom att i ökad utsträckning besluta om föreläggande för sådana kommuner. Det skulle ge en signal till kommunledningarna om att de bör samverka mer. Som vi beskrivit i kapitel 3 har Livsmedelsverket också under de senaste åren i ökad utsträckning beslutat om föreläggen.

Statskontoret har tidigare bedömt att Livsmedelsverket bör kunna agera mer aktivt mot kommuner som missköter sitt kontrolluppdrag. Vi har också föreslagit att myndigheten bör vara tydligare med vilka kommuner som inte lever upp till kraven, genom att exempelvis publicera informationen på Livsmedelsverkets webbplats.

Statskontoret har också föreslagit att revisionsrapporter inte enbart bör skickas till den ansvariga kommunala nämnden, utan även skickas för kännedom till kommunstyrelsen. Detta kan vara ett sätt att tydligare markera för kommunledningarna att problemen i livsmedelskontrollen ska tas på allvar.¹¹²

Vi bedömer att Livsmedelsverket har tagit steg i riktning mot en skärpt styrning, och att myndigheten bör fortsätta på den inslagna vägen. Vi menar också att ett fortsatt mer aktivt agerande från Livsmedelsverkets sida kan bidra till att kommuner i ökad utsträckning väljer att söka samverkan med andra kommuner.

Om Livsmedelsverket får möjlighet att förena förelägganden med sanktioner i någon form kan dessa signaler till kommunerna förstärkas ytterligare. Det är också en uppfattning som framkommit i några av de intervjuer som vi har genomfört. Statskontoret föreslår därför att regeringen överväger att ge Livsmedelsverket ytterligare sanktionsmöjligheter. Livsmedelsverket har föreslagit till regeringen att de bör få möjlighet att förena förelägganden med vite.¹¹³

5.3.4 Ekonomiskt bidrag för att bilda en gemensam kontrollmyndighet

Vi föreslår att staten ger ett ekonomiskt bidrag till den grupp av kommuner som bildar en gemensam kontrollmyndighet. Syftet med ett sådant bidrag är att täcka de kostnader som uppkommer i samband med att planera och bilda en gemensam kontrollmyndighet. Vi bedömer att bidraget bör vara så stort att det täcker kostnaden för en årsarbetskraft och vara begränsat till ett år. Ett sådant bidrag skulle även ge incitament för större kommuner att ingå i gemensamma kontrollmyndigheter.

Ett bidrag bör förenas med villkor. Det bör exempelvis gälla samarbeten av en viss storlek. För att berättiga till bidrag måste samarbetet också vara så stort att det uppfyller målet om att kontrollmyndigheten bör ha minst tre årsarbetskrafter inom livsmedelskontrollen. Bidraget skulle betalas ut efter att en gemensam kontrollmyndighet har bildats. En sådan bidragskonstruktion skulle ge upphov till relativt små administrationskostnader för staten.

Bidraget bör lämnas till kommuner som bildar gemensamma myndigheter för både livsmedelskontroll och miljötillsyn. Skälet till det är att vi bedömer att det inte är ändamålsenligt att bilda gemensamma myndigheter bara för livsmedelskontrollen. Detta gör även att medel för bidraget bör hämtas både från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Bidraget kan finansieras genom att disponera om från anslagen till de myndigheter som har tillsyns- och kontrollansvar enligt miljö- och livsmedelslagstiftningen.

Som vi bedömde tidigare skulle det behöva bildas 50–80 nya kontrollmyndigheter för att uppnå målet. Med en uppskattad genomsnittlig kostnad för en årsarbetskraft på 900 000 kronor skulle det innebära en total kostnad på uppskattningsvis 45–72

---

¹¹² Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen – förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering*, 2015:17, s. 86–87.

¹¹³ Livsmedelsverket, *Redovisning av regeringsuppdrag om Livsmedelsverkets utnyttjande av föreskriftsrätt vad gäller föreskrifter om offentlig kontroll*, dnr2014/42416, 2015-07-07, s. 24.

miljoner kronor för bidraget.¹¹⁴ Mot bakgrund av att miljötillsynen sett till antalet årsarbetskrafter är omkring 3 gånger större än livsmedelskontrollen anser vi det rimligt att ca 3/4-delar av kostnaderna hämtas inom ramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård och 1/4-del hämtas inom ramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Statsmakterna använder ofta ekonomiska bidrag för att påverka de insatser och prioriteringar som kommuner och landsting gör. Det är inte ovanligt att använda statsbidrag för att förbättra samverkan mellan huvudmän, eller att samverkan skrivs in som ett villkor för att få ett visst bidrag.¹¹⁵ Ett exempel är de statsbidrag till regionaliserad yrkesutbildning för vuxna som regeringen införde 2017. Ett villkor för att få bidraget är att minst tre kommuner samverkar och söker bidraget gemensamt.¹¹⁶ Under åren 2002–2004 avsatte regeringen sammanlagt 125 miljoner kronor till projekt för att främja samverkan mellan kommuner och landsting där befolkningen minskade kraftigt.¹¹⁷ Men statsbidrag har inte tidigare använts specifikt för att få kommuner att samverka om livsmedelskontrollen.

5.3.5 Ge länsstyrelserna tydligare uppdrag att verka för kommunal samverkan

Under senare år har både länsstyrelserna och Livsmedelsverket genomfört informationsinsatser för att öka samverkan mellan kommunerna. Det handlar främst om att länsstyrelserna och Livsmedelsverket lyft frågan om samverkan i samband med sammankomster där i första hand inspektörer och miljöchefer från kommunerna deltar. Länsstyrelserna hade både i regleringsbrevet för 2015 och 2016 i uppdrag att redovisa på vilket sätt och i vilken utsträckning länsstyrelserna har verkat för samverkan mellan kommunerna när det gäller livsmedelskontrollen. Enligt uppgift från Livsmedelsverket försöker myndigheten stimulera samverkan inom särskilda sakområden och genom att lyfta behovet av att kommuner hjälper varandra i samband med semester och liknande. Men myndigheten driver inte på för att kommunerna ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter.

Statskontoret föreslog 2015 att regeringen ger länsstyrelserna i uppdrag att i ett första steg inventera och bedöma vilka kommuner som skulle ha mest nytta av att samverka inom kontrollen. I ett andra steg föreslog Statskontoret regeringen att ge landshövdingarna i uppdrag att fungera som regionala förhandlingspersoner med uppgift att åstadkomma en organiserad samverkan mellan de kommuner som länsstyrelserna har funnit ha mest nytta av samverkan.¹¹⁸

Vi anser att grunderna för Statskontorets tidigare förslag fortfarande är giltiga. Men vi föreslår att förslaget justeras och preciseras i vissa avseenden. För det första anser

---

¹¹⁴ Kostnaden för en årsarbetskraft är hämtad från SKL:s utbildningsmaterial handläggningskostnad per timme, daterad 2016-11-04, s. 12.

¹¹⁵ Statskontoret, *Tänk efter före. Om viss styrning av kommuner och landsting*, 2011:22, s. 75.

¹¹⁶ Förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning.

¹¹⁷ Statskontoret, *Statsbidrag till kommunala samverkansprojekt – En uppföljning*, 2005:23, s. 7.

¹¹⁸ Statskontoret, *Avgifter i livsmedelskontrollen – förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering*, 2015:17, s. 84–85.

vi att uppdraget bör inkludera även miljötillsynen. Det ligger i linje med målet att hålla ihop dessa verksamhetsområden. Detta skulle troligen även underlätta uppdraget för länsstyrelserna, eftersom de har en stor kompetens och verksamhet inom miljöområdet.

Regeringen bör även precisera uppdraget till att i första hand handla om att verka för att kommunerna ska bilda gemensamma kontrollmyndigheter. I andra hand kan det även handla om att verka för att kommunerna tar till vara andra samverkansmöjligheter för att minska sårbarheten i tillsyns- och kontrollverksamheten, exempelvis avtalslösningar. Det sistnämnda kan särskilt vara aktuellt i områden där det av någon anledning inte är lämpligt att bilda gemensamma myndigheter, som i områden med stora avstånd.

Uppdraget innebär att analysera hur kommunerna kan bilda gemensamma kontrollmyndigheter, även över länsgränserna, och att finna lösningar som gör att alla kommuner hittar samverkanspartners. Denna inriktning gör att länsstyrelsernas aktiviteter måste rikta sig mot kommunledningarna. Det gör att vi bedömer att uppdraget bör ligga på högsta ledningsnivå i länsstyrelserna. Därför är förslaget om att ge uppdrag till landshövdingarna att fungera som regionala förhandlingspersoner rimligt.

Länsstyrelsernas uppdrag bör av naturliga skäl avgränsas till kommunerna i respektive län. Men det är viktigt att tänka på att samverkan även kan ske över länsgränserna. Därför är det viktigt att länsstyrelserna även samråder med varandra.

Statskontoret förutsätter att de berörda statliga myndigheterna stödjer länsstyrelserna, och att arbetet sker i samverkan med SKL.

5.3.6 Ytterligare åtgärder regeringen bör övervägas om nämnda åtgärder inte ger avsedd effekt

Om de åtgärder som redovisats ovan inte får avsedd effekt anser Statskontoret att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder. Vi föreslår därför att regeringen överväger detta vid den utvärdering som görs 2021.

Regeringen bör överväga lagstyrd samverkan

Statskontoret bedömer att regeringen då bör överväga är att införa ett krav på att kommuner som inte uppfyller vissa villkor måste bilda gemensamma kontrollmyndigheter. Ett sådant krav skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Men vi bedömer att det skulle kunna motiveras om det visat sig att andra åtgärder inte haft tillräcklig effekt.

Om ett sådant krav införs i Sverige bedömer vi att kravet förutom livsmedelskontrollen bör innefatta den kommunala miljötillsynen enligt miljöbalken. I detta inkluderar vi frågor kopplade till dricksvattenförsörjningen. Som vi beskrivit tidigare är dessa verksamhetsområden organisatoriskt integrerade med varandra, särskilt i små kommuner. Mot denna bakgrund bedömer vi att regeringen behöver göra en närmare analys om exakt vilka verksamhetsområden som ska ingå i de gemensamma tillsyns- och kontrollmyndigheterna. I en sådan analys bör det också ingå att bedöma i vilka fall som undantag ska kunna göras från kravet på att bilda gemensamma kontrollmyndigheter. Det handlar framför allt om kommuner där stora geografiska avstånd begränsar möjligheterna till samverkan. För dessa kommuner bör regeringen

utreda vilka alternativa krav som kan ställas för att de ska kunna minska sin sårbarhet.

Ett krav på att kommuner ska samverka i gemensamma kontrollmyndigheter innebär att staten i betydligt större utsträckning kommer att behöva ta ett ansvar för hur tillsynsverksamheten organiseras. Det kommer inte att räcka att bara ställa ett krav på ett minsta antal årsarbetskrafter för att bilda en kontrollmyndighet. Det behövs även en reglering av vad som händer om kommunerna inte uppfyller kravet. Det går att hämta inspiration från det finländska exemplet. Finland har valt en modell som innebär att regeringen kan besluta om att kommunen ska höra till ett samarbetsområde, i de fall kommunerna inte kommer överens. Regeringen kan i de fallen också besluta om kostnadsfördelning, förvaltningsmodell och annat som är nödvändigt för att samarbetet ska fungera. Vi bedömer att en liknande eller alternativ reglering skulle behövas i Sverige om regeringen inför ett krav på att alla kontrollmyndigheter ska ha ett minsta antal årsarbetskrafter.

Referenser

- Anell, Anders och Mattisson Ola (2009) *Samverkan i kommuner och landsting – En kunskapsöversikt*.
- Ds 2003:66 *Om biblioteksverksamheterna*.
- Kommittédirektiv 2016:32 *Enhetliga och effektiva system för miljötillsyn och sanktioner*.
- Kommittédirektiv 2017:13 *Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen*.
- Kommittédirektiv 2017:15 *En effektivare kommunal räddningstjänst*.
- Livsmedelsverket *Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan 2017–2020 del 4*.
- Livsmedelsverket 2008-06-24 *Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan 2007* (Dnr 3519/2007).
- Livsmedelsverket 2011-10-28 *Redovisning av regeringsuppdrag angående översyn av ansvarsfördelningen inom livsmedelskontrollen Jo2010/3600* (Dnr 5271/2010).
- Livsmedelsverket (2015) *Överföring av kontrollansvaret för 853-anläggningarna – Redovisning av Livsmedelsverkets arbete med den förändrade ansvarsfördelningen*.
- Livsmedelsverket 2015-09-07 *Redovisning av regeringsuppdrag om Livsmedelsverkets utnyttjande av föreskriftsrätt vad gäller föreskrifter om offentlig kontroll* (Dnr 2014/42416).
- Livsmedelsverket 2016-09-26 *Livsmedelskontrollen – Utveckling, brister och förbättringsförslag* (Dnr 2016/03103).
- Livsmedelsverket Rapport 18 – 2016 *Rapport om Sveriges livsmedelskontroll 2015 bilaga 20*.
- Livsmedelsverket Rapport 22-2016 *Analys av skillnader i hur myndigheterna noterade avvikelser i livsmedelskontrollen 2012–2014 genomgång av data från myndighetsrapporteringen*.
- Livsmedelsverket Opublicerat material *Myndighetsrapporteringen 2016*,
- Livsmedelsverket 2016 *Årsredovisning*.
- Jordbruksverket och Livsmedelsverket (2016) *Rapport för regeringsuppdrag angående den offentliga kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen*.
- Naturvårdsverket Rapport 6558 (2013) *Effektiv miljötillsyn*.
- Näringsdepartementet PM 2017-04-06 *Remissammanställning – Statskontorets rapport om avgifter i livsmedelskontrollen, förslag för en mer effektiv avgiftsfinansiering* (Dnr N2015/05104).

Näringslivets regelrådet Oktober 2016 *Livsmedelskontroll Tillämpning, klassning, avgifter och samverkan.*

Proposition 2004/05:72 *Förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn.*

Proposition 2004/05:1 *Budgetpropositionen för 2005 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.*

Proposition 2002/03:119 *Reformerad räddningstjänstlagstiftning.*

Proposition 2007/08:63 *Djurskyddskontroll m.m. i statlig regi.*

Proposition 2009/10:80 *En reformerad grundlag.*

Proposition 2011/12:1 *Budgetpropositionen för 2012 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.*

Proposition 2016/17:1 *Budgetpropositionen för 2017 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.*

Regeringsbeslut 2010-12-09 *Uppdrag om översyn av kontrollansvaret för vissa typer av livsmedelsverksamheter (Dnr Jo2010/3600).*

Riksrevisionen 2014:12 *Livsmedelskontroll – tar staten sitt ansvar?*

SKL (2014) *Vägar till samarbete.*

SKL 2015-12-18 *Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering – Statskontorets rapport 2015:17 (Dnr 15/4648).*

SOU 2004:100 *Tillsyn. Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn.*

SOU 2007:72 *Kommunal kompetens i utveckling.*

SOU 2011:23 *Revision av livsmedelskedjans kontrollmyndigheter.*

SOU 2011:75 *Ny djurskyddslag.*

SOU 2016:32 *En trygg dricksvattenförsörjning.*

Statskontoret 2005:23 *Statsbidrag till kommunala samverkansprojekt - En uppföljning.*

Statskontoret 2011:17 *Kommunal självstyrelse och proportionalitet.*

Statskontoret 2011:22 *Tänk efter före. Om viss styrning av kommuner och lands-ting.*

Statskontoret 2011:23 *Djurskyddskontrollens utveckling.*

Statskontoret 2014:17 *Vägledning till en bättre tillsyn – En utvärdering av tillsynsvägledning på miljöområdet.*

Statskontoret 2015:17 *Avgifter i livsmedelskontrollen – förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering.*

Statskontoret 2016:24 *Statens styrning av kommunerna.*

Regeringsuppdraget

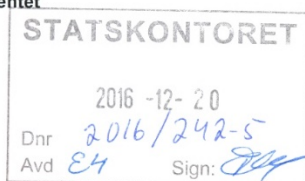
Regeringen

Regeringsbeslut

IV 1

2016-12-08
N2016/07646/DL

Näringsdepartementet

Statskontoret
Box 8110
104 20 Stockholm

Uppdrag att föreslå åtgärder som säkerställer att nödvändiga livsmedelskontroller genomförs av alla kommunala kontrollmyndigheter

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att utreda hur livsmedelskontrollen kan stärkas i kommuner som utför kontroll i otillräcklig omfattning eller inte utför kontroll på ett riskbaserat sätt. Statskontoret ska inom ramen för uppdraget kartlägga vilka problem och behov som påverkar genomförandet av livsmedelskontrollen som finns i dessa kommuner. Statskontoret ska analysera och lämna förslag på hur problemen kan lösas på ett kostnadseffektivt sätt. Inom ramen för denna analys ska Statskontoret överväga bl.a. om den statliga styrningen behöver förändras och vilka alternativa organisatoriska lösningar som står till buds, inklusive att ansvaret för att utföra kontrollen flyttas till en annan kontrollmyndighet. Även möjligheterna till en ökad samverkan kommuner emellan ska analyseras och övervägas av Statskontoret. När det gäller möjligheter till samverkan kan dessa avse bl.a. frivillig samverkan, avtalssamverkan eller lagstyrd samverkan med utgångspunkt i den modell som inrättats i Finland.

Statskontoret ska, vid genomförandet av uppdraget, samråda med Livsmedelsverket, länsstyrelser och Sveriges Kommuner och Landsting.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 15 juni 2017.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-411 36 16
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
E-post: n.registrator@regeringskansliet.se

Bakgrund

Den offentliga livsmedelskontrollen ska skydda människors hälsa och värna om konsumenternas intressen. Livsmedelskontrollen ska säkerställa att företag och andra som hanterar livsmedel följer lagstiftningen.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd ska den offentliga kontrollen vara ändamålsenlig, effektiv och likvärdig. Viktiga principer är även att offentlig kontroll ska utföras regelbundet och vara riskbaserad. Medlemsstaterna är skyldiga att säkerställa att det finns tillräckliga resurser tillgängliga för den offentliga kontrollen.

Den offentliga kontrollen av livsmedel utförs av kommunerna, länsstyrelserna och Livsmedelsverket. Kommunerna utför offentlig kontroll av exempelvis butiker, restauranger, skolkök och organisationer. Länsstyrelserna utför offentlig kontroll av primärproducenter. Livsmedelsverket är central myndighet som leder och samordnar landets livsmedelskontroll. Verket utför även offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar som slakterier, äggpackerier, fiskanläggningar, mejerier m.m.

Skälen för regeringens beslut

Flera rapporter har påtalat att livsmedelskontroller inte utförs i tillräcklig utsträckning.

Riksrevisionen har i rapporten *Livsmedelskontrollen – tar staten sitt ansvar?* (RiR 2014:12) konstaterat att många kommunala kontrollmyndigheter är små och har svårt att leva upp till de omfattande krav som ställs på dem. Av rapporten framgår att i en tredjedel av kommunerna arbetar mindre än en årsarbetskraft med livsmedelskontroll. Riksrevisionen rekommenderade bl.a. att Livsmedelsverket bör utveckla sin uppföljning och i högre grad använda sin föreskriftsrätt för att förtydliga kraven på kontrollmyndigheterna. Enligt Riksrevisionen borde Livsmedelsverket även verka för en ökad samverkan mellan kommunerna.

Statskontoret konstaterade i rapporten 2015:17 *Avgifter i livsmedelskontrollen – förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering* att de kommunala kontrollmyndigheterna inte alltid utför de kontroller som de borde göra enligt lagstiftningen

och de egna riskbedömningarna. Den främsta förklaringen är resursbrist. Analysen visade att små kommuner generellt sett har större problem än stora kommuner, bland annat med att rekrytera och behålla personal. Statskontoret betonade därför vikten av kommunal samverkan i livsmedelskontrollen. Statskontoret bedömde även att Livsmedelsverket bör agera mer aktivt mot kommuner som missköter sitt kontrolluppdrag.

Livsmedelsverkets senaste revisionsrapport, baserad på 2014 års revisioner, visar att det finns stora variationer mellan de kommunala kontrollmyndigheterna. Vissa myndigheter uppfyllde i allt väsentligt de krav som ställs, medan andra myndigheter hade allvarliga brister eller utförde inte någon kontroll alls. Bemanningsproblem eller resursbrist angavs ofta av dessa kontrollmyndigheter vara orsaken till bristerna. Livsmedelsverket har därför lyft fram behovet av att öka samverkan, till exempel genom att uppmuntra frivillig samverkan eller genom att, i likhet med vad som gäller i Finland, ställa krav på att kontrollmyndigheterna måste ha ett visst antal kontrollobjekt eller årsarbetskrafter. I Finland anges i livsmedelslagen att tillsynsmyndigheterna ska ha ”tillräckligt stor och kvalificerad personal med tillräcklig erfarenhet” för att framgångsrikt bedriva livsmedelskontroll. Livsmedelsverket har till regeringen även lämnat förslag på utvidgade möjligheter till att förelägga kontrollmyndigheter och ta över kontrollansvar.

Statskontoret har i rapporten *Statlig styrning av kommuner – en kartläggning* (2016:24) redovisat att det behövs mer samverkan mellan kommunerna för en mer likvärdig livsmedelskontroll samt att kommunerna efterfrågar tydligare statlig styrning inom livsmedelskontrollen. I rapporten *Kommunal avtalsamverkan - Behövs ökade möjligheter?* (2016:23) konstaterar Statskontoret också att 14 § livsmedelslagen (2006:804) ger en kommun möjlighet att träffa avtal med en annan kommun om att kontrolluppgifter som kommunen har, kan skötas helt eller delvis av den andra kommunen.

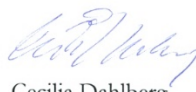
Förutom att människors hälsa riskeras när inte livsmedelskontrollen utförs som den ska, finns det också konkurrens-, likvärdighets- och rättssäkerhetsproblem när kontrollen utförs på olika sätt i olika kommuner. Regeringen anser därför att det är angeläget att utreda möjliga åtgärder för att säkerställa att nödvändiga livsmedelskontroller utförs i landets samtliga kommuner.

På regeringens vägnar

Sven-Erik Bucht

Cecilia Dahlberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, K och SFÖ
Näringsdepartementet/FF, JM, KSR, RS och SUN
Livsmedelsverket
Länsstyrelserna
Sveriges Kommuner och Landsting

4 (4)

§ 215**Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2021
(KS/2017:91)****Beslut**

1. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens förslag till Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019 - 2021.
2. Kommunfullmäktige beslutar ge kommunstyrelsen och tekniska nämnden tilläggsbudget till följande investeringsprojekt;

Projekt-nr	Investeringsprojekt	(tkr) TB
	Kommunstyrelsen	
6402	Nytt personalsystem	-3 980
	Tekniska nämnden	
6154	Resurscenter ers Näktergalen	-3 000
6111	Rödstu Hage	-1 500
6112	Broängens sporthall, modernisering	-831
6168	Förskolan Humlan	-13000
6118	Vård- och omsorgsboende i Vårsta	-4 000
6209	Vård- och omsorgsboende	-4 000
6216	Sörgårdens förskola	-4 000
	VA-verksamheten	
6287	Kagghamra	-42 668
6288	Sibble	-37 154
6289	Överföringsledning Grödinge	-75 066
6xxx	Dagvattenhantering norra Botkyrka	-46 396
6282	Dagvattenrening Riksten	-13 500
	Summa	-249 095

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

3. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2018 till 20 kronor och 15 öre.
4. Kommunfullmäktige fastställer för 2018 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:
  - Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 10 miljoner kronor.
  - Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/ avgiften inte överstiga 500 000 kronor.
5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2018 inom en total låneram på 4 461 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för Botkyrkabyggen, Södereenergi, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:
  - Botkyrkabyggen; 2 200 miljoner kronor.
  - Södereenergi; 476 miljoner kronor.
  - Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
  - Hågelbyparken AB; 10 miljoner
  - Botkyrka stadsnät AB; 260 miljoner
  - Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 500 miljoner kronor.
6. Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi till brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Södereenergi en borgensram på 365 miljoner, för Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (Syvab) en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43,5 miljoner och för SRV Återvinning AB en borgensram på 78 miljoner. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner respektive 40 miljoner för 2018.
7. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att bygga en gruppbostad i enlighet med investeringsplan och detaljplan för Slättmalm.
8. Mål
  - a. Kommunfullmäktige beslutar ändra lydelsen av Målområde 5 från ”Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse, föreningsliv

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

och ett rikt kulturliv” till ”Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv”.

- b. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas mål och målsatta mått med de kompletteringar och justeringar som framgår av tjänsteskrivelse. Kompletteringarna gäller målsatta mått till tekniska nämndens mål 6:1, arbetsmarknadsnämndens mål 3:1, utbildningsnämndens mål 2:1 och 7:3, socialnämndens mål 7:3 samt vård- och omsorgsnämndens mål 7:3.
- c. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ska i Mål och internbudget 2018 komplettera med mål och målsatta mått kopplat till mål 1:2 Botkyrkaborna upplever att de kan påverka kommunala frågor som intresserar dem.
- d. Kultur- och fritidsnämnden ska i Mål och internbudget 2018 komplettera med målsatta mått om folkbildning/bibliotek kopplat till mål 2:2 Botkyrkaborna har goda förutsättningar för livslångt lärande som stärker egenmakten och skapar jämlika livschanser.

9. Uppdrag

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

- a. Den kommunala organisationen ska vara så effektiv som möjligt och därmed kunna göra satsningar där de behövs som mest. Nämnderna har i de preliminära budgetramarna för åren 2019 - 2021 fått en reducerad ram med två procent per år.

Nämnderna får i uppdrag att tillsammans ta fram förslag till möjliga åtgärder som både skapar ett effektivare utförande av verksamheterna samtidigt som kostnaderna minskar och/eller intäkterna ökar. Syftet är både att vara en så effektiv kommunal organisation som möjligt, samtidigt som ekonomiskt utrymme skapas för prioriterade satsningar. För att hitta verkliga effektiviseringar måste arbetet ske mellan nämnder. Arbetet med att ta fram nämndernas förslag till åtgärder per år ska därför ske nämndöverskridande utifrån respektive medborgarprocess och processen effektiv organisation.

Åtgärdernas effekter redovisas med del- och helårseffekter. En första redovisning till kommunstyrelsen görs vid samma tidpunkt som delårsrapport 1 och en slutlig redovisning sker parallellt med delår 2.

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

- b. Botkyrka kommun har som ambition att ta emot minst 200 extra-tjänster 2018. På detta vis kommer fler Botkyrkabor få en sysselsättning samtidigt som välfärden stärks. Nämnderna får i uppdrag att inventera inom vilka verksamheter det är lämpligt att ta emot extra-tjänster och hur många nämnden kan ta emot. Nämndernas arbete ska ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och kommunstyrelsens HR-avdelning. AVN får i uppdrag att göra en totalsammanställning som redovisas till kommunstyrelsen senast den sista december 2017.
- c. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med övriga berörda nämnder göra en kommungemensam ansökan om statsbidrag från till exempel Delegationen mot segregation och andra statsbidrag riktade mot att motverka segregation. Kultur- och fritidsnämnden uppmanas särskilt att ansöka medel för arbetet med kvalitetssäkring inom den öppna fritidsverksamheten.
- d. Nämnder får i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter. En första delrapportering till kommunfullmäktige görs vid samma tidpunkt som redovisning av delår 2 samt en slutredovisning vid samma tidpunkt som redovisning av årsredovisning 2018.
- e. Nämnderna får i uppdrag att under 2018 fortsätta vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Kommunstyrelsens HR-avdelning ansvarar för att koordinera nämndernas arbete. Redovisning av sjukfrånvarotal samt vidtagna åtgärder görs till kommunstyrelsens budgetberedning den 5 september 2018.
- f. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar idag för det inre fastighetsunderhållet i kommunens vård- och omsorgsboenden och gruppbostäder. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får vård- och omsorgsnämnden samt tekniska nämnden i uppdrag att utreda, säkerställa och överföra ansvaret för inre fastighetsunderhåll och eventuella medel till tekniska nämnden. En redovisning lämnas av UNO:s styrgrupp till kommunstyrelsens budgetberedning senast den 5 september 2018.
- g. Vård- och omsorgsnämnden har för de kommande åren ett stort behov av att fler gruppbostäder för personer med funktionsnedsättning enligt LSS byggs i kommunen. Det är dels för att klara kommande volymökningar, dels föra att undvika nya dyra externa platser men

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

också för att kunna erbjuda idag externt placerade personer att kunna flytta hem till Botkyrka och på sätt kunna sänka driftkostnaderna.

I investeringsplanen för 2018 - 2021 finns tre gruppboväder upp-
tagna som behöver vara klara under 2019, två gruppboväder som
behöver var klara 2020 och ytterligare två väder som behöver
vara klara 2021. Dessutom finns tre gruppboväder beslutade i tidi-
gare investeringsplaner och som har skjutits fram och bedöms bli
klar under kommande planeringsperiod. Tekniska nämnden och
sahällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att gemensamt ta fram ett
förslag på hur kommunen ska kunna garantera att dessa gruppbovä-
der färdigställs under kommande planperiod. Tekniska nämnden till-
sammans med kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta in vård och
omsorgsnämndens behov i kommande reviderad lokalresursplan per
2017-12-31. Tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden för-
slag redovisas till kommunstyrelsen budgetberedning den 5 septem-
ber 2018.

- h. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO)
får samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att
tillsammans utreda, analysera samt ta fram konsekvenser av om
kommunen skulle lägga ut skötsel, renhållning och vinterväghållning
av kommunens gatunät samt gång- och cykelvägar på upphandling.
Utredningen ska särskilt belysa aspekten att den egna regin idag
möjliggör praktik och arbetsträning för flertalet personer samt erju-
der plats för personer som är utanför ordinarie arbetsmarknaden. Re-
dovisning lämnas av UNO:s styrgrupp till kommunstyrelsens bud-
getberedning senast den 30 april 2018.
- i. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO)
får arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och vård-
och omsorgsnämnden (VON) i uppdrag att utreda lämpligheten att
införa en beställar- och utförarorganisation avseende daglig verk-
samhet enligt LSS samt om budget ska överföras från AVN till
VON. Idag är det VON som ansvarar för myndighetsbeslut om insat-
sen daglig verksamhet medan AVN har budget och är utförare av
verksamheten. En första redovisning av uppdraget gör nämnderna i
senast i 15 februari till styrgruppen för UNO och en slutlig redovi-
sning görs efter beslut i UNO:s styrgrupp i nämndernas förslag till
Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 - 2022 som lämnas till
kommunstyrelsens budgetberedning den 5 september 2018.
- j. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunsty-
relsen ta fram en ny internhyresmodell. Uppdragets syfte är att ana-

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

lysera det nuvarande internhyressystemet, omvärldsbevaka alternativa system, belysa olika starka och svaga sidor samt lägga fram förslag till ny modell. En modern modell som fungerar för framtiden. Uppdraget omfattar regler för hur hyran beräknas, för vad som ingår i hyran, bestämmelser om ansvarsgränser mellan lokalhållare och lokalbrukare, praxis vad gäller finansiering av lokalkostnader, om uppsägning av lokaler m.m. Modellen beaktar tidigare uppdrag att skapa förutsättningar för att arbeta med lokaleffektivisering till exempel genom att skapa en lokalbank. Internhyresmodellen realiseras från 2019-01-01. Förslaget till ny modell ska vara klart senast den 31 augusti 2018.

- k. Kommunstyrelsen får i samverkan med tekniska nämnden uppdrag att ta fram en rutin för rivning av verksamhetsfastigheter. Många av kommunens verksamhetsfastigheter är byggda under miljonprogramstiden med en beräknad livslängd på cirka 40 år. Fastigheterna är idag i dåligt skick och behöver bytas ut. Kommunen har tagit beslut om att ersätta uttjänta lokaler med nybyggnation och befintliga fastigheter behöver därför rivras för att ge plats till nybyggnation. Ett uppdrag ges därför till kommunstyrelsen att i samverkan med tekniska nämnden ta fram rutiner samt ta fram förslag på den mest optimala organisationen för genomförande.
- l. Botkyrka kommuns samverkan med civilsamhällets organisationer spelar en central roll i samhällsutvecklingen. Idéburna organisationer som föreningar, organisationer, stiftelser och socialt arbetsintegrerade företag bedriver ett viktigt arbete både som röstbärare och producenter av service. Idéburna organisationer kompletterar den kommunala verksamheten och når ut till individer som kommunen inte alltid kommer i kontakt med. Därför är dessa insatser, den kunskap och de perspektiv som finns representerade inom kommunens idéburna organisationer nödvändiga i vårt kommunala utvecklingsarbete. Därför får kommunstyrelsen i uppdrag med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att varje år pröva minst en verksamhet för att utföras av den sociala ekonomin genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).
- m. Kommunstyrelsen får i uppdrag att analysera de faktorer som påverkar skattekraften och hur förändringar i skattekraften direkt och indirekt påverkar den kommunala ekonomin. Till utredningen knyts en politisk grupp som diskuterar hur vi kan bygga ett mer jämlikt Botkyrka där skattekraften stärks. Uppdraget ska redovisas senast 31 december 2018 till kommunstyrelsen.

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

- n. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och i relation till berörda styrdokument utreda hur Botkyrka kan följa andra kommuners lyckade exempel med säkra skolvägar. Säkra skolvägar är ett viktigt incitament för att dels göra miljön tryggare för barn på väg till och från skolan, men det är också ett viktigt verktyg för att överlag minska bilismen i samhället. Uppdraget redovisas senast den 31 oktober 2018.
- o. Mikroplaster är ett snabbt växande miljöproblem och plasten bör också adresseras i arbetet för en fossilfri kommunal organisation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att i framtagandet av handlingsplaner för genomförande av kommunens vattenprogram "Botkyrkas blå värden" särskilt uppmärksamma plastens miljöverkan. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2018.
- p. I Mål och budget 2018 finns 6,0 miljoner kronor avsatt till en särskild lönesatsning utöver ordinarie lönerevision. Kommunstyrelsen får i uppdrag att fördela 4 miljoner till barnskötare och 2 miljoner till socialsekreterare.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

Kommunstyrelsen ger kommunstyrelsens personalutskott rätt att besluta om fördelning av den särskilda lönesatsningen på 6 miljoner enligt punkt 8p.

Reservationer

Samtliga ledamöter för (M), (L), (KD), (C), (TUP) och (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2017-10-25 § 210 lämnat ett förslag till beslut.

I förslaget till Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019 - 2021 redovisas ett resultat för 2018 på 22,3 miljoner kronor vilket motsvarar 0,5 procent av kommunens skatteintäkter inklusive utjämningsbidrag.

Investeringsplanen för åren 2018 - 2021 innehåller investeringar som sammanlagt uppgår till 2 657,2 miljoner kronor. Utöver investeringsplanen finns investeringar som har beslutats i tidigare budgetar fram till 2017 som inte är slutförda eller påbörjade som uppgår till 2 374,8 miljoner. Vid utgången av 2021 kan upplåningen uppskattas uppgå till 3 000 - 3 500 miljoner kronor.

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

Av de tidigare beslutade investeringsprojekten bedöms utgifterna för vissa projekt bli högre och för vissa lägre än beslutad totalbudget. I Mål och budget 2018 beslutas om tilläggsbudget för de projekt som redovisas i sammanställningen nedan. Övriga investeringsprojekt regleras i samband med slutredovisning till kommunfullmäktige eller nämnd. Ärende om utökad totalbudget för Björkhaga skolan kommer att beslutas i kommunfullmäktige i särskild ordning.

Proj- ektnr	Investeringsprojekt (tkr)	Beslutad totalbudget	Ny totalbudget	Beslutad TB
Kommunstyrelsen				
6402	Nytt personalsystem	-1 100	-5 080	-3 980
Tekniska nämnden				
6154	Resurscenter ers Näktergalen	-30 000	-33 000	-3 000
6111	Rödstu Hage	-33 000	-34 500	-1 500
6112	Broängens sporthall, modernisering	-21 169	-22 000	-831
6168	Förskolan Humlan	-34 000	-47 000	-13 000
6118	Vård- och omsorgsboende i Vårsta	-144 000	-148 000	-4 000
6209	Vård- och omsorgsboende	-144 000	-148 000	-4 000
6216	Sörgårdens förskola	-67 000	-71 000	-4 000
VA-verksamheten				
6287	Kagghamra	-19 232	-61 900	-42 668
6288	Sibble	-16 746	-53 900	-37 154
6289	Överföringsledning Grödinge	-33 834	-108 900	-75 066
6xxx	Dagvattenhantering norra Botkyrka	-104 104	-150 500	-46 396
6282	Dagvattenrening Riksten	-4 500	-18 000	-13 500
Summa		-652 685	-901 780	-249 095

Investeringsutgifterna för 2018 bedöms uppgå till 972 miljoner kronor varav 439 miljoner avser nya investeringar 2018 och 533 miljoner avser utgifter för investeringar som är beslutade i tidigare budgetar. Låneskulden för

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

kommunens egna investeringar beräknas öka från nuvarande 935 miljoner kronor till omkring 1 200 – 1 500 miljoner kronor vid utgången av 2018.

Som en del av beslutet om Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019 - 2021 ingår fastställande av låne- och borgensramar för 2018. Den totala låneramen inklusive upplåning för kommunens bolag föreslås bli 4 461 miljoner för 2018, vilket är 1 102 miljoner högre än 2017. Detta inkluderar upplåning för Botkyrkabyggen, Söderenergi, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- Botkyrkabyggen; 2 200 miljoner kronor.
- Söderenergi; 476 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 260 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 500 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi till brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Söderenergi en borgensram på 365 miljoner, för Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (Syvab) en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43,5 miljoner och för SRV Återvinning AB en borgensram på 78 miljoner. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner respektive 40 miljoner för 2018.

Yrkanden

Ebba Östlin m.fl. (S), Deniz Bulduk m.fl. (MP), Mats Einarsson m.fl. (V) yrkar bifall till kommunstyrelsens och majoritetens förslag till Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

Jimmy Baker m.fl. (M) yrkar bifall till (M):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021, bilaga.

Anders Thorén m.fl. (TUP) yrkar bifall till (TUP):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

Östen Granberg (SD) yrkar bifall till (SD):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

Stefan Dayne m.fl. (KD) yrkar bifall till (KD):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

Lars Johansson m.fl. (L) yrkar bifall till (L):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

Robert Steffens (C) yrkar bifall till (C):s Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

Ebba Östlin (S) yrkar avslag på alla tilläggsyrkanden.

Propositionsordning

1. Ställningstagande till skattesatsen: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om en skattesats för år 2018 om 20 kronor och 15 öre per skattekrona och förslaget från (M) om sänkt skattesats till 19 kronor och 90 öre per skattekrona.

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

2. Ställningstagande till låneram: föreligger två förslag till beslut. Dels kommunstyrelsens förslag om en låneram för kommunens eget upplåningsbehov om 1 500 miljoner kronor och förslaget från (KD) om motsvarande låneram om 1 650 miljoner kronor.

Kommunfullmäktiges ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

3. Ställningstagande till att-satser under särskild proposition:

(L):s 8:e att-sats, (KD):s 6:e att-sats, (C):s 7:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(L):s 7:e att-sats, (C):s 6:e att-sats, (M):s 11:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(KD):s 3:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(KD):s 5:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(M):s 10:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

2017-11-23

Dnr KS/2017:91

(M):s 12:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(M):s 13:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(M):s 14:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(L):s 9:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(TUP):s 8:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(C):s 8:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(C):s 9:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(C):s 10:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

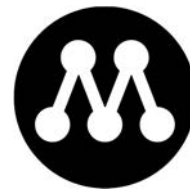
(C):s 11:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

(C):s 12:e att-sats: bifall mot avslag. Kommunfullmäktige avslår förslaget.

Därefter ställer kommunfullmäktiges ordförande samtliga förslag till Mål och budget för 2018 med plan 2019-2021 mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar att anta Mål och budget för 2018 med plan 2019-2021 i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:
Samtliga nämnder
Förvaltningsrätten i Stockholm – bevis om laga kraft

YRKANDE

2017-11-23

Kommunfullmäktige

Ärende 215 Mål och budget 2018 med plan 2019-2021 (KS/2017:91)

Moderaterna i Botkyrka lägger ett offensivt förslag till budget för 2018. Vår budget präglas av fokus på välfärden med prioriteringarna främst inriktade på verksamhet för barn, unga, äldre och personer med behov av stöd och hjälp. Utöver detta finns det även ett utrymme för en välbehövlig skattesänkning på 25 öre; ett förslag som såväl ökar den egna friheten som signalerar att överskott är något som bör återgå tillbaka till skattebetalarna själva.

Vi har även ett lägre driftsnetto än majoriteten genom att prioritera bort sådant som inte tillhör välfärdens kärna. Vidare ser vi till att inte öka upplåningen i samma utsträckning som majoriteten.

Vi vill vända skattekraftsutvecklingen genom att bl.a. skapa förutsättningar för fler ombildningar, fler nybyggda bostadsrätter och hyreslägenheter samt en mer aktiv hållning gentemot tillskapandet av nya villatomter i kommunen.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta (yrkanden i fet stil ställs under särskild proposition)

- 1. kommunfullmäktige fastställer Moderaternas förslag till mål och budget för 2018.**
2. kommunfullmäktige beslutar ge kommunstyrelsen och tekniska nämnden tilläggsbudget till de investeringsprojekt som ställs upp i ordförandeförslagets andra att-sats.
- 3. kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till för 2018 till 19 kronor och 90 öre.**
4. Kommunfullmäktige fastställer för 2018 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:
  - Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 10 miljoner kronor.
  - Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/ avgiften inte överstiga 500 000 kronor.
5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2018 inom en total låneram på 4461 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta

inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- a. AB Botkyrkabyggen 2 200 miljoner kronor.
  - b. Söderenergi AB 476 miljoner kronor.
  - c. Upplev Botkyrka AB 15 miljoner kronor.
  - d. Hågelbyparken AB 10 miljoner kronor
  - e. Botkyrka stadsnät AB 260 miljoner kronor
  - f. Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) föreslås uppgå till 1500 miljoner kronor.
- 6 Kommunfullmäktige fastställer borgensramen för Södertörns Energi AB till brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Söderenergi en borgensram på 365 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner kronor, för SFAB en borgensram på 43,5 miljoner kronor och för SRV en borgensram på 78 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2018.
7. Kommunfullmäktige ger Tekniska nämnden i uppdrag att bygga en gruppbostad i enlighet med investeringsplan och detaljplan för Slättmalm.
8. Mål
- a. Kommunfullmäktige beslutar ändra lydelsen av Målområde 5 från ”Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse, föreningsliv och ett rikt kulturliv” till ”Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv”.
  - b. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas mål och målsatta mått med de kompletteringar och justeringar som framgår av tjänsteskrivelse. Kompletteringarna gäller målsatta mått till tekniska nämndens mål 6:1, arbetsmarknadsnämndens mål 3:1, utbildningsnämndens mål 2:1 och 7:3, socialnämndens mål 7:3 samt vård- och omsorgsnämndens mål 7:3.
  - c. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden ska i Mål och internbudget 2018 komplettera med mål och målsatta mått kopplat till mål 1:2 Botkyrkaborna upplever att de kan påverka kommunala frågor som intresserar dem.
  - d. Kultur- och fritidsnämnden ska i Mål och internbudget 2018 komplettera med målsatta mått om folkbildning/bibliotek kopplat till mål 2:2 Botkyrkaborna har goda förutsättningar för livslångt lärande som stärker egenmakten och skapar jämlika livschanser.

9.

Uppdrag

Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:

a. Den kommunala organisationen ska vara så effektiv som möjligt och därmed kunna göra satsningar där de behövs som mest. Nämnderna har i de preliminära budgetramarna för åren 2019 - 2021 fått en reducerad ram med två procent per år.

Nämnderna får i uppdrag att tillsammans ta fram förslag till möjliga åtgärder som både skapar ett effektivare utförande av verksamheterna samtidigt som kostnaderna minskar och/eller intäkterna ökar. Syftet är både att vara en så effektiv kommunal organisation som möjligt, samtidigt som ekonomiskt utrymme skapas för prioriterade satsningar. För att hitta verkliga effektiviseringar måste arbetet ske mellan nämnder.

Arbetet med att ta fram nämndernas förslag till åtgärder per år ska därför ske nämndöverskridande utifrån respektive medborgarprocess och processen effektiv organisation. Åtgärdernas effekter redovisas med del- och helårseffekter. En första redovisning till kommunstyrelsen görs vid samma tidpunkt som delårsrapport 1 och en slutlig redovisning sker parallellt med delår 2.

b. Botkyrka kommun har som ambition att ta emot minst 200 extratjänster 2018. På detta vis kommer fler Botkyrkabor få en sysselsättning samtidigt som välfärden stärks. Nämnderna får i uppdrag att inventera inom vilka verksamheter det är lämpligt att ta emot extratjänster och hur många nämnden kan ta emot. Nämndernas arbete ska ske i samverkan med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och kommunstyrelsens HR-avdelning. AVN får i uppdrag att göra en totalsammanställning som redovisas till kommunstyrelsen senast den sista december 2017.

c. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med övriga berörda nämnder göra en kammungemensam ansökan om statsbidrag från till exempel Delegationen mot segregation och andra statsbidrag riktade mot att motverka segregation. Kultur- och fritidsnämnden uppmanas särskilt att ansöka medel för arbetet med kvalitetssäkring inom den öppna fritidsverksamheten.

d. Nämnder får i uppdrag att utifrån kommunens värdegrund och strategi och riktlinjer för ett jämlikt Botkyrka ta fram och inleda genomförandet av en aktivitetsplan för nämndens verksamheter. En första delrapportering till kommunfullmäktige görs vid samma tidpunkt som redovisning av delår 2 samt en slutredovisning vid samma tidpunkt som redovisning av årsredovisning 2018.

e. Nämnderna får i uppdrag att under 2018 fortsätta vidta åtgärder

för att minska sjukfrånvaron. Kommunstyrelsens HR-avdelning ansvarar för att koordinera nämndernas arbete. Redovisning av sjukfrånvarotal samt vidtagna åtgärder görs till kommunstyrelsens budgetberedning den 5 september 2018.

f. Vård- och omsorgsnämnden ansvarar idag för det inre fastighetsunderhållet i kommunens vård- och omsorgsboenden och gruppboendestäder. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får vård- och omsorgsnämnden samt tekniska nämnden i uppdrag att utreda, säkerställa och överföra ansvaret för inre fastighetsunderhåll och eventuella medel till tekniska nämnden. En redovisning lämnas av UNO:s styrgrupp till kommunstyrelsens budgetberedning senast den 5 september 2018.

g. Vård- och omsorgsnämnden har för de kommande åren ett stort behov av att fler gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning enligt LSS byggs i kommunen. Det är dels för att klara kommande volymökningar, dels för att undvika nya dyra externa platser men också för att kunna erbjuda idag externt placerade personer att kunna flytta hem till Botkyrka och på sått kunna sänka driftkostnaderna. I investeringsplanen för 2018 - 2021 finns tre gruppboendestäder upptagna som behöver vara klara under 2019, två gruppboendestäder som behöver vara klara 2020 och ytterligare två bostäder som behöver vara klara 2021.

Dessutom finns tre gruppboendestäder beslutade i tidigare investeringsplaner och som har skjutits fram och bedöms bli klar under kommande planeringsperiod. Tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att gemensamt ta fram ett förslag på hur kommunen ska kunna garantera att dessa gruppboendestäder färdigställs under kommande planperiod. Tekniska nämnden tillsammans med kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta in vård och omsorgsnämndens behov i kommande reviderad lokalresursplan per 2017-12-31. Tekniska nämnden och samhällsbyggnadsnämnden förslag redovisas till kommunstyrelsen budgetberedning den 5 september 2018.

h. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden i uppdrag att tillsammans utreda, analysera samt ta fram konsekvenser av om kommunen skulle lägga ut skötsel, renhållning och vinterväghållning av kommunens gatunät samt gång- och cykelvägar på upphandling.

Utredningen ska särskilt belysa aspekten att den egna regin idag möjliggör praktik och arbetsträning för flertalet personer samt erbjuder plats för personer som är utanför ordinarie arbetsmarknaden. Redovisning lämnas av UNO:s styrgrupp till kommunstyrelsens budgetberedning senast den 30 april 2018.

i. Inom kommunstyrelsens översyn av nämndorganisationen (UNO) får arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) och Vård- och omsorgsnämnden (VON) i uppdrag att utreda lämpligheten att införa en beställar- och utförarorganisation avseende daglig verksamhet enligt LSS samt om budget ska överföras från AVN till VON. Idag är det VON som ansvarar för myndighetsbeslut om insatsen daglig verksamhet medan AVN har budget och är utförare av verksamheten. En första redovisning av uppdraget gör nämnderna i senast i 15 februari till styrgruppen för UNO och en slutlig redovisning görs efter beslut i UNO:s styrgrupp i nämndernas förslag till Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 - 2022 som lämnas till kommunstyrelsens budgetberedning den 5 september 2018.

j. Tekniska nämnden får i uppdrag att tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en ny internhyresmodell. Uppdragets syfte är att analysera det nuvarande internhyressystemet, omvärldsbevaka alternativa system, belysa olika starka och svaga sidor samt lägga fram förslag till ny modell. En modern modell som fungerar för framtiden. Uppdraget omfattar regler för hur hyran beräknas, för vad som ingår i hyran, bestämmelser om ansvarsgränser mellan lokalhållare och lokalbrukare, praxis vad gäller finansiering av lokalkostnader, om uppsägning av lokaler m.m.

Modellen beaktar tidigare uppdrag att skapa förutsättningar för att arbeta med lokaleffektivisering till exempel genom att skapa en lokalbank. Internhyresmodellen realiserar från 2019-01-01. Förslaget till ny modell ska vara klart senast den 31 augusti 2018.

k. Kommunstyrelsen får i samverkan med tekniska nämnden uppdrag att ta fram en rutin för rivning av verksamhetsfastigheter. Många av kommunens verksamhetsfastigheter är byggda under miljonprogramstiden med en beräknad livslängd på cirka 40 år. Fastigheterna är idag i dåligt skick och behöver bytas ut.

Kommunen har tagit beslut om att ersätta uttjänta lokaler med nybyggnation och befintliga fastigheter behöver därför rivras för att ge plats till nybyggnation. Ett uppdrag ges därför till kommunstyrelsen att i samverkan med tekniska nämnden ta fram rutiner samt ta fram förslag på den mest optimala organisationen för genomförande.

l. Botkyrka kommuns samverkan med civilsamhällets organisationer spelar en central roll i samhällsutvecklingen.

Idéburna organisationer som föreningar, organisationer, stiftelser och socialt arbetsintegrerade företag bedriver ett viktigt arbete både som röstbärare och producenter av service. Idéburna organisationer kompletterar den kommunala verksamheten och når

ut till individer som kommunen inte alltid kommer i kontakt med. Därför är dessa insatser, den kunskap och de perspektiv som finns representerade inom kommunens idéburna organisationer nödvändiga i vårt kommunala utvecklingsarbete. Därför får kommunstyrelsen i uppdrag med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att varje år pröva minst en verksamhet för att utföras av den sociala ekonomin genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).

m. Kommunstyrelsen får i uppdrag att analysera de faktorer som påverkar skattekraften och hur förändringar i skattekraften direkt och indirekt påverkar den kommunala ekonomin. Till utredningen knyts en politisk grupp som diskuterar hur vi kan bygga ett mer jämlikt Botkyrka där skattekraften stärks. Uppdraget ska redovisas senast 31 december 2018 till kommunstyrelsen.

n. Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och i relation till berörda styrdokument utreda hur Botkyrka kan följa andra kommuners lyckade exempel med säkra skolvägar. Säkra skolvägar är ett viktigt incitament för att dels göra miljön tryggare för barn på väg till och från skolan, men det är också ett viktigt verktyg för att överlag minska bilismen i samhället. Uppdraget redovisas senast den 31 oktober 2018.

o. Mikroplaster är ett snabbt växande miljöproblem och plasten bör också adresseras i arbetet för en fossilfri kommunal organisation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att i framtagandet av handlingsplaner för genomförande av kommunens vattenprogram "Botkyrkas blå värden" särskilt uppmärksamma plastens miljöverkan. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2018.

p. I Mål och budget 2018 finns 6,0 miljoner kronor avsatt till en särskild lönesatsning utöver ordinarie lönerrevision. Kommunstyrelsen får i uppdrag att fördela 4 miljoner till barnskötare och 2 miljoner till socialsekreterare.

10. **Utbildningsnämnden får i uppdrag att börja fasa ut användandet av ekologiska livsmedel till förmån för närproducerade livsmedel. Hur arbetet ska bedrivas redovisas till kommunstyrelsen i februari 2018.**
11. **Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att initiera en utvärdering av internbanken.**
12. **Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens beroende av utjämningsystemen.**
13. **Kommunfullmäktige uppdrar åt Botkyrkabyggen att informera alla hyresgäster om ägardirektiven samt att aktivt möjliggöra ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter.**

14. Kommunfullmäktige uppdrar åt Vård- och omsorgsnämnden att införa lagen om valfrihetssystem, LOV, i hemtjänsten i Botkyrka.

Jimmy Baker   Kia Hjelte   Stina Lundgren

Yngve RK Jönsson   Carl Baker   Andrei Ignat

Ufuk Sen   Ellen Nilsson   Gül Alci

Anders Byrsenius

Förslag till beslut

Tullingepartiets förslag till kommunfullmäktige:

1. **Kommunfullmäktige fastställer Tullingepartiets förslag till Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019-2021.**
2. Kommunfullmäktige beslutar ge Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden tilläggsbudget till investeringsprojekt enligt punkt 2 i kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige.
3. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2017 till 20 kronor och 15 öre.
4. Kommunfullmäktige fastställer för 2018 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:
  - a. Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 10 miljoner kronor.
  - b. Vid tomträttsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/ avgiften inte överstiga 500 000 kronor.
5. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2018 inom en total låneram på 4 461 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för Botkyrkabyggen, Söderenergi, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:
  - a. Botkyrkabyggen; 2 200 miljoner kronor.
  - b. Söderenergi; 476 miljoner kronor.
  - c. Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
  - d. Hågelbyparken AB; 10 miljoner
  - e. Botkyrka stadsnät AB; 260 miljoner
  - f. Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 500 miljoner kronor.
6. Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi till brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Söderenergi en borgensram på 365 miljoner, för Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (Syvab) en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43,5 miljoner och för SRV Återvinning AB en borgensram på 78 miljoner. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner respektive 40 miljoner för 2018.
7. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att bygga en gruppbostad i enlighet med investeringsplan och detaljplan för Slättmalm.
8. **Uppdrag**
Kommunfullmäktige beslutar ge nämnderna följande uppdrag:
  - a. **Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att söka åstadkomma en kostnadsminskning av samtliga investeringar om 5%.**
  - b. **Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att förfoga över en**

- buffert motsvarande en 5%-ig effektivisering av investeringarna att använda om någon eller några nämnder ej når effektiviseringsmålet.
- c. Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att halvera sina planerade strategiska markförvärv.
  - d. Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att påbörja planarbete för en Simhall i Tullinge.
  - e. Kommunfullmäktige ger Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att påbörja investeringen i biblioteket i Tullinge redan under 2018, dvs ett år tidigare.
  - f. Kommunfullmäktige ger Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att projektera ett nytt äldreboende i Tullinge.
  - g. Kommunfullmäktige ger Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att se över och modernisera Tullinges detaljplaner.
  - h. Kommunfullmäktige ger Tekniska nämnden i uppdrag att öka fastighetsunderhållet.
  - i. Kommunfullmäktige ger Kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att minska stödet till verksamheter utanför ramen för kommunens kärnuppgifter samt att starta en fritidsklubb i Riksten och att utreda verksamheten i en simhall i Tullinge.
  - j. Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att utreda införandet av kommundelsnämnder från och med 1 januari 2019.
  - k. Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att under 2018 ansöka hos Kammarkollegiet om kommundelning (Tullinge egen kommun) från 1 januari 2023.

Anders Thorén (TUP)

Bilagor: Mål och budget 2018 med plan 2019-2021
Tullingepartiet Budget siffror 2018

Yrkande

Sverigedemokraternas förslag till beslut:

att kommunfullmäktige fastställer Sverigedemokraternas förslag till ettårsplan för 2018.

att kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2018 till 20 kronor och 15 öre.

att kommunen skall ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet, och i sådan verksamhet som bedrivs av kommunens juridiska personer.

att nämnderna har möjlighet att själva fatta beslut om omfördelningar inom den egna budgetramen.

att avveckla stödet till Mångkulturellt centrum.

Att minska bidraget till Cirkus Cirkör

att få fler i arbete - egenförsörjning.

att fler vuxna finns i skolan, förskolan och fritidshem.

att minska utanförskapet genom att invånare med utländsk härkomst snabbt lär sig det svenska språket, följer de lagar vi har, följer de seder och bruk vi har samt står till arbetsmarknadens förfogande.

att Botkyrka kommun utökar kameraövervakningen vid förskolor, skolor och fritidshem.

att projektet "Prästviken" inte genomförs

att Botkyrka kommun gör en ökad satsning inom äldreomsorgen i kommunen

att Botkyrka kommun gör en utökad satsning på rekrytering av legitimerade förskolelärare

att vid byggnationer skall Botkyrka kommun ta hänsyn till samt bevara grönområden och kulturhistorisk mark

att Botkyrka kommun förstärker sitt arbete mot våldsbejakande extremism

att Botkyrka kommun förtätar nuvarande bostadsområden vid nybyggnation

att Botkyrka kommun går vidare med projektet "södra porten"

att Botkyrka kommun minskar sitt bostadsbyggande

att Kultur- och fritidsnämnden inte ger kommunalt kulturstöd till religiös eller politiserad verksamhet

att Socialnämnden ges i uppdrag att föra statistik på hur stor andel av försörjningsstöden som går till icke svenska medborgare

att Botkyrka kommun inför en nollvision när det gäller nyanlända migranter

att Botkyrka kommun lämnar Mälardalsrådet

att fler infartsparkeringar och parkeringshus byggs i kommunen

att Botkyrka kommun inleder dialog med landstinget gällande uppgång/spärr norra sidan av Tullinge station

att Botkyrka kommun minskar det sammanlagda partistödet till samtliga partier med 500000 kronor

att kommunfullmäktige beslutar om att en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.

Sverigedemokraterna yrkar bifall till Sverigedemokraternas budgetförslag

Yrkande

Kommunstyrelsen

Ärende 210: Mål och Budget med flerårsplan 2019–2021 (KS/2017:91)

Vi kristdemokrater presenterar Mål och budget 2018 i balans och vi föreslår att skattesatsen fastställs till 20,15 öre per skattekrona.

När det gäller kommunens totala drift så omfördelar vi 22 miljoner kronor mer i relation till majoritetens budget. Vi minskar 8 miljoner kronor från posten KS/KF förfogande och minskar 3 miljoner kronor från KS drift – motsvarande ca 1 % av den totala driften för posten KLF. Vi minskar ramen för Kultur- och fritidsnämnden med 2,5 miljoner kronor samt Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden med 2,5 miljoner kronor vilket också motsvarar ca 1 % av den totala driften för respektive nämnd. Detta avser effektiviseringar både när det gäller verksamheten och administrativt inom förvaltningen för båda nämnderna. Vi prognostiserar också en större intäkt än majoriteten på 6 miljoner kronor gällande exploateringsverksamheten.

6 miljoner kronor omfördelar vi genom en ökning i drift till Socialnämnden för att stärka upp underskott gällande enheten för ekonomiskt bistånd, vuxenenheten och socialpsykiatriska enheten. Vi vill också att öppna förskolan finns kvar och utvecklas samt att familjerådgivning ska finnas för alla familjer som behöver det. 5 miljoner kronor omfördelar vi till Utbildningsnämnden för att utöka antal personal i skolan, för att skapa mer trygghet för både personal och elever. Ytterligare 11 miljoner kronor ökar vi i drift till Vård- och omsorgsnämnden vilket i huvudsak avser de underbudgeterade posterna för personlig assistans och externa placeringar SoL och LSS (som beror på plats-brist på våra boenden och försenade byggplaner).

Kommunen måste planera mer långsiktigt när det gäller byggande och prioritera vård- och omsorgsboenden i investeringsprogrammet. Markanvisning finns, men byggtakten är för långsam. Vi kristdemokrater anser att kommunen behöver ligga steget före och budgetera för ytterligare ett vård- och omsorgsboende utöver de som planeras fram till 2020. Platserna kommer givetvis att behövas och är på så vis självfinansierade. En eventuell överkapacitet betyder köpta platser från andra kommuner, vilket innebär bra intäkter för kommunen. Kostnaden för en extern placering är högre än motsvarande för en intern placering. Vi kristdemokrater vill investera i ett extra vård- och omsorgsboenden fram till 2021 och ökar därför upplåningen med 150 miljoner mer än majoriteten för att göra denna satsning.

Med anledning av ovanstående yrkar vi att kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige beslutar

- 1) **att fastställa det kristdemokratiska förslaget till Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019–2021.**
- 2) att fastställa skattesatsen för år 2018 till 20 kronor och 15 öre.
- 3) **att beloppsramen för upplåning under 2018 fastställs till 4 611 miljoner kronor, inklusive den upplåning för Botkyrkabyggen, Söderenergi, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank.**
- 4) att den totala kreditramen inklusive både borgen och upplåning för bolagen som ingår i kommunens internbank ska under 2018 vara:
  1. Botkyrkabyggen 2 200 miljoner kronor.
  2. Söderenergi 476 miljoner kronor.
  3. Upplev Botkyrka AB 15 miljoner kronor.
  4. Hågelbyparken AB 10 miljoner kronor.
  5. Botkyrka stadsnät AB 260 miljoner kronor.
  6. **Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) 1 650 miljoner kronor.**
- 5) **att kommunen ska bygga ytterligare ett vård- och omsorgsboenden utöver de som planeras fram till 2020.**
- 6) **att kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens låneskuld.**

Botkyrka 2017-10-25

Stefan Dayne (kd)

Yrkande 2017-11-23

Ärende 215: Mål och budget 2018 med plan 2019-2021

Förslag till beslut

Liberalerna yrkar (beslutspunkter med fetstil = särskild proposition):

1. Kommunfullmäktige fastställer Liberalernas förslag till Mål och budget 2018 med plan 2019-2021.

2. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen för 2018 till 20 kronor och 15 öre.

3. Kommunfullmäktige fastställer för 2018 följande villkor för samhällsbyggnadsnämndens beslutanderätt enligt § 1 punkt 30 i nämndens reglemente:

- Vid förvärv, överlåtelse, upplåtelse med mera får köpeskillingen eller motsvarande belopp inte överstiga 10 000 000 kronor.
- Vid tomträtsupplåtelse eller annan upplåtelse får den årliga avgälden/avgiften inte överstiga 500 000 kronor.

4. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2018 inom en total låneram på 4 461 miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:

- AB Botkyrkabyggen; 2 200 miljoner kronor.
- Söderenergi AB; 476 miljoner kronor.
- Upplev Botkyrka AB; 15 miljoner kronor.
- Hågelbyparken AB; 10 miljoner kronor.
- Botkyrka stadsnät AB; 260 miljoner kronor.
- Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag), 1 500 miljoner kronor.

5. Kommunfullmäktige fastställer borgensram för Södertörns Energi AB till

brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Söderenergi en borgensram på 365 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner, för Södertörns Fjärrvärme AB en borgensram på 43,5 miljoner kronor och för SRV Återvinning AB en borgensram på 78 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2018.

6. Kommunfullmäktige ger tekniska nämnden i uppdrag att bygga en gruppbostad i enlighet med investeringsplan och detaljplan för Slättmalm.

7. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att initiera en utvärdering av internbanken.

8. Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens och koncernens låneskuld.

9. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att starta ett mer omfattande effektiviseringsarbete i den kommunala verksamheten där digitalisering ska ingå som en parameter.

10. I övrigt bifalla Kommunstyrelsen förslag vad gäller mål och uppdrag

Motivering

I handlingarna finns ett eget budgetförslag från Liberalerna. Det är ett förslag som präglas av satsningar på den kommunala kärnverksamheten och på hushållning med skattebetalarnas pengar.

Lars Johansson (L)

Stig Bjernerup (L)

Yrkande

§ 210 Mål och budget 2018 med flerårsplan 2019–2021 (KS/2017:91)

Centerpartiet lägger en ansvarsfull, men ändå offensiv budget. Vi föreslår en oförändrad skattesats då vi, i år, inte anser att kommunens ekonomi tillåter det. Dock så föreslår Centerpartiet att skatten sänks både 2019 och 2020. Centerpartiets budget ger våra invånare mer frihet att styra över sina egna liv

Därmed föreslår jag att (yrkande i fetstil ställs under särskild proposition):

1. Kommunfullmäktige bifaller Centerpartiets förslag till budget
2. Kommunfullmäktige fastställer skattesatsen till 20 kronor och 15 öre
3. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen under 2018 inom en total låneram på x miljoner kronor får ta upp nya och omsätta befintliga lån. Detta inkluderar upplåning för AB Botkyrkabyggen, Söderenergi AB, Upplev Botkyrka AB, Hågelbyparken AB och Botkyrka stadsnät AB inom ramen för kommunens internbank inom följande ramar:
  - a. AB Botkyrkabyggen 2 200 miljoner kronor.
  - b. Söderenergi AB 476 miljoner kronor.
  - c. Upplev Botkyrka AB 15 miljoner kronor.
  - d. Hågelbyparken AB 10 miljoner kronor
  - e. Botkyrka stadsnät AB 260 miljoner kronor
  - f. Låneramen för kommunens eget upplåningsbehov (exklusive upplåningen till kommunens bolag) föreslås uppgå till 1500 miljoner kronor.
4. Kommunfullmäktige fastställer borgensramen för Södertörns Energi AB till brutto 1 085 miljoner kronor (netto 542,5 miljoner) 2018. För Söderenergi en borgensram på 365 miljoner kronor, för Syvab en borgensram på 113 miljoner kronor, för SFAB en borgensram på 43,5 miljoner kronor och för SRV en borgensram på 78 miljoner kronor. För bostadsrättsföreningar och ideella föreningar en borgensram på 22 miljoner kronor respektive 40 miljoner kronor för 2018.

5. Kommunfullmäktige ger Tekniska nämnden i uppdrag att bygga en gruppbostad i enlighet med investeringsplan och detaljplan för Slättmalm.
6. Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att initiera en utvärdering av internbanken.
7. Kommunfullmäktige beslutar om att upprätta en plan för att långsiktigt minska kommunens och koncernens låneskuld.
8. Kommunfullmäktige ger Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att påbörja arbetet med att införa Lagen om valfrihetssystem.
9. Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att inventera och ta fram kostnadsförslag för att upprusta kommunens skyddsrum
10. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att göra det möjligt för Botkyrkas invånare att ta emot formella dokument i digitala brevlådor.
11. Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att avsluta pågående processer kring Hågelbyparken och istället börja planera för en småskalig bostadsbebyggelse i samspel med naturen.
12. Kommunfullmäktige ger Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att införa en kommunal jobbpeng.

Robert Steffens (C)

Referens

David Ekberg

Överklagande av tillstånd till täkt- och återvinningsverksamhet inom fastigheten Hall 4:1 i Södertälje kommun och fastigheten Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun

Överklagat beslut

Dom av mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt i mål nr M 743-17 meddelad 2017-12-06.

Yrkande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar på att mark- och miljööverdomstolen upphäver beslutet i dess helhet och att Svevia AB inte ges tillstånd till täkt eller återvinningsverksamhet på rubricerade adresser.

Skäl

Miljö- och hälsoskyddsnämnden åberopar följande skäl till överklagandet samt omständigheter för mark- och miljööverdomstolen att ge prövningstillstånd:

- Materialbehovet i regionen behöver prövas utifrån avfallshierarkin och hushållningsprincipen med tanke på mängden överskottsmaterial som uppstår i pågående och kommande infrastrukturprojekt.
- Lokaliseringsprövningen behöver ta hänsyn till att en långsiktig god hushållning på platsen tryggas.
- Verksamheten riskerar att motverka att miljö kvalitetsnormer för Kaggtjärden uppfylls (jmf Weserdomen).
- Utökat naturvårdsprojekt i Snäckstaviksdalen riskerar negativ och påverkan förlust av ekonomiska, ekologiska och biologiska värden.

Utveckling av skälen

Materialbehovet

En förutsättning för en hållbar täktverksamhet är att det finns ett samhällsbehov av materialet som ska tas ut. I linje med avfallshierarkin i EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) samt hushållningsprincipen i 2 kap 5 §

miljöbalken bör målet vara att öka andelen schaktmassor som återvinns samt öka andelen återvunnet material i gentemot användning av bergkross- och naturgrus. Ökad resurshushållning i byggsektorn är också ett av delmålen i miljö kvalitetsmålet *god bebyggd miljö*.

Intresset för att använda återvunnet material grundar sig bland annat i hur kostnaden förhåller sig gentemot jungfruligt material. En av faktorerna som påverkar det förhållandet är tillgången på jungfruligt material. Det kan hävdas att material från en bergtäkt i vissa sammanhang kan vara bättre i kvalitetsynpunkt än till exempel tunnelberg. För att säkerställa att sådant material inte används i andra sammanhang än när det absolut inte kan ersättas med återvunnet material, är det viktigt att det inte finns ett överskott på brutet material.

Just nu pågår större infrastrukturprojekt i regionen som genererar mycket bergmaterial. Till exempel förväntas förbifartsprojektet generera upp till 5 miljoner ton tunnelberg per år. Bara en liten andel kommer kunna användas inom förbifartsprojektet. Trafikverket har bedömt tunnelberget som en kommersiellt gångbar produkt i likhet med de som produceras i en bergtäkt, en bedömning som mark- och miljödomstolen också tagit ställning till i mål nr M 3342-11.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Nämnden) har i flera förfrågningar uppmärksammat på att det finns ett stort behov av ytor för lagring och förädling av tunnelberg från förbifartsprojektet. Trycket på lagringsplatser indikerar att materialtillgången överstiger behovet i regionen. Ur den synvinkeln har nämnden tidigare yttryckt sig positivt till att bolaget ansöker om en etableringsplats för masshantering, men att lokaliseringen då lämpligen sker på en plats- i eller i anslutning till ett exploateringsområde.

Täktmaterial utgör en begränsad resurs vilket motiverar att det prövas om täkten fyller ett behov. Av prop. 1997/98:45 framgår att misshushållning med naturresurser är en sådan skada som nödvändiga försiktighetsmått, begränsningar eller åtgärder ska vidtas mot enligt 2 kap 3 § miljöbalken. Enligt proposition 2008/09:144 framgår bland annat att en ansökan kan avslås med motiveringen att behovet kan tillgodoses med material från en annan täkt. Lagstiftarens intention kan omöjligen vara att inte även återvunnet material kan räknas in i detta.

Nämnden anser inte Svevia ABs (bolaget) redovisning i tillräcklig utsträckning visar att det föreligger ett behov av en täktetablering. Nämnden anser också att det är otillräckligt att hänvisa till att mängden tunnelberg inom avsättningsområdet är obetydlig då stora mängder av tunnelberget transporteras söderut på grund av bristen på förvaringsplatser i anslutning till projektet. Det vore av vikt för fortsatt hållbar masshantering i regionen att mark- och miljööverdomstolen (domstolen) tar ställning till om det

endast ska räcka att redogöra för vilka andra täkter som ligger i närområdet för att materialbehovet ska anses vara utrett. Viktigt är även att domstolen tar ställning till om behovet av täkten inte bara ska ställas mot befintliga täkter utan mot möjligheter att återvinna material.

Lokaliseringen

Nämnden står fast vid sin tidigare bedömning att lokaliseringen inte är tillräckligt utredd. Enligt miljöbalkens 1 kap. 1 § ska balkens bestämmelser tillämpas så att en långsiktig god hushållning tryggas. Med det i beaktande bör möjligheter till användning av området efter brytningstidens slut rimligen beaktas i lokaliseringsprövningen.

Storstockholmsregionen växer succesivt och täktverksamhet bör i första hand styras mot mark i eller runt områden där det förväntas exploateras för kommande infrastruktur- och byggnadsprojekt. Att använda mark i, eller i anslutning till, kommande exploateringar måste vara mer fördelaktigt ur resurs- och hushållningssynpunkt. På så sätt minskas såren i naturen och långsiktig god hushållning på platsen tryggas. Orörd mark och natur är, och kommer att förbli alltmer, en bristvara i en växande storstadsregion. Sådana områden måste värnas för framtida behov av rekreation, friluftsliv och växt- och djurliv.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Nämnden anser att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte belysts tillräckligt i prövningen. Sedan prövningen påbörjades har tolkningen av den så kallade Weserdomen (2015) fått effekt i vattenförvaltningsarbetet. Weserdomen visar att enskilda kvalitetsfaktorer som används för att statusbedöma en vattenförekomst inte får försämrats.

Recipienter som ligger nedströms planerat täktområde utgörs av Björkstaån som rinner ner i Snäckstaviksbäcken som i sin tur mynnar i Kaggfjärden. Bergtäktsverksamheten riskerar att bidra till att miljö kvalitetsnormerna för Kaggfjärden inte uppnås.

Kaggfjärden

Kaggfjärden utgör en vattenförekomst som inte klarar god ekologisk status. En av anledningarna är att närsalthalterna är för höga, både kväve och fosfor (*fysikalisk kemiska kvalitetsfaktorer*). Vattenmyndigheterna bedömer att det finns risk att god ekologisk status inte klaras år 2021 i Kaggfjärden på grund av övergödningssproblem och skriver på VISS: "För att kunna uppnå en god ekologisk status måste tillförseln av näringsämnen minskas genom intensifierat åtgärdsarbete".

Enligt den miljökonsekvensbeskrivning som bolaget tagit fram i egen regi, bedöms utsläppet av kväve till vatten, från emulsionsprämgämnet, uppgå till

110 – 221 kg vid normalproduktion och till det dubbla vid maximal produktion. Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår det inte om angiven belastning avser utsläppt mängd kväve per år, eller någon annan tidsenhet. Inga åtgärder för att rena vattnet från kväve föreslås. Av MKB:n framgår istället att: ”Svevia gör den bedömningen att de kväverester som eventuellt finns kvar från bulksprängämnet kommer att fastläggas i diken av befintlig vegetation innan avvattning till recipienten”.

Nämnden anser inte att bolaget på ett övertygande sätt visat verksamhetens påverkan på miljö kvalitetsnormerna, risken finns att verksamheten motverkar att miljö kvalitetsnormerna för Kaggfjärden uppfylls. Nämnden befarar att den fysikalisk kemiska kvalitetsfaktorn som ligger till grund för ekologisk status riskerar att inte klaras i Kaggfjärden och att tillkommande kväveutsläpp i avrinningsområdet bidrar till detta (jmf *Weserdomen*).

Naturvärden

Inom Snäckstaviksdalen pågår sedan ett antal år ett intensivt naturvårdsarbete som är intimt förknippat med Snäckstaviksbacken. Bergtäktsverksamheten riskerar att ge negativ påverkan på djurlivet i två restaurerade våtmarker i Snäckstaviksdalen, Snäckviken och Kyrksjön.

Snäckstaviksbacken

Sportfiskarna har tidigare med hjälp av bidrag från *Europeiska fiskerifonden* omformat en våtmark strax uppströms Snäckstaviksbackens mynning i Kaggfjärden för att gynna skärgårdens rovfiskbestånd (framför allt gädda) och minska närsaltbelastningen på Kaggfjärden. Miljöenheten har därefter tillsammans med markägare och djurhållare tagit över skötseln av våtmarken med stöd av bl.a. *LOVA*- och *LONA*-bidrag. Idag betas våtmarken och området runt omkring och föryngringen av gädda är god. Vattnet i våtmarken utgörs av Snäckstaviksbackens tillrinning och utgör också dricksvatten till betesdjuren.

Botkyrka kommun driver idag tillsammans med föreningen Sportfiskarna och enskilda markägare ett projekt för att delvis återställa en tidigare sänkt sjö; före detta Kyrksjön. Även där är syftet att gynna skärgårdens rovfiskbestånd (framför allt gädda) samt skapa goda häcknings- och rastlokaler för fåglar. Avsevärda resurser har lagts ned i projektet.

Snäckstaviks våtmark och f.d. Kyrksjön är förbundna med Snäckstaviksbacken och utnyttjas av samma population av gäddor för lek under våren. Våtmarkernas funktion för djurlivet är beroende av både tillräcklig kvantitet och kvalitet på vattnet. Höga halter kväve i kombination med syrefattiga förhållanden i våtmarken kan leda till förhöjda ammoniumhalter, vilket är toxiskt för fisk och yngel.

MKB:n inte berört Snäckstaviksäckens fisk- och fågelliv. Efter MKB:n upprättats har även återskapandet av Kyrksjön tillkommit som en del i det pågående naturvårdsprojektet. Nämnden befarar att kväveutsläpp och grumligt vatten från en bergtäkt uppströms kan inverka menligt på vattnets kvalitet, och därmed få negativa konsekvenser på fiskvandring och ekosystemet som skapats. En grundvattensänkning i området kring tälten som bl.a. innefattar en mosse söder om täktområdet, skulle kunna innebära ett mer intermitterande flöde av vatten från området, genom att ta bort markens kvarhållande effekt på vattenflödet.

Med anledning av ovanstående anser nämnden att påverkan på nedströms liggande recipienter och eventuella konsekvenser för djurlivet inte tagits med i miljökonsekvensbeskrivningen och att den därmed får anses ofullständig.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Myrna Persson
Ordförande miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bilaga

Karta över Snäckstaviksdalen

Referens
Matilda HermanssonMottagare
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Planenheten

Remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden - Förslag till detaljplan för Övre Byrsta, Botkyrka kommun

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att synpunkterna i tjänsteskrivelsen beaktas.

Sammanfattning

Ett förslag till ny detaljplan för delar av fastigheterna Byrsta 8:1 och Byrsta 1:7 har upprättats. Syftet med planen är att möjliggöra byggnation av totalt tio friliggande enbostadshus och/eller parhus. Byggnaderna föreslås uppföras i två våningar.

I denna skrivelse behandlas de miljö- och hälsoaspekter som miljöenheten anser behöver beaktas. Miljöenheten anser att planförslaget kan tillstrykas och påminner om att:

- Anmäla till miljö- och hälsoskyddsnämnden om det planerade vattenverket ska förse dricksvatten till mer än 50 personer eller producera med än 10m³ vatten/dygn. Detta för att säkerställa att dricksvattenkvaliteten skyddas.
- Ansöker om tillstånd från miljö- och hälsoskyddsnämnden innan man inrättar en eventuell avloppsanläggning för att inte orsaka olägenhet för miljö eller människors hälsa.
- Mäta radon när schakter och grunder inom planområdet är färdigt eftersom påförda massor vid grundläggning kan avge radon, för att skydda människors hälsa.
- Det i framgår i planbestämmelserna att byggnader som ska uppföras på mark där radonhalten överskrider 200 Bq/m³ ska utföras radonsäkra
- Man försöker bevara äldre tallar och sälgar inom området för att i framtiden gynna vedlevande insekter.

Bakgrund

Området som planeras att exploateras ligger inom delar av fastigheterna Byrsta 8:1 och Byrsta 1:7, är cirka 2,0 hektar och utgörs idag till största delen av naturmark bestående av blandskog. Området följer översiktsplanen som pekar ut området som förändringsområde för mindre grupper med nya bostäder och enstaka hus. Planområdet ligger strax norr om befintlig bebyggelse, Byrsta kvarn och Byrsta by samt inom 100 meter till Uringeån vilket gör att delar av området ligger

2018-01-04

Dnr sbf/2017:612

inom strandskyddat område. Allmänhetens tillgänglighet till Uringeån bedöms dock inte påverkas.

För att minska bebyggelsens påverkan på landskapsbilden ska den nya bebyggelsen harmoniera med kulturmiljön och landskapet. Vegetationen i område ska i största möjliga mån sparas. Inom området finns befintliga vägar som planeras att omvandlas till lokalgator med grusad beläggning. Intill det föreslagna planområdet, på fastigheten Byrsta 8:1 finns en gammal grustäkt som idag används som mellanlagring av avfall samt mekanisk bearbetning av avfall så som krossning och siktning. Verksamheten planerar att avvecklas 2019. Området ligger inte inom verksamhetsområde för vatten och avlopp och inom området ska det därför finnas ett vattenverk samt en gemensam avloppsanläggning i form av ett minireningsverk. Enligt gällande detaljplan framgår det att projekt med flera nya bostäder ska gå hand i hand med utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. I dagsläget finns det inga planer på utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp till området men för att underlätta en eventuell framtida dragning av kommunalt avlopp ska avloppsanläggningen anpassas för att på så sätt bli förenligt med gällande översiktsplan. Planen bedöms inte ge upphov till betydande miljöpåverkan.

Miljöaspekter

Vattenförsörjning

Om det planerade vattenverket ska förse dricksvatten till mer än 50 personer eller producera mer än 10m³ vatten per dygn omfattas verket av dricksvattenföreskrifterna (SLVFS 2001:30) och Livsmedelslagen (LIVSFS 2005:20). Då behövs en anmälan samt underlag för riskklassificering och årlig kontrollavgift skickas till miljöenheten. För detta används blanketterna BK1149 *Dricksvattenanläggning – underlag för riskklassificering och årlig kontrollavgift* samt BK1154 *Dricksvattenanläggning – anmälan enligt LIVSFS 2005:20 och SLVFS 2001:30*.

Avlopp

Enligt förslaget ska avloppsvatten från bebyggelsen ledas till ett gemensamt biologiskt-kemiskt reningsverk. Vad det blir för verk har ännu inte fastställts. För att få anlägga ett avloppsverk behöver man ansöka och beviljas tillstånd av miljö- och hälsoskyddsnämnden och då används lättast blanketten BK1143 *Enskild avloppsanläggning för 1-5 hushåll* och att man i ansökan förtydligar hur många hushåll ansökan avser.

Radon

Inom planområdet klassificeras marken som normal- till högriskområde för markradon. I förslaget framgår det att man i samband med projektering ska utföra mätningar och vid radonhalter som överskrider 200 Bq/m³ ska byggnader utföras med radonsäker struktur. Mätning av radon bör lämpligast göras när schakter och grunder inom området är färdigt då påförda massor vid grundläggning kan avge radon.

2018-01-04

Dnr sbf/2017:612

Radon över 200 Bq/m³ definieras som en olägenhet för människors hälsa. I ett delmål till två av Sveriges 16 nationella miljömål, God bebyggd miljö och Säker stålmiljö, anges det att alla bygganden och deras egenskaper inte ska påverka hälsan negativt och man ska därmed säkerställa att alla bostäder år 2020 har lägre än 200 Bq/m³ luft. För att säkerställa att inte byggnaderna kan påverka hälsan negativt bör det framgå i planbestämmelserna att byggnader som ska byggas där det visar sig med mätningar att radonhalten överskrider 200 Bq/m³ ska utföras radonsäkra.

Natur

Enligt *Naturvärdesinventering vid Byrsta kvarn, Botkyrka kommun* (Ekologi-gruppen, 2014) framgår det att det i planområdets sydöstra del finns naturvärden som vid exploatering kommer att påverkas negativt. Om de finns möjlighet kan man spara enstaka tallar som med tiden skulle kunna utgöra värdefulla livsmiljöer för vedlevande insekter, om det inte föreligger någon fallrisk. I områdets södra delar finns grövre och äldre sälgar som också kan ha betydelse för vedlevande insekter. Vid exploatering av området kan man även ta de i beaktning och bevaras i den mån det går.

Miljöenhetens synpunkter

Om vattenverket ska förse dricksvatten till mer än 50 personer eller producera mer än 10m³ vatten/dygn, skicka in en anmälan samt underlag för riskklassificering och årlig kontrollavgift till miljöenheten.

Invänta tillstånd av miljö- och hälsoskyddsnämnden innan man inrättar avloppsanläggning.

Mätning av radon utförs efter att schakter och grunder är färdigt.

Tillägg i planbestämmelserna att byggnader som placeras på mark med radonhalt som överskrider 200 Bq/m³ ska utföras radonsäkra.

Beakta äldre sälgar och tallar inom området för att i framtiden gynna vedlevande insekter.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

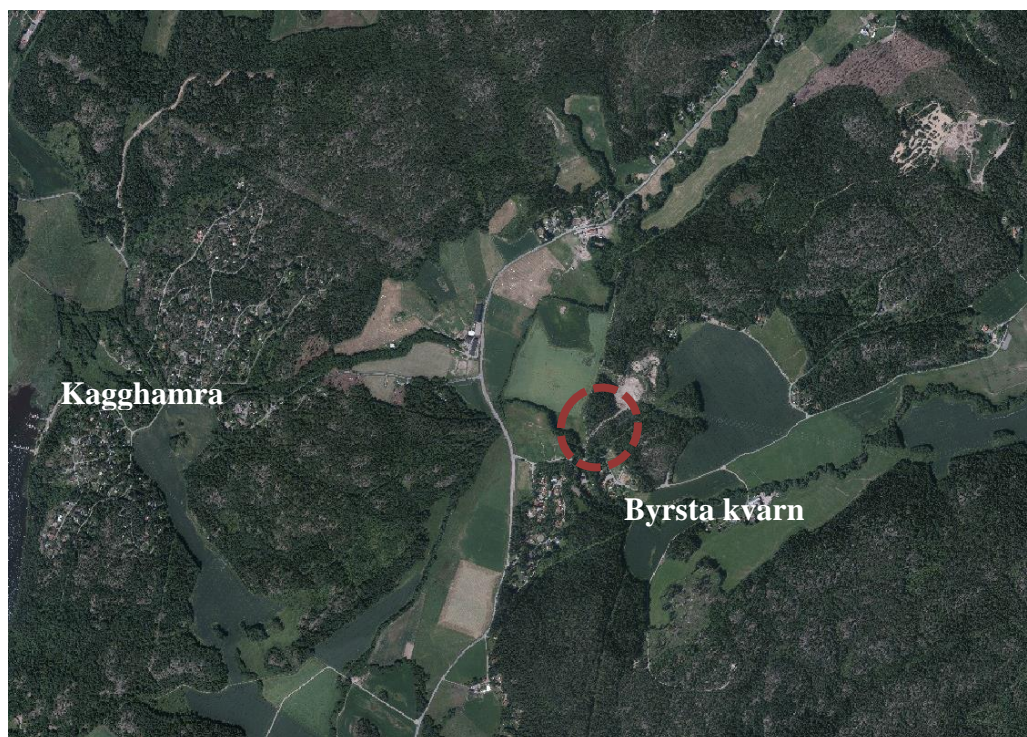
Myrna Persson
Ordförande Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Samrådshandling

Planbeskrivning

Detaljplan för Övre Byrsta i Botkyrka kommun (del av Byrsta 8:1 och 1:7), plannr. 73-12.

Innehåll

Inledning	4
Planhandlingar	4
Planens syfte och huvuddrag	4
Planförfarande	4
Planens läge, areal och markägoförhållanden	5
Tidigare ställningstaganden	5
Riksintressen	5
Översiktliga planer	6
Detaljplaner	6
Bedömning av miljöpåverkan	6
Förutsättningar	7
Områdesbeskrivning och nuvarande markanvändning	7
Kulturmiljö	7
Natur	8
Rekreation och friluftsliv	9
Trafik	9
Service	10
Geotekniska förhållanden	10
Hydrologiska förhållanden	10
Miljö och hälsa	11
Förändringar	12
Trafik	14
Kulturmiljö	15
Naturmiljö	15
Strandskydd	15
Geotekniska förhållanden	17
Teknisk försörjning	17

Genomförande.....	19
Organisatoriska frågor	19
Fastighetsrättsliga frågor	20
Ekonomiska frågor.....	22
Tekniska frågor.....	23

Inledning

Planhandlingar

- Denna plan- och genomförandebeskrivning
- Plankarta med grundkarta och bestämmelser
- Illustrationsplan

Övriga handlingar

- Fastighetsförteckning
- Behovsbedömning, *reviderad 1017-10-16*
- Naturinventering vid Byrsta kvarn, *Ekologigruppen. 2014-10-20*
- Bedömning av intrång i strandskydd, *Ekologigruppen 2017-04-11*
- Arkeologisk utredning etapp 1 och 2, *ArkeoLogistik 2016:24*
- Länsstyrelsen yttrande gällande fornlämningar, *2016-10-21*
- Geotekniska förhållanden och Hydrologiska förhållanden med dagvattenutredning, *GeoMarkservice 2017-09-03*
- Bedömning av förutsättningar för vattenförsörjning, *UVAT 2017-08-25*
- VA-bedömning, *DeltaGeo 2016-06-30*
- VA-bedömning, Avluftning till reningsverk, *DeltaGeo 2017-09-28*

Planens syfte och huvuddrag

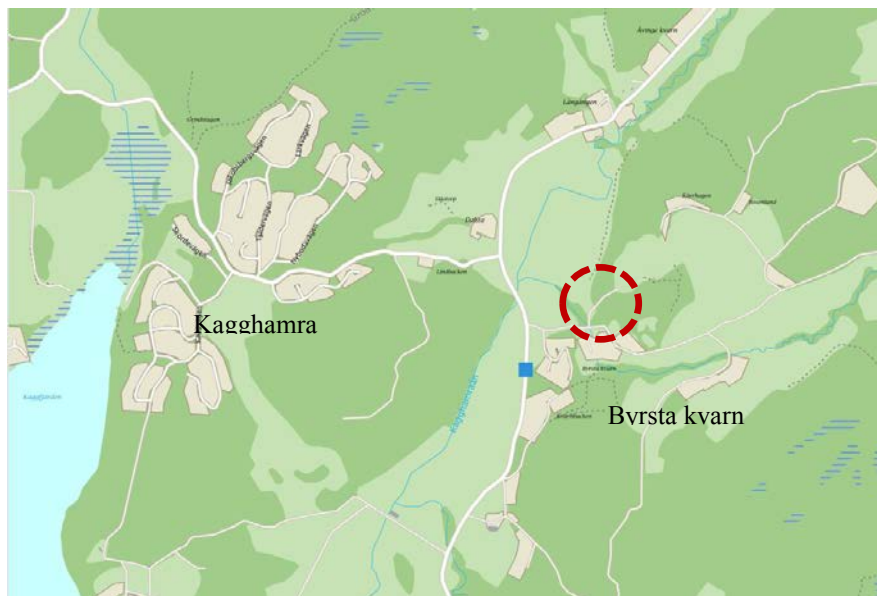
Detaljplanens syfte är att möjliggöra byggnation av totalt tio friliggande enbostadshus och/eller parhus. Byggnaderna får uppföras i två våningar. Områdets landskapskaraktär, den kuperade naturmarken ska tas tillvara och ses som en tillgång. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas till markens naturliga beskaffenhet och schaktning, utfyllnad och sprängning minimeras. Byggnadernas fasader utförs i slamfärgat trä och takmaterialet i rött eller svart tegel eller trä. Träfasad och trätak får ha sin naturliga kulör.

Planförfarande

Detaljplanen upprättas enligt PBL 2010:900 i dess lydelse efter 1 januari 2015. Planen genomförs enligt utökat förfarande då förslaget är av betydande intresse för allmänheten.

Planens läge, areal och markägförhållanden

Planområdet är beläget norr om Byrsta kvarn, cirka 300 meter öster om Nynäsvägen (väg 225) i Grödinge. Området omfattar fastigheterna Byrsta 8:1 och 1:7 och är cirka 2,0 hektar. Marken är i privat ägo.

Planområdets läge i Grödinge.

Tidigare ställningstaganden

Riksintressen

Planområdet är beläget inom riksintresse för naturvård enligt miljöbalkens 4 kap. Riksintresset syftar till att skydda bäckravinsystemet med biflöden samt värna Kagghamraåns aktiva meanderbildning och dess förekomst av en havsvandrande öringsstam. Norr om planområdet finns en kraftledning som är av riksintresse för energiförsörjningen enligt miljöbalkens 3 kap.

Strandskydd

Uringeån omfattas av 100 meter strandskydd. Planområdet ligger delvis inom strandskyddat område.

Översiktliga planer

I översiktsplanen är området utpekat som ett förändringsområde för mindre grupper med nya bostäder och enstaka fritidshus. Den nya bebyggelsens läge och placering ska harmoniera med kulturmiljön och landskapet.

Landskapskaraktären ska tas tillvara och nya bostäder ska placeras i bryn, intill vägar eller i kanten till det öppna landskapet. Befintliga bybildningar och grupper med bebyggelse kan fyllas på med nya bostäder. Utbyggnad av enstaka fastigheter kräver godkända enskilda vatten- och avloppslösningar. Projekt med flera nya fastigheter behöver gå hand i hand med detaljplaneläggning och utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp. Genom att samla ny bebyggelse till stråken skapas underlag för kommunalt vatten och avlopp.

Bedömningen är att föreslagen utbyggnad följer översiktsplanens inriktning för markanvändning. Den nya bebyggelsen placeras inom utpekat stråk för nya bostäder på landet och med närhet till befintlig bebyggelse. Förslaget följer inte översiktsplanens intention att projekt med flera nya fastigheter ska ansluta till kommunalt vatten- och avlopp. Däremot så bidrar förslaget till att skapa underlag för en kommande utbyggnad av kommunala vatten- och avloppsnätet.

Detaljplaner

Aktuellt område är inte planlagt.

Bedömning av miljöpåverkan

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedöms inte planen ge upphov till betydande miljöpåverkan och kräver därför inte att en miljöbedömning utförs. Viktiga miljöaspekter är natur- och vattenförhållanden, kulturmiljö och landskapsbild samt markanvändning.

Planen ligger inom riksintresse för naturvård och delvis inom strandskyddat område. Två mindre partier med vissa naturvärden tangerar planområdet. Planförslaget bedöms inte påverka de landskapsekologiska sambanden för de två naturvärdesområdena. Inte heller bedöms planförslaget försvaga de ekologiska samband som finns knutna till åsystemet (Uringebäcken) och dess strandmiljöer. Allmänhetens tillgänglighet till stranden bedöms inte påverkas och naturingreppet är litet. En exploatering enligt förslaget bedöms medföra endast en marginell påverkan på riksintresset Kagghamraån som helhet, även lokalt bedöms påverkan på riksintresset bli liten.

En yt- och en grundvattenförekomst berörs av planförslaget; Kagghamraån resp. Rosenhill-Lilla Ström. Kagghamraån klarar inte god ekologisk status, bl.a. med avseende på för höga koncentrationer av näringsämnen och att risk finns att miljö kvalitetsnormen inte kan följas år 2021. Avloppet föreslås att renas genom en gemensam lokal lösning (grovrens, reningsverk följt av infiltration). De naturliga förhållandena bedöms som goda för infiltration och rening i mark. Utsläppen från avloppsanläggningen bedöms vara så låga att det

inte kommer att påverka möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna i Kagghamraån eller i grundvattenförekomsten Rosenhill - Lilla Ström

Delar av området ligger på högriskmark för markradon, vilket ska beaktas när man väljer byggnadsteknik.

Förutsättningar

Områdesbeskrivning och nuvarande markanvändning

Planområdet är obebyggt och utgörs till största delen av naturmark. Den omkringliggande bebyggelsen har uppförts över en lång tidsperiod. Ett större område med sammanhållen villabebyggelse har byggts ut sydväst om planområdet under 1990-talet och sydost om området ligger Byrsta by med en väl bevarad småbrukar- och kvarnmiljö från 1800-talet.

Kulturmiljö

Byrsta by och kvarngård, som ligger sydost om planområdet är utpekade i kommunens kulturmiljöprogram. Platsen är en kulturhistoriskt intressant miljö med en väl bevarad småbrukar- och kvarnmiljö. Kulturlandskapet vid byn följer den naturliga terrängen kring ån och omgivande bergskullar och beskrivs som "ett öppet och småskaligt och småflikigt jordbrukslandskap med böljande former".

Fornlämningar

Inom planområdet finns lämningar av två färdvägar och en hålväg. Färdvägarna utgörs av vägbankar varav den ena finns med på en karta från 1804 (objekt 4) och den andra (objekt 1) sannolikt har ett samband med tåktverksamheten som inleddes under andra hälften av 1970-talet. Båda lämningarna bedöms som övriga kulturhistoriska lämningar. Hålvägen (objekt 2) är ca 80 meter lång och utgör fornlämning.

Karta och foto visar hålvägen som är en fornlämning, (objekt 2).

Natur

Mark och vegetation

Planområdet är högt beläget och ligger på sluttningen till Kagghamraåns dalgång. Marken utgörs av berg i dagen och blandskog. I det högre partiet i norr består skogen av barrträd och i den nedre delen i söder är lövinslaget påtagligt. I norr, i direkt anslutning till området finns en f.d. grustäkt som håller på att återställas, detta planeras ha upphört senast 2019. Vägen från täkten går genom planområdet och ansluter till den i söder belägna vägen som går mellan vägarna 225 och 549. På andra sidan vägen rinner Uringebäcken som är ett biflöde till Kagghamraån.

Naturvärden

Området som helhet har enligt naturvärdesinventeringen inte några höga naturvärden, två mindre partier med vissa naturvärden identifierades.

Objekt 1, har påtagligt naturvärde och utgörs av äldre barrblandskog på sandmark. Skogen ligger i en brant åssluttning som vetter mot väster. I området finns rikligt med död ved av framför allt gran, området saknar kontinuitet på död ved och alla stammar har fallit åt samma håll. En stor del av granarna, både stående och fallna är rötskadade och förmodligen angripna av rotticka. Den sydvästligaste delen som är beläget inom planområdet bedöms ha lägst naturvärde. Området bedöms ha begränsade förutsättningar som livsmiljö för hotade och skyddsvärda arter. Inga värdearter återfanns vid inventeringen.

Bilden ovan visar delområden och naturvärdesklass. Gult område visar område med påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3, grönt område visar område med visst naturvärde – naturvärdesklass 4. Röd heldragen linje visar tidigare föreslaget planområde. Streckade områden visar de delar som ligger inom planområdet.

Objekt 2, har visst naturvärde och utgörs av avverkningsmogen barrblandskog. Skogen är olikåldrig men saknar inslag av gamla träd och död ved. Området bedöms ha begränsade förutsättningar som livsmiljö för hotade och skyddsvärda arter.

Rekreation och friluftsliv

Grusvägarna genom området utgör de viktigaste rörelsestråken och från den grusvägen i väster finns möjlighet till utsikt över kulturlandskapet med Uringeåns lopp. I närområdet finns värdefulla skogsområden med nyckelbiotoper och naturreservat.

Trafik

Planområdet nås med bil via Byrstavägen med anslutning till väg 225 som leder till Vårsta. Inom planområdet finns två grusade vägar, den ena leder till fram till grustakten och den andra till åkrarna i väster.

Närmsta busshållplats är belägen vid väg 225, cirka 300 meter från planområdet. Vägen trafikeras av busslinje 783 mellan Södertälje centrum och Nynäs- hamns station via Tumba och Vårsta centrum. Turtätheten är cirka en buss i timmen. Skolbussen trafikerar väg 225.

Mellan planområdet och längs med Byrstavägen fram till busshållplatsen vid väg 225 sker gång och cykling i blandtrafik.

Tillgänglighet

Terrängen och höjdskillnaderna gör att tillgängligheten är begränsad.

Service

Skola och förskola finns i Vårsta cirka 8 km norr om området. Där finns även service i form av livsmedelshandel, post och bibliotek. Ett mer komplett serviceutbud finns i Tumba centrum.

Geotekniska förhållanden

Markförhållanden

Området karakteriseras av ett småkuperat landskap med sedimentfyllda dalar och berg i mellanliggande höjdområden. Marknivåerna inom planområdet varierar mellan + 9 meter och + 43 meter över havet. Jordlagren domineras av den isälvsavlagring som utgör en förlängning av Uppsalaåsen. Inom planområdet består marken av naturligt avlagrad åssediment med hög mäktighet. Närmast väster om området utgörs jordlagren av lera med överlagrat finsediment och i öster går berg i dagen.

Enligt SGU är planområdet beläget inom aktsamhetsområde för ras och skred. Den geotekniska bedömningen är att all mark är lämplig för byggnation. Någon skredrisk bedöms inte finnas då marken inte består av någon skredbenägen jordart. Idag är marken stabil före ingrepp men risk för ras kan finnas om marklutningen vid byggnation överskrider rasvinkeln.

Hydrologiska förhållanden

Grundvatten

Åsen innehåller ett grundvattenmagasin med västlig-sydvästlig riktning ner mot Kaggfjärden. Uttagsmöjligheter kan ske uppströms planerad bebyggelse.

Miljö kvalitetsnorm för vatten

Planområdet är beläget inom Kagghamraåns avrinningsområde, inklusive dess biflöde; Uringebäckens avrinningsområde. Kagghamraån är klassad som vattenförekomst (SE656155-161871) av vattenmyndigheten och bedöms ha måttlig ekologisk status och ej god kemisk status. Anledningen att vattendraget inte uppnår god ekologisk status är bl.a. för att näringshalten är för hög, d.v.s. ån lider av övergödningsproblem. Miljö kvalitetsnormen för Kagghamraån är god ekologisk och kemisk status senast år 2021 samt att statusen inte får försämrans innan dess. Ytvatten från området rinner mot Kagghamraån eller dess biflöde, Uringebäcken, som ligger närmast planområdet i sydlig riktning. Marken inom större delen av planområdet har sannolikt mycket god infiltration, vilket innebär att det mesta av vattnet inom området kommer att infiltreras. Både Kagghamraån och biflödet Uringebäcken hyser viktiga leklokaler för havsöring. Ynglen som växer upp i bäcken är känsliga för bl.a. låga syrehalter och ammonium.

Området är delvis beläget ovan grundvattenförekomsten Rosenhill-Lilla Ström (SE655762-161519). Vattenmyndigheten har bedömt att Rosenhill-Lilla Ström har en god kvantitativ och kemisk status. Miljö kvalitetsnormen för Rosenhill-Lilla Ström är att god kvantitativ och kemisk status även ska ha klaras år 2021. Vattenmyndigheten har bedömt att det finns risk att god kemisk status inte klaras 2021, p.g.a. saltanvändning och olycksrisk på väg 225. Grundvattnets strömningsriktning i området är västlig.

Miljö och hälsa

Buller

Föreslagen bebyggelse är belägen ca 330 meter från väg 225, som trafikeras av ca 3300 bilar per dygn (ÅTD). Trafiken längs med Byrstavägen mellan väg 225 och 547 är måttlig och leder främst till de hus och verksamheter som finns i närområdet. Vägen är avstängd för genomfartstrafik. Enligt kommunens bullerberäkningar är den ekvivalenta ljudnivån lägre än 50 dB(A) på den mest utsatta platsen och riktvärdet för buller klaras.

Transporter till och från grustakten norr om planområdet, planeras att ha upphört senast 2019. Grustakten är avslutad och håller på att återställas.

Radon

Marken är klassificerad som normal- till högriskområde för markradon. Mätningar utförs i samband med projektering och vid radonhalter som

överskrider 200 Bq/m³ ska byggnaden utföras med radonsäker konstruktion.

Kraftledning

Nordost om planområdet finns en 400 kV kraftledning i nordvästlig-sydostlig riktning. Ett avstånd om 60 meter söder om ledningens centrumlina ska hållas för att inte överskrida gränsvärdet på 0,4 mikrottesla (μT). Avståndet mellan centrumlina och planområde är ca 130 meter. Bedömningen är att gränsvärdet klaras inom planområdet.

Förändringar

Bebyggelseförslag

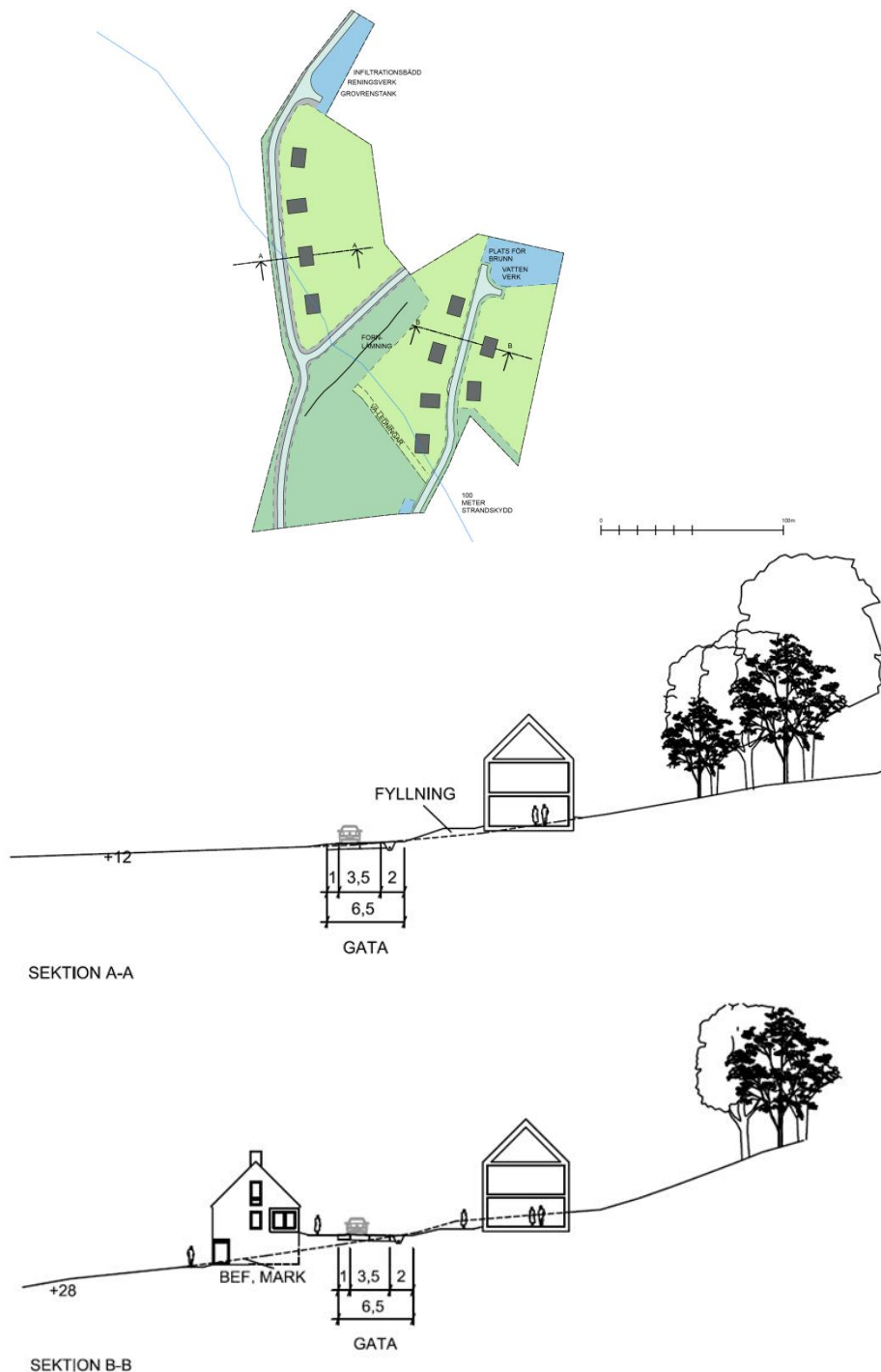
Området ligger högt på en sluttning till Kagghamraåns dalgång och är väl synligt från långt håll. För att minska påverkan på landskapsbilden ska områdets landskapskaraktär, den kuperade naturmarken tas tillvara och ses som en tillgång när ny bebyggelse tillkommer. Byggnadernas placering och utformning ska anpassas efter markens naturliga beskaffenhet och schaktning, utfyllnad och sprängning minimeras. De skärningar och slänter som uppstått i planområdets sydvästradel ska om möjligt utjämnas.

Utnyttjandegrad/fastighetsindelning

Detaljplanen medger uppförande av tio bostadshus i form av friliggande enbostadshus och/eller parhus. Minsta fastighetsstorlek för friliggande enbostadshus är 1000 kvm och för parhus 800 kvm. Friliggande enbostadshus med tillhörande komplementbyggnad får en total byggnadsarea (BYA) på 160 kvm och parhus (per bostadsenhet) med tillhörande komplementbyggnad får en total byggnadsarea (BYA) på 120 kvm. Av den totala byggnadsarean får högst 40 kvm fördelas på högst en (1) komplementbyggnad.

Placering och utformning

Planförslaget medger att husen kan uppföras i två våningar samt med suterrängvåning eller med inredningsbar vind. Höjden på byggnaden regleras genom en högsta medgiven nockhöjd som utgår från medelmarknivå där byggnaden ska placeras. Med medelmarknivå menas marknivån på byggnadens alla hörn delat på antalet hörn på byggnaden. Huvudbyggnad får inte placeras närmare än tre meter från gata och komplementbyggnad får inte placeras närmare än sex meter från gata. Huvudbyggnaden föreslås få synligt tak med en takvinkel mellan 12 och 45 grader.

Bilden visar förslag på terränganpassning. Om marken sluttar 1:5 eller mer på platsen för en ny byggnad ska ett souterränghus uppföras för att minimera behovet av schaktning, utfyllnad och sprängning.

För att bevara områdets karaktär och undvika större ingrepp i den kuperade naturmarken regleras schaktning, utfyllnad och sprängning med en bestämmelse. Bebyggelsetyp och placering ska väljas utifrån varje enskild fastighets terräng och vegetation för att minimera behovet av markförändringar. Eventuella höjdskillnader tas vid behov upp med mjuka slänter och terrassering. Stödmurar får inte överstiga 1,2 meter.

Byggnadernas fasader föreslås utföras i trä. Fasadfärger i jordkulörer medges som exempelvis slamfärg i rött, ockra och svart. Takmaterialet ska vara i papp, rött eller svart tegel eller av trä. Även sedumtak får byggas. Träfasad och trätak får ha sin naturliga kulör.

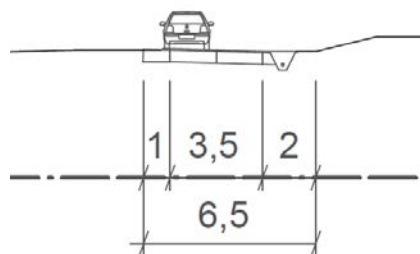

Bilden visar exempel på pigment i jordkulörer.

Trafik

Gatunät, gång- och cykeltrafik

Inom planområdet planeras de befintliga vägasträckningarna att omvandlas till lokalgator. Gatorna kommer att utformas med en minsta körbanebredd på 3,5–4,5 meter och med ett minsta vägområde på 6,5–7,5 meter med plats för dike och snöupplag. Läge och lutning kommer att detaljprojekteras inför granskningen av detaljplanen. Gatorna får en grusad beläggning och dimensionerad hastighet är 10 km/h.

Bilden visar förslag på gatusektion.

Bil- och cykelparkering

Parkering för bilar och cyklar anordnas inom den egna fastigheten. För området ska två parkeringsplatser per bostad uppfyllas.

Tillgänglighet

Terrängen är i vissa delar mycket kuperad och möjligheten att uppfylla god tillgänglighet kommer att variera inom planområdet. Vid bygglovsgivning kommer en avvägning att behöva göras mellan byggnadens anpassning till terrängen och en god tillgänglighet.

Kulturmiljö

Planförslaget ska ses som en del i ett framväxande bystruktur i trakten vid Byrstakvarn. Planförslaget har anpassats så att den nya bebyggelsen ska ta tillvara på landskapskaraktären och visa hänsyn till värdefulla natur- och kulturmiljövärden.

Fornlämning

Enligt planförslaget planeras gemensamma VA-ledningar att korsa fornlämningen. Tillstånd för markingrepp ska sökas enligt kulturmiljölagen hos länsstyrelsen. Marken vid och tio meter bort från fornlämningen planläggs som naturmark.

Naturmiljö

För att minska bebyggelsens påverkan på landskapsbilden ska områdets karaktär, den kuperade naturmarken tas tillvara och tillkommande bebyggelse anpassas efter befintliga förhållanden. Vegetationen ska i största möjliga mån sparas. De landskapsekologiska sambanden bedöms inte påverkas negativt av föreslagen bebyggelse.

Strandskydd

För att upphäva strandskyddet krävs särskilda skäl enligt Miljöbalken 7 kap 18c-d§§. Avsikten med planförslaget är att upphäva del av strandskyddet till förmån för markförlagda ledningar, bostäder samt för gata. Kommunen avser att upphäva strandskyddet med hänvisning till skäl två: Det område som upphävandet avser genom väg [...] verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.

Röd yta visar de delar som upphävandet avser. Svart streckad ring visar den utjämnade ytan som används för att väga lastbilar samt som tillfällig uppställningsplats.

De områden som är aktuella för upphävandet av strandskyddet är idag avskilda från Uringeåns strandområde med grusvägar i väster samt Byrstavägen i söder. Inom området är delar av marken ianspråktagen av grustäktens tidigare verksamhet. Platsen har utjämnat med schaktmassor och används för att väga lastbilar med makadam samt som tillfällig uppställningsplats för släp. Vägarnas avskiljande effekt förstärks av topografien och skapar tillsammans en fysisk och upplevelsemässig barriär till Uringeåns strandområde. Inga bevarandevärda naturvärden eller hotade växter och djur bedöms finnas inom området (*Bedömning av intrång i strandskyddet, Naturvårdsinventering*).

Allmänhetens och det rörliga friluftslivet framkomlighet säkras genom allmänplats mark (gata, natur). Del av området planläggs som natur för att bevara goda livsvillkor för växter och djur.

Geotekniska förhållanden

Markförhållanden

Under genomförandet av detaljplanen anpassas markarbetena efter jordarternas egenskaper och utbredning samt följa gällande föreskrifter.

Teknisk försörjning

Vatten

En vattentäkt planeras inom den nordöstradeln av planområdet.

Lokaliseringen har skett utifrån placering av avloppsbehandling, avstånd till enskilda brunnar samt avstånd till strandskyddet kring Uringeån. Provbörning kommer att behöva ske för att bestämma brunnstyp samt vattenkvalitet. För att säkra vattenkvaliteten planeras ett vattenverk att uppföras. Ett område reserveras i detaljplanen som medger en byggrätt på 25 kvm samt tillhörande installationer/anläggningar utanför byggnaden.

Avlopp

Med hänsyn till de geologiska förutsättningarna samt att hög skyddsnivå gäller i området ska ett biologiskt-kemiskt reningsverk anläggas. En grovrenstank placeras före reningsverket, där en viss reduktion av BOD sker. Avloppsvattnet behandlas sedan i reningsverket för att efter det ledas till en infiltrationsbädd för infiltration i marken.

Enligt framtagna VA-bedömningar reduceras BOD och fosfor till 99% samt kväve med 87% i reningsverket. Kvarvarande fosfor faller ut i efterföljande infiltrationsbädd. Mängden kvarvarande kväve som kan nå grundvattenförekomsten Rosenhill-Lilla Ström kommer att spä ut i marken och reduceras ytterligare och avståndet och jordvolymen är så stora att kvävehalten inte kommer att vara mätbar.

Avloppsanläggningen med grovrenstank, reningsverk och infiltrationsbädd ska anpassas till terrängen och ges av estetiska skäl ett undanskymt läge med skyddande vegetation omkring. Enligt framtagna VA-bedömningar sker ingen luktstörning från reningsverket. Avloppsförsörjningen ska anpassas till en eventuell framtida framdragning av kommunalt vatten och avlopp. Tillstånd för avloppsreningsanläggningen ska sökas hos kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Dagvatten

Enligt kommunens dagvattenstrategi ska dagvatten i första hand omhändertas lokalt. Vilket innebär att dagvatten infiltreras och fördröjas inom respektive fastighet. Omhändertagandet av dagvatten planeras ske med självfall till ett dagvattenmagasin med fördröjning och breddningsmöjlighet. Magasinet placeras nedströms, väster om byggnadslägena inom varje fastighet och utformas med en lägstanivå ovan grundvattenytan.

Vägarna inom området planeras att utformas som grusvägar med skärvdike och öppen bottenprofil. Dikena utformas med dräneringsledning för infiltration och ansluts i lågpunkter till stenkista. Vatten från vägar och parkeringsytor planeras att ledas till dikena där fastläggning av merparten av föroreningarna kommer att ske.

Enligt framtagen dagvattenutredning är föroreningsbelastningen från hårdgjorda ytor och vägar små och i stort sett kommer ingen ytavrinning att ske då marken har god infiltration. De grundvattenflöden som härrör från planområdet berör endast delvis Uringebäcken och Kagghamraån och merparten av förorenade ämnen fastläggs vid grundvattnets transport i marken. Bedömningen är att utifrån den begränsade ökningen av trafiken samt hur dagvattnet tas omhand, kommer förorenat vatten inte påverka omkringliggande recipienter.

Värme

Uppvärmningsform regleras inte i detaljplan, men i första hand bör förnyelsebara källor användas.

El och tele

Ledningar för el och tele finns längs med Byrstavägen. Befintlig transformatorstation finns i sydost, vid infarten till planområdet.

Avfall

Kärl för avfall placeras i anslutning till respektive bostad. Sophämtning sker vid fastighetsgräns mot väg. Kommunens avfallsplan och renhållningsordning ska följas. Närmsta återvinningsstation finns vid Rosenhill, ca 4 km norr om planområdet.

Räddningstjänst

Brandvattenförsörjningen sker med räddningstjänstens tankbilar, sk. alternativsystem. Närmsta vattenpost finns ca 6 km norr om planområdet vid korsningen Nynäsvägen (väg 225) och väg 569. Längsta tillåtna avstånd mellan uppställningsplats och byggnad är 50 meter. Vid behov kan infartsväg utföras som räddningsväg.

Genomförande

Organisatoriska frågor

Tidplan

Följande tidplan gäller för detaljplanen:

Samråd	kvartal 4 2017
Granskning	kvartal 1 2018
Antagande	kvartal 2 2018
Laga kraft	kvartal 3 2018

När detaljplanen har vunnit laga kraft kan lantmäteriförrättningar och ansökningar om lov (exempelvis bygglov) enligt detaljplanen prövas.

Genomförandetid

Genomförande av detaljplanen bedöms kunna ske inom 5 år varför genomförandetiden är 5 år efter det att planen vunnit laga kraft.

Huvudmannaskap

Huvudmannaskapet för allmänna platser ska vara enskilt. Detta eftersom angränsande detaljplaner har enskilt huvudmannaskap.

Telia Sonera är huvudman för telenätet och Vattenfall är huvudman för elnätet.

Ansvarsfördelning

Fastighetsägaren till Byrsta 1:7 och 8:1 (hädanefter fastighetsägaren) ansvarar för utförande, drift och underhåll av anläggningar inom allmän platsmark (lokalgata och naturmark).

Fastighetsägaren ansvarar för utbyggnad av kvartersmark med tillhörande hantering av vatten, spillvatten- och dagvatten samt ytterligare anläggningar.

Avtal

Gällande plankostnadsavtal mellan kommun och fastighetsägaren, utgör grunden för pågående detaljplanearbete.

För ändringar i markägoförhållandet i enlighet med detaljplanen kan olika avtal rörande fastighetsbildning komma att upprättas.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

När detaljplanen har vunnit laga kraft kan fastighetsbildning ske i enlighet med planen. Det är Lantmäteriet som genom lantmäteri-förrättning prövar frågor om fastighetsbildning efter ansökan från fastighetsägaren.

Förändringar i markanvändningen inom detaljplanen medför att olika fastighetsrättsliga åtgärder bör vidtas vid ett fullt genomförande.

- Mark planlagd som kvartersmark för bostad kan avstyckas från Byrsta 1:7 och 8:1 till 10 nya bostadsfastigheter, där antingen parhus eller friliggande enbostadshus kan uppföras. För avstyckning för friliggande enbostadshus är minsta fastighetsstorlek 1000 kvm. För avstyckning för parhus är minsta fastighetsstorlek 800 kvm.
- Fastighetsreglering mellan Byrsta 1:7 och 8:1 kan behövas i den östra delen för att möjliggöra avstyckning. Eventuellt kan fastighetsbestämning behövas av gränser för att möjliggöra avstyckning.
- För att tillförsäkra bostadsfastigheterna rätt till lokalgata, natur och VA-anläggningar och ledningar kan en eller flera gemensamhetsanläggning bildas på Byrsta 8:1 för dessa ändamål. VA-ledningar är tänkta att dras i allmän plats gata, genom prickmark med markreservat g, naturmark och vidare i allmän plats gata. För att förvalta anläggningssamfälligheten bör en samfällighetsförening bildas.
- Mark planlagd som kvartersmark på Byrsta 8:1 för teknisk anläggning (vattenverk, avloppsanläggning, transformatorstation) kan avstyckas till nya fastigheter.

- Mark planlagd som allmän platsmark på Byrsta 8:1 för gata och natur kan avstyckas till en ny fastighet, eller eventuellt fastighetsregleras till en samfällighet. Fastigheten eller samfälligheten kan sedan förvaltas av samfällighetsföreningen.

Fastighetskonsekvenser

Del av av Byrsta 1:7 planläggs för bostadsändamål (ca 1300 kvm). Området var inte tidigare planlagt och består av skogsmark eller övrig mark. Del av Byrsta 1:7 kan avstyckas till ny bostadsfastighet eller fastighetsregleras till Byrsta 8:1 för att sedan avstyckas till bostadsfastigheter.

Del av Byrsta 8:1 planläggs för bostadsändamål (totalt ca 11 400 kvm). Byrsta 8:1 var inte tidigare planlagd och består av skogsmark eller övrig mark.

Del av Byrsta 8:1 kan avstyckas till 9-10 nya bostadsfastigheter som kan bebyggas med friliggande enbostadshus och/eller parhus.

Del av Byrsta 8:1 är planlagt för bostadsändamål, men med prickmark och markreservat för gemensamhetsanläggning. Delen kan upplåtas till gemensamhetsanläggning för VA-ledningar.

Del av Byrsta 8:1 planläggs för naturändamål (totalt ca 6 500 kvm). Vid genomförande av detaljplanen kan området upplåtas åt en gemensamhetsanläggning för naturändamål.

Del av Byrsta 8:1 planläggs för tekniska ändamål (reningsverk ca 600 kvm, vattenverksamhet ca 1200 kvm och transformatorstation ca 50 kvm, totalt ca 1850 kvm). Vid genomförande av detaljplanen kan områdena med ändamål VA upplåtas till gemensamhetsanläggning för VA-ändamål. Områdena kan även avstyckas för tekniska ändamål.

Del av Byrsta 8:1 planläggs för vägändamål och kan upplåtas till gemensamhetsanläggning för väg. Området kan även ingå i en fastighet med väg- och/eller natur- ändamål.

För att lösa tillgång till väg, VA, natur kan gemensamhetsanläggning bildas. Mark upplåts då och viss ersättning kan utgå för upplåten mark. Det är fastighetsägaren som ansöker och betalar för bildande av gemensamhetsanläggning hos Lantmäteriet. Deltagande fastigheter i gemensamhetsanläggning bekostar anläggande, underhåll och drift av berörd anläggning.

Rättigheter

Planområdet berörs inte av några kända rättigheter.

Ekonomiska frågor

Planekonomi

Kostnader för upprättande av detaljplanen betalas av fastighetsägaren enligt upprättat plankostnadsavtal mellan Botkyrka kommun och fastighetsägaren. Inom Byrsta 1:7 och 8:1 skapas en utökad byggrätt om totalt 12 700 kvm för bostadsändamål. Det skapas möjlighet att avstycka 10 nya bostadsfastigheter och det skapas en möjlighet att bygga 10*160 kvm dvs. en total byggarea om 1600 kvm friliggande enbostadshus inklusive komplementbyggnader. Alternativt finns möjlighet att bygga parhusenheter med möjliga totalarean istället 10*120 kvm dvs. 1200 kvm totalt.

Kostnader för lantmäteriförrättningar betalas av fastighetsägaren. Detta gäller både avstyckningar, fastighetsregleringar och bildande av gemensamhetsanläggningar mm. Kostnader för fastighetsbildning hos Lantmäteriet debiteras enligt den taxa som gäller vid debiteringstillfället.

Kostnader för anläggning, underhåll och drift av gata, VA-anläggningar mm betalas av fastighetsägaren.

Kostnader för bygglov regleras i enligt med Botkyrka kommuns gällande bygglovstaxa och betalas av fastighetsägaren.

Kostnader för övriga eventuella tillstånd betalas av fastighetsägaren.

Inlösen och ersättning

Eventuell ersättning för upplåtelse av mark för gemensamhetsanläggning betalas av fastighetsägaren till fastighetsägaren.

Vid en lantmäteriförrättning som inte grundas på överenskommelse beslutar Lantmäteriet om ersättning för upplåtelse av mark genom ett ersättningsbeslut som baseras på marknadsvärdet. Det är ägare till fastigheter som får tillgång till mark som betalar till belastad fastighets ägare.

Ersättning kan även utgå vid fastighetsreglering av mark enligt överenskommelse.

Gatukostnader

Fastighetsägaren betalar för anläggande, underhåll och drift av lokalgata, samt för bildande av gemensamhetsanläggning genom lantmäteriförrättning. Kostnaderna fördelas efter vilken nytta och användning berörda fastigheter har av anläggningen.

VA-kostnader

Fastighetsägaren betalar för anläggande, underhåll och drift av vattenverk, avloppsreningsverk, grovrenstank, infiltrationsanläggning och tillhörande ledningar samt eventuella dagvattenledningar samt för bildande av gemensamhetsanläggning genom lantmäteriförrättning. Kostnaderna fördelas efter vilken nytta och användning berörda fastigheter har av anläggningen.

Tekniska frågor

VA

Fastighetsägaren ansvarar för anläggande, underhåll och drift av vattenverk, avloppsreningsverk, grovrenstank, infiltrationsanläggning och tillhörande ledningar samt eventuella dagvattenledningar samt för bildande av gemensamhetsanläggning genom lantmäteriförrättning. Kostnaderna fördelas efter vilken nytta och användning berörda fastigheter har av anläggningen.

Värme

Fastighetsägaren ansvarar för vald värmelösning, samt bildande av eventuella behövliga rättigheter.

Väg

Fastighetsägaren ansvarar för anläggande, underhåll och drift av lokalgata, samt för bildande av gemensamhetsanläggning genom lantmäteriförrättning. Kostnaderna fördelas efter vilken nytta och användning berörda fastigheter har av anläggningen.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Charlotte Rickardsson
Planchef

Zillah Bood
Planarkitekt

Medverkande

Nils Söderlund
Dan Arvidsson
Ebrahim Khajeh Zadeh
Maria Höglund
Oskar Melin
Alexandra Höglom Moisiö
Lotta Magnusson

Arkitekt, konsult
Miljöenheten
Gata- och Parkenheten
VA-enheten
Mark- och exploateringsenheten
Mark- och exploatering, konsult
Gata- och Parkenheten

Enheten för överklaganden och juridiskt stöd
Lina Jansson

Botkyrka kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2018 -01- 05

Klagande
Se sändlista

Överklagande av beslut angående anmälan om motorsportverksamheten på Stora Uringe 3:1 i Botkyrka kommun; nu fråga om inhibition och interimistiskt förordnande

Delbeslut

Länsstyrelsen avslår yrkandet om interimistiskt förordnande.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka kommun (nämnden) beslutade den 18 september 2017, § 45, att medge den av MX Stockholm MCK anmälda motorsportsverksamheten på fastigheten Stora Uringe 3:1 med följande försiktighetsmått:

1. Anläggningen ska drivas i överrensstämmelse med vad sökanden angivit i anmälningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet om inte annat följer av nedanstående försiktighetsmått.

2. Körning får bedrivas enligt följande:

Under tiden den 16 september - 15 april (vintersäsong) får körning förekomma på följande tider onsdagar: kl.11.00–15.00, samt lördagar och söndagar kl.10.00–15.00. Utöver detta får körning även ske tisdagar kl.11.00-15.00, men då endast med 250 cc-motocrosscyklar, tvåtaktare (eller mindre cyklar).

Under tiden den 16 april - 15 september (sommarsäsong, utom juli) får körning förekomma på följande tider: onsdagar och torsdagar kl.17.00-20.00, samt lördagar kl.10.00–15.00. Utöver detta får körning även ske tisdagar, onsdagar och torsdagar kl.13.00-20.00, men då endast med 250 cc-motocrosscyklar, tvåtaktare (eller mindre cyklar).

3. Tävlingar får arrangeras vid fyra dagar per år. Två av dessa dagar måste sammanfalla inom samma helg. Körning på banorna får då ske kl.08.00-18.00. Tävlingsdatum ska aviseras minst två månader innan tävling via hemsida och till tillsynsmyndigheten.

4. Följande datum får körning inte förekomma:
Trettondedag jul

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

Påskhelgen (långfredagen-annandag påsk)
Första maj
Kristihimmelsfärdsdagen
Pingstdagen
Sveriges nationaldag
Midsommar (midsommarafton-midsommardagen)
Alla helgons dag
Julhelgen (julafton-annandag jul)
Nyår (nyårsafton-nyårsdagen)
Juli månad (1–30 juli)

5. Naturvårdsverkets riktlinjer för buller från motorsportbanor (NFS 2004:16) ska innehållas. Undantag från detta medges vid tävlingstillfällena.

6. Tvätt av fordon får ej ske på verksamhetsområdet.

7. Ett egenkontrollprogram anpassat till nämndens beslut ska upprättas och inkomma till tillsynsmyndigheten, senast tre månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

8. Beslutet gäller omedelbart, även om det överklagas (verkställighetsförordnande).

Av beslutet framgår bl.a. att Mark- och miljödomstolen ansåg i sin dom av den 20 februari 2017 att de utredningar som hittills genomförts är fullt tillräckliga för att bedöma verksamhetens omgivningspåverkan, både vad avser naturvärden, närheten till vattenskyddsområde, och naturreservat, samt risken för vattenförorening. Tidigare beslut om försiktighetsmått för MX Stockholm har hela tiden utgått ifrån att riktvärden för buller ska innehållas utöver begränsningarna i körtider. Nämnden instämmer med miljöenheten att det därmed inte finns skäl till att tillåta fler körtimmar per år än det beslut som tidigare prövats av både länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen. Nämnden finner dock skäl att revidera begränsningarna i kubikstorlek eftersom vad som tidigare inte prövats i någon rättsprocess är de bullerdämpande åtgärder som utförts enligt Rev3.

Av tjänsteskrivelsen av den 7 september 2017 framgår bl.a. följande. Den 27 april 2017 inkom verksamhetsutövaren, MX Stockholm, med en förnyad anmälan till miljö- och hälsoskyddsnämnden. MX Stockholm angav som skäl att förnya anmälan var att prövningsinstanserna valt att inte beakta den senaste bullerutredningen från Akustikbyrån (rapport R131904-1 rev 3) och de åtgärdsförslag med ombyggnationer av motorbanan som klubben genomfört under våren 2015. Överprövande instanser har valt att utgå från de förhållanden (bansträckning och bullervallar) som rådde vid nämndens prövning i november 2014. Mark- och miljödomstolen påpekade i sitt beslut att de valt att pröva ärendet utifrån de förhållandena som rådde i Akustikbyråns rapport (R131904-1 rev 2)

Datum
2018-01-04Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

med anledning av att motorklubben inte överklagat länsstyrelsens beslut. MX menar att de begränsningar i körtider och kubikstorlekar som nu fastslagits i mark- och miljödomstolens dom utgör ett så stort ekonomiskt bortfall (beräknat till 350 000 kronor av en normal årlig inkomst på 700 000 kr) att verksamheten riskerar att gå i konkurs. En namninsamling har inkommit till miljöenheten den 6 juni 2017 med 18 namnunderskrifter där miljö- och hälsoskyddsnämnden uppmanas att anordna ett samrådsmöte med kringboende inför beslut i ärendet i nämnden i augusti 2017. Nämnden har valt att inte anordna något sådant möte, dels för att det inte är fråga om en nyetablering av verksamheten, dels för att nämnden anser att det remissförfarande som hittills tillämpats i ärendet, att boende i en radie av en kilometer från banan har beretts möjlighet att yttra sig till nämnden, är fullt tillräckligt. Miljöenheten har tagit ställning till klubbens anmälan i den här tjänsteskrivelsen. Klubbens anmälan innebär väsentlig utökning verksamhetstider jämfört med tidigare lagakraftvunnen dom. Miljöenhetens förslag till beslut kan jämföras med tidigare beslut i tabellen nedan.

		MDD/ BESLUT 66					Förslag till BESLUT					
Vintersäsong	Från 1 okt till 31 mar.					Från 16 sep till 15 apr.						
	Dag	≤ 250 cc		Obeg.		Tim.	Dag	≤ 250 cc		≤ 450 cc		Tim.
		f. kl.	t. kl.	f. kl.	t. kl.			f. kl.	t. kl.	f. kl.	t. kl.	
	Tis	13	17	-	-	4	Tis	11	15	-	-	4
	Ons	13	17	-	-	4	Ons	11	15	11	15	4
	Tor	13	17	-	-	4	Tor	-	-	-	-	0
	Lö	10	15	10	15	5	Lö	10	15	10	15	5
	Sö	10	15	-	-	5	Sö	10	15	10	15	5
Timmar per vecka:					22	Timmar per vecka:					18	
Sommarsäsong (ut om juli)	Från 1 apr till 30 sep.					Från 16 apr till 15 sep.						
	Dag	≤ 250 cc		Obeg.		Tim.	Dag	≤ 250 cc		≤ 450 cc		Tim.
		f. kl.	t. kl.	f. kl.	t. kl.			f. kl.	t. kl.	f. kl.	t. kl.	
	Tis	13	20	-	-	7	Tis	13	20	-	-	7
	Ons	13	20	16	19	7	Ons	13	20	17	20	7
	Tor	13	20	-	-	7	Tor	13	20	17	20	7
	Lö	10	15	10	15	5	Lö	10	15	10	15	5
	Timmar per vecka:					26	Timmar per vecka:					26
Tillåtna verksamhetstider enligt beslut § 66 (med länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens revidering) samt miljöenhetens förslag till nytt beslut. Skillnader är markerat med rött.												

Frågan om motorsportbanans lämplighet på platsen har tidigare prövats vid olika tillfällen. I samband med tidigare tillståndsprövning har länsstyrelsen gjort en lokaliseringsprövning. Mer nyligen gjordes en prövning av motorsportbanans lämplighet på platsen i samband MX Stockholm MCKs tidigare anmälan. Nämndens beslut om försiktighetsmått för verksamheten (beslut § 66 2014-11-17) överklagades då ända upp till mark- och miljööverdomstolen där prövningstillstånd inte medgavs. Då det inte framkommit i någon instans att motorsportbanan inte skulle kunna bedrivas på platsen finner miljöenheten inte något skäl till att ifrågasätta nuvarande lokaliserings lämplighet. Diskussionen om lämpligheten av en motorsportbana i närheten av Pålmalms vattentäkt har länge

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

åberopats av klagandena. Pålamalms vattentäkt erhöll vattendom 1968 med tillhörande skyddsområde och föreskrifter. Miljöenheten förutsätter att länsstyrelsen vägt in detta i sin bedömning 1988. Redan i samband med prövningen av den senaste anmälan framkom det att Haninge kommun utreder Pålamalms vattentäkt och gränserna för vattenskyddsområdet. Miljöenheten gör samma bedömning som länsstyrelsen gjorde då att Haninge kommun har möjlighet att besluta om begränsningsåtgärder om det skulle behövas för skydd av vattnet. Återigen menar miljöenheten att i närheten av vattentäkten pågår idag verksamheter som innebär en risk för grundvattnet, till exempel grus- och bergtäkter, statliga vägar med tung trafik, masshanteringsverksamheter, enskilda avloppsutsläpp med mera. Huvudmannen för vattentäkten (Haninge kommun) utreder för närvarande vattentäkten, vattentillgång och kvalitet samt skyddsområde och föreskrifter. Om det framkommer fakta som påvisar att motorklubbens verksamhet eller någon annan verksamhet påverkar råvattnet i Pålamalms vattentäkt negativt får nämnden ta ställning till om det krävs begränsningsåtgärder eller förbud, för att skydda vattnet. Det är viktigt att MX arbetar med grundvattenskyddande åtgärder i sin egenkontroll, genom fortsatt användning av så kallade miljömattor och möjlighet till uppsamling av bränslespill till mark vid eventuellt motorhaveri. Miljöenheten finner inga skäl att förbjuda verksamheten mot bakgrunden att den eventuellt i framtiden kan komma att ligga inom vattenskyddsområdet. Klagandena har anfört att motocrossbanan inte finns med i kommunens översiktsplan och tolkar detta som att det skulle betyda att kommunen hade för avsikt att avveckla verksamheten. Översiktsplanen är ett vägledande dokument och inte juridiskt bindande. Att kommunen inte märkt ut eller omnämner motorsportbanan i översiktsplanen betyder inte att den behöver avvecklas. Området har sedan länge hyst bullrande verksamheter. Innan motorsportbanan etablerades på 80-talet bedrevs grustäktverksamhet på platsen. Ytterligare en torvtäkt låg intill (i dag masshanteringsverksamheter på Hanvedsmossen), en statlig väg genomkorsar området och flygverksamhet bedrevs på F18 under en lång period. Med ovanstående i beaktning gör miljöenheten bedömningen att motorsportsbanans verksamhet inte utgör en sådan olägenhet för människors hälsa eller miljön enligt 9 kap 3 § miljöbalken att den omedelbart bör förbjudas. Inte heller länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen har gjort den bedömningen vid tidigare prövningar. Mark- och miljödomstolen ansåg i sin dom av den 20 februari 2017 att de utredningar som hittills genomförts är fullt tillräckliga för att bedöma verksamhetens omgivningspåverkan, både vad avser naturvärden, närheten till vattenskyddsområde, och naturreservat, samt risken för vattenförorening. Vad som tidigare inte prövats i någon rättsprocess är de bullerdämpande åtgärder som utförts enligt Rev 3. Miljöenheten bedömer att det är de som nämnden har att ta ställning till. Som bedömningsgrund för bullerstörningar från verksamheten har de nationella riktvärdena för motorsportbanor i enlighet med naturvårdsverkets författningssamling (NFS 2004:16) använts. En bullerutredning är bilagt anmälningsärendet, Akustikbyråns Rapport R131904-1 rev3 (Rev3). MX Stockholm har låtit Nira Sweden AB (Nira) utföra en granskning av bullerutredningen som gjorts på verksamheten. Niras slutsats är att Akustikbyråns Rapport R131904-1 rev3 har utförts enligt

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

Naturvårdsverkets modeller och följt praxis för utredning och kontroll av buller. Enligt Rev3 kan MX med vald banlayout uppfylla riktvärdet om högsta maximala ljudnivå vid angränsande bostadsfasader både under dagtid, kvällar och helger, både för körning och start med 250 cc och 450 cc-cyklar. Inom ett mindre område i Svartkällsskogens naturreservat överskrids riktvärde med 0,3–0,6 dB(A) vid körning med 11–30 st. 450 cc-cyklar. Överskridande ligger inom osäkerheten i beräkningsmodellen. Miljöenheten bedömer inte detta som ett överskridande av riktvärdet. Efter Rev3 har gränsen för riksintressen för det rörliga friluftslivet flyttas något. Det innebär att om banan utnyttjas maximalt skulle riktvärdet överskridas på kvällar och helgdagar inom ett mycket begränsat geografiskt område norr om banan samt inom några mindre höglänta områden nordväst om banan. Som mest är överskridandet ca 3 dB(A). Bullerutredningarna har utförts av personer med erforderliga kunskaper om buller och har genomförts i enlighet med Naturvårdsverkets rekommenderade metoder. Naturvårdsverket förordar bullerberäkningar framför mätning i fält som mer tillförlitligt. Beräkningar är generellt mer tillförlitligt eftersom förhållandena är konstanta, inga störningar förekommer, ljudkällan är konstant och inga mätinstrument används. MX genomförde under våren 2015 arbetet med att implementera de åtgärdsförslag i Rev 3 som avsåg att sänka bullernivåerna genom omdragningar av körbanor, ändrade körriktningar samt ytterligare uppförande av bullervallar. En förutsättning att beräkningarna ska stämma med verkligheten är att bansträckningen samt höjd och längden på bullervallar inte väsentligt avviker från den som används vid beräkningen. Ljudnivån från motorcyklarna får heller inte överskrida de maxnivåer som används vid beräkningarna. Det är därför viktigt att klubbens egenkontroll fungerar. Skulle de inom tillsynen visa sig att MX inte kan redovisa att de håller sig inom riktvärdena kan nämnden förelägga om ytterligare försiktighetsmått. Klagande har anfört att hänsyn inte tagits till riksintresset för det rörliga friluftslivet. Naturvårdsverkets definierar område för rörligt friluftsliv som ett område som *"nyttjas frekvent där naturupplevelser en är en viktig faktor och där en låg bullernivå utgör en särskild kvalitet. Bakgrundsnivån är låg och inga andra störande aktiviteter förekommer"*. Syftet med inrättande av riksintressen är att det ska vara styrande vid exploatering och nyetablering av en verksamhet. Vid fortsatt markanvändning av nyttisvarande slag har riksintressena endast en rådgivande funktion. Området är som tidigare nämnts bullerstört från flera andra verksamheter. Efter omdragningen av gränsen för riksintressen, sker ett mindre överskridande av riktvärdet vid körning av fler än 11 stycken 450 cc cyklar på söndagar och kvällar. Överskridandet sker i ett begränsat geografiskt område. Enligt miljöenhetens förslag sker då överskridandet en timme på onsdagar, samt torsdagar mellan 19–20 (sommarsäsong) och på söndagar (vintersäsong). Det mindre överskridande som sker enligt beräkningen i Rev3 anser miljöenheten därför vara acceptabel. Klagandena har tidigare diskuterat definitionen av friluftsområde enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från motorsportbanor och tolkar det så att vid bostäderna belägna inom område av riksintresse för det rörliga friluftslivet ska de lägre bullernivåerna för friluftsområden gälla. Miljöenheten tolkar det så att det är bullernivåerna för bostäder som gäller där, då det inte är möjligt för allmänheten att bedriva ett

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

rörligt friluftsliv på privat tomtmark. Ett riktvärde är vägledande för vad som kan anses som en olägenhet för människors hälsa. Det innebär inte att ett riktvärde måste innehållas. Riktvärden är inte att jämföra med begränsningsvärden. Om ett riktvärde överskrids ska dock rättelse vidtas i den mån det kan anses rimligt. Men även om ett riktvärde innehålls innebär det inte i sig att människor inte kan uppleva ljudnivåerna som störande. Att en bansträckning utformad efter Rev3 klarar riktvärdet innebär inte att MX bör få bedriva körning helt enligt eget förslag. Miljöenheten bedömer dock att det är skäligt att verksamheten får bedrivas med viss utökning jämfört med tidigare laga kraft vunnna domar. Miljöenheten bedömer att föreslagna körtider i MX anmälan är alltför omfattande i förhållande till omgivningspåverkan. Förslaget från miljöenheten utgör en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, att tillgodose motorportsintresserade medborgare ges tillfälle att utöva sin sport samtidigt som att störningen till omgivningen begränsas till att vara acceptabel. Förslaget till körtider utgår från en rimlighetsavvägning i enlighet med 2 kap. 7 § miljöbalken. Miljöenheten menar därför att föreslagna försiktighetsmått är rimliga med hänsyn till att verksamheten kan bedrivas vid de tillfällen som de största inkomsterna genereras och samtidigt som störningar till omgivningen begränsas. MX har hänvisat till att ett de begränsningar i körtid som mark- och miljödomstolens beslut taget den 20 februari 2017 innebär att klubbens årsinkomster halveras. MX har angett att den enskilt viktigaste inkomstkällan för klubben är söndagskörning på vintern med 450 cc cyklarna. MX har vidtagit flertalet bullerdämpande åtgärder för att minska ljudnivåerna till omgivningen. Miljöenheten finner därmed att det är skäligt att verksamheten får tillåtelse att köra de cyklarna när Rev3 visat att riktvärdet kan innehållas under förutsättning att bansträckning överensstämmer med förslaget i Rev3 samt att cyklarna klarar högsta tillåtna ljudnivån enligt Swemos riktlinjer. Klubben har tidigare bedrivit ungdomsverksamhet på tisdagar och miljöenheten anser att det är rimligt att en sådan verksamhet fortsatt ska kunna bedrivas. Tidigare beslut om försiktighetsmått för MX har hela tiden utgått ifrån att riktvärden för buller ska innehållas utöver begränsningarna i körtider. Miljöenheten finner därmed inte skäl till att tillåta fler körtimmar per år än det beslut som tidigare som prövats av både länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen. Miljöenheten finner dock skäl att revidera begränsningarna i kubikstorlek. I samband med att nämndens beslut § 66 överklagades, fastställde länsstyrelsen att en rimlig nivå för antalet tävlingsdagar var fyra stycken per år samt att tävling får pågå mellan 08.00 – 18.00. Mark- och miljödomstolen ansåg inte att det fanns skäl för hårdare bedömning. Miljöenheten anser inte att det framkommit något nytt som förändrar den bedömningen. Miljöenheten finner därmed inget hinder för att pröva frågan igen efter klubben lämnat in en ny anmälan. Tidigare instansers prövning bör dock vara vägledande. En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om beslutet överklagas, så kallat verkställighetsförordnande. Av förarbetena till miljöbalken framgår att verkställighetsförordnande i första hand ska användas där skyndsamma åtgärder krävs för att förhindra skador eller olägenheter. Verkställighetsförordnande bör även kunna meddelas bland annat när en verksamhetsutövare inte följer villkoren i ett tillståndsbeslut eller föreskrifter

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

(prop. 1997/98:45 del 2 s. 285). Tillsynsbeslut med anledning av att miljöbalkens allmänna hänsynsregler åsidosatts bör gälla först då beslutet vunnit laga kraft, eftersom det i de fallen är fråga om skälighetsbedömningar och den enskilde bör få chans till domstolsprövning innan beslutet verkställs (MÖD 2016:3). Det har tidigare gjorts en skälighetsbedömning med avseende på begränsningar i träningstider och tävlingsdagar, ljudnivåer på motorcyklar samt bullernivåer vid bostäder och friluftsområden vid provning kopplat till klubbens tidigare anmälan. Frågan har således redan blivit prövad. Grunderna för verkställighetsförordnande bör därmed vara uppfyllda. Omedelbar verkställighet medför att det blir tydligare för klubben, tillsynsmyndigheten och de klaganden vilket beslut som gäller, om ärendet överklagas.

Berit Bjuvberg, ägare till fastigheten Iselsta 1:9, har överklagat beslutet och yrkar i första hand att utökad körning på motorsportsbanan med 450 cc-motorcyklar inte medges och i andra hand att sådan körning begränsas. Hon har även yrkat om att omedelbar verkställighet av beslutet upphävs eftersom det senaste beslutet innebär att gränsvärdena för bullernivån tänjs ut och överskrids och att förutsättningarna för och effekterna av verksamheten därmed i betydande grad förändras. Hon yrkar därutöver att kommunen genomför en ny lokaliseringsprövning. Till stöd för sin talan anför hon bl.a. följande. Det är mycket som har förändrats i området sedan 1988 då en sådan prövning senast gjordes. Tjänsteskrivelsen och beslutet visar tydligt att motorklubbens ekonomi anses viktigare än boendemiljön för oss kringboende och hänsynen till skyddsvärd natur och friluftsliv, trots de boendes väl underbyggda tidigare framförda invändningar och påpekanden. Som kommuninvånare förundras man över ett sådant ensidigt synsätt. Härtill kommer det faktum att varken tjänstemän eller politiker visat något större intresse för att närmare studera motorbanans påverkan på boendemiljö m.m. trots flertalet propåer. Det faktum att området inte klassas som "tyst" på grund av industriverksamhet och motortrafik, är enligt hennes uppfattning inte ett hållbart argument för att medverka till att ytterligare höja bullernivån. Verksamhetens påverkan på grundvattnet och vattentäkten borde ges större betydelse i beslutsunderlaget än som nu skett. Det finns ju redan nu både möjlighet och anledning att på allvar väga in denna fråga i beslutet. Hon saknar för övrigt synpunkter i underlaget från Haninge kommun. Vattenfrågan i sig borde vara en anledning till att överväga en ny lokaliseringsprövning.

Vivi Anne Ekholm och Kenneth Jegefalk, ägare till fastigheten Iselsta 1:11, har överklagat beslutet och yrkar att beslutet ska inhiberas i avvaktan på slutlig prövning samt att det nyligen lagakraftvunna beslutet 66 ska gälla under prövotiden. De yrkar även om att verksamheten ska förbjudas på den aktuella platsen. De yrkar vidare att Länsstyrelse inte ska tillåta en utökning av fyrtaktsmotorcyklar då gränsvärdena inte kan innehållas. De yrkar att ingen tävling ska genomföras under midsommarhelgen och att det ska gälla även söndagar. De yrkar också att Länsstyrelsen ska göra en ny lokaliseringsprövning, riksinventering samt pröva lämpligheten. Bullerutredningen Rev3 inte ska beaktas då den inte överensstämmer med verkligheten. Till stöd för sin talan anför

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

de bl.a. följande. I beslut 66 beviljades en utökning med 275 % samt att klubben fick utökade möjligheterna till crossåkning med ytterligare en motorbana den s.k. mellanbanan. Detta är inte prövat tidigare hur vattnet och grusgropen tål så stora påfrestningar som ovanstående beslut handlar om. Det är viktigt att utreda om det finns en jävssituation i detta ärende. Miljö- och hälsoskydds nämndens vice ordförande och MX Stockholms ordförande har privat kontakt med varandra på forumet LinkedIn. Detta har flera personer uppmärksammat. När beslut 66 fattades i november 2014 satt viceordförande som ordförande i nämnden och ordförande för MX Stockholm har varit samma person under alla dessa år så det kan vara så att det redan då fanns en jävssituation. Om jävsförhållanden föreligger blir beslutet ogiltigt och nytt beslut måste fattas. Utökningen i beslutet innebär ca 300 timmar extra med fyrtaktsmotorcyklar, 48 timmar sommartid och 242 timmar vintertid med gränsvärden runt 60 dBA. Inom området där crossbanan är belägen råder andra förutsättningar sedan den senaste prövningen 1988, nytt naturreservat Svartkällskogen, ändrade gränser och riktlinjer för värdebeskrivning för Hanvedens riksintresse för friluftsliv, närheten till Pålmalms vattentäkt, skydd för Lilla och Stora Skogssjöarna samt skydd för Riksintresset Kagghamraån med laxodling. Att området är bullerstört tillsammans med industrierna borde de ärendena handläggas samtidigt. Ny ansökan om vattendom för Pålmalms vattentäkt kommer att prövas i Mark- och miljödomstolen under 2018. Det kan innebära att motocrossen kommer att ligga inom ett vattenskyddsområde. Nämnden förutsätter att Länsstyrelsen vägde in i sin bedömning redan 1988 att vattentäkten inte var berörd. Bullerstörningarna har blivit markant större dels på industrierna men även på väg 257 med lastbilar och motorcyklar. En bullerutredning för hela området borde genomföras för att utröna hur bullersituationen ser ut för dem närboende. Man kan inte använda som argument att området redan bullerstört för att utöka bullret ytterligare för de boende. Bullerutredningen Rev3 ska inte beaktas då den inte överensstämmer med verkligheten. Bullerutredningen är beräknad på att alla motorcyklar är inmätta på 115 dBA, vilket inte sker i verkligheten. Detta framkommer tydligt i Tyréns bullerrapport genomfört vid deras fastighet den 3 juli 2015. Den visar klart på att Naturvårdsverkets riktlinjer inte kan innehållas kvällar från kl. 19.00 och söndagar. Där nivaerna ligger intervall 52-57 dBA. Bullerutredningen har endast beräknats på 40 stycken fyrtaktaren men i verkligheten kommer många fler åkare att vistas på banan samtidigt. Det framkommer att klubben har cirka 100-200 gästakare på en helg vilket innebär 20 stycken på mellanbanan och cirka 10 stycken på knattebanan. De undrar var övriga 70 besökare finns. Akustikbyrån antar att klubben har en fungerande egenkontrollplan men den har inte funnits under de senaste sex åren. Kommunen har heller inte besiktigat att motorbanan den överensstämmer med de föreslagna ombyggnader som skulle åtgärdas. Länsstyrelsen måste ta ställning till vilka bullervärden som ska gälla. De anser att det är de lägre bullervärden som ska gälla enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för buller på motorbanor 50/55 enligt Mark- och miljödomstolens i Nacka Tingsrätt dom i mål nr M 3049-07. Deras fastighet ligger inom riksintresset för friluftslivet och 12 meter från huset har de friluftsområdet och idkar friluftsliv som skogs promenader, svamp- och bärplockning. De badar och fiskar i sjön, åker

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

skidor och skridskor under vintertid m.m. Länsstyrelsen ska ta mindre hänsyn till klubbens ekonomi och mer till boendens miljö och hälsa istället. Enligt tjänsteskrivelsen och enligt uppgifter från klubben själv beslutar kommunen att utöka möjligheterna att köra med fyrtaktare endast på grund av klubbens ekonomi. Enligt förarbetena prop. 1997/98:45 ska försiktighetsmått förebygga och hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljön. Det kan inte vara lagstiftarens intentioner att klubbens ekonomi ska gå före miljö och hälsa. Med 26 timmars tillåten körning på banan så innebär det självklart att bullerstörningarna inte är ringa utan att störningarna kommer att vara till men för deras hälsa. Av tjänsteskrivelsen framgår mycket tydligt att bullervärdena inte kan innehållas. De anser att motorbanan ska avvecklas och att kommunen skyddar grundvattnet och Lilla och Stora Skogssjön. Enligt prövningen 1988 framkom att endast sex timmars körning i grusgropen var en lämplig nivå. De undrar om inte försiktighetsprincipen ska även gälla för petroleumprodukter. Vid tidigare ansökan var skälet till att utöka möjligheterna att barn och ungdomar skulle få mer tid, men den här ansökan handlar endast om klubbens ekonomi. De vill också uppmärksamma på nya fakta i ärendet med MX Stockholms anmälan. En ny bullerrapport har skickats in till miljöenheten av klubben men denna har miljöenheten i Botkyrka inte redovisat till nämnden utan bara arkiverat. Den nya rapporten R 131904-1 rev 4 från Akustikbyrån påvisar större miljöpåverkan än den rapport som ingavs av MX Stockholm tillsammans med anmälan och som nämnden har fattat beslut om. De uppmanar Länsstyrelsen att sätta sig in i bullerrapporterna både rev 3 och rev 4 innan beslut om inhibition fattas. I den rapporten framkommer mycket tydligt att överskridande förekommer bland annat på kartorna nr 4, 5, 6 så finns flera röda markeringar som visar på mer och flera överskridanden. Nu vet vi genom den nya rapporten rev 4 att banan inte byggs om efter anvisningar i rev 3 för då hade rapport rev 4 samstämt med rapport rev 3. Länsstyrelsen måste nu fatta ett beslut om att tillåta överskridanden av Naturvårdsverkets riktlinjer och övriga lagar, regler och bestämmelser som reglerar bullerstörningar. Störningarna är inte tillfälliga utan kommer att återkomma dag efter dag, vecka efter vecka månader och år. Risk för överskridande av angivna riktvärden för buller bör anses som ett skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Akustikbyrån har använt sig av ett högre riktvärde än Swemos rekommendation i de beräknade bullerrapporterna. Swemos riktvärde är idag 112 dBA vid inmätning två meter från motorcyklar. Akustikbyrån har i sina beräkningar använt sig av 115 dBA. Konsekvensen blir att bullerspridningen maxas till omgivningen vilket vi ser effekten av på bullerkartorna från beräkningarna som bifogas rapporten. Bullerberäkningarna har baserats på endast 30 stycken 450 cc fyrtakts motorcyklar samtidigt som banan kan ta upp emot 60 åkare. Ju fler åkare ju fler gaspådrag och när inga inmätningar görs blir det självklart mycket höga ljudnivåer. I rev 4 framkommer också att det har tillkommit flera möjligheter till gaspådrag än i rev 3. Till stöd för sin talan ger de in och åberopar bl.a. tidigare skrivelser till nämnden, Tyréns bullerrapport genomförd vid deras fastighet den 3 juli 2015, e-post korrespondens mellan Haninge och Botkyrka kommuner, grundvattenanalys gällande Lilla Skogssjön,

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

bullerkartor, Akustikbyråns rapport R 131904-1 rev 4 MX Stockholm egenkontrollprogram för ljudmätning samt frågor och svar från kommunen.

Jan Sixtfors har överklagat beslutet och yrkar att beslutet upphävs och ärendet ska återförvisas till nämnden för förnyad handläggning. Han har även yrkat att Länsstyrelsen beslutar om inhibition i avvaktan på slutgiltigt beslut och upphäver den omedelbara verkställigheten av beslutet. Som skäl till inhibitionsyrkandet anför han bl.a. att miljön och människor i närområdet och besökare i Hanvedens riksintresse för friluftsliv annars påtagligt skulle fara illa ytterligare 300 timmar/år. Bullerriktvärdet kan inte innehållas dessa 300 timmar enligt utförda kontrollbullermätningar genomförda i Botkyrka kommuns regi. Bullermätningarna påvisar förhöjda bullervärden som är i strid med nämndens beslut att försiktighetsmått och Naturvårdsverkets riktlinjer för buller från motorsportbanor NFS 2004:16 ska innehållas. Beslutet skulle också innebära att ytterligare kvalitet/värdet på Hanvedens riksintresse skulle gå förlorat och syftet/statens intention med ett riksintresse inte infrias. Saken bör rimligtvis först prövas i tidsperspektivet att verksamhetstiden för MX Stockholm MCK på kort tid redan har ökat med 270% på årsbasis i och med det sedan i april 2017 laga kraft vunna beslutet. I tjänsteskrivelsen inför nämndens beslut nr. 45/2017 är det lätt att bli vilseledd när miljöenheten skriver att Mark- och miljödomstolen anser "att de utredningar som hittills genomförts är fullt tillräckliga för att bedöma verksamhetens omgivningspåverkan". Vad som åsyftas är enligt honom de utredningar som är kopplade till nämndens förra beslut och alltså i tiden före november månad 2014. Nu har det gått tre år sedan dess. Han undrar varför inte miljöenheten inte redovisar att just nu parallellt pågår handläggning av två andra miljöprövningsärenden vid Uringe motorbana hos Länsstyrelsen och Mark- och miljödomstolen respektive utökning av återvinning/deponi/stenkross Hans Andersson Entreprenad AB och utökat dricksvattenuttag från Pålalmstälken, nya uttagsbrunnar mellan Stora och Lilla Skogssjön, Haninge kommun. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) 26 a §, ska den myndighet som handlägger en anmälan enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) i vissa fall pröva om verksamheten eller åtgärden behöver tillståndsprövas. Enligt förordningen (1998:899) gäller det bland annat om det är en fråga om en verksamhet eller åtgärd som avses i miljöprövningsförordningen 30 kap. 3 §, det vill säga permanent tränings- och tävlingsbana för motorfordon. Nämnden har inte i sitt beslut prövat om Uringe motorbana behöver tillståndsprövas och därför måste ärendet återförvisas tillbaka till nämnden. Saker som har försämrat förutsättningarna för motocrossåkning på Uringe motorbana sedan förra anmälan år 2014 är följande. Den totala bullersituationen i området blir aktualiserad i och med krocken av miljöprövningsärendena, anmälan från MX Stockholm och "tillståndsutökningen" av återvinningsverksamheten hos Hans Andersson Entreprenad AB Hanvedsmossen. En belysning av områdets totala bullersituation från de olika bullerkällorna som drabbar området, buller från motorbanan, trafikbuller från länsväg 257 och industribuller från intilliggande återvinningsindustrier på Hanvedsmossen borde gjorts. Med tanke på den dåliga samstämmigheten mellan Akustikbyråns bullerberäkningar och de faktiska

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

kontrollbullermätningarna utförda av Tyréns i maj 2016 ifrågasätter han tillförlitligheten i Akustikbyråns bullerrapport. Han ifrågasätter också varför belyses inte den totala bullermängden för de mest bullerutsatta fastigheterna i området belyses. Vid studier av bullerkartorna från Structor och den andra återvinningsindustrin på Hanvedsmossen, Hummeltorps Torvindustri AB, visar denna överskridande av riktvärdet i intervallet mellan 40–45 dBA i hela området för riksintresset för friluftsliv som sträcker sig från länsväg 257 ända ner till Lilla Skogssjön. Enligt Naturvårdsverkets anvisningar för industribuller bör riktvärdet för friluftsområden inte överskrida ekvivalent 40 dBA före kl. 8.00 och efter kl. 18.00 och helger 35 dBA. Anmälningens ärendet från MX är med påtaglig omgivningspåverkan på miljön och människors hälsa att detta ärende bör prövas i kombination med en MKB och en helhet med de aktuella miljöprövningsärendena i området. Nämnden fattande av beslut saknade information om den totala bullersituationen i området. Nämnden tillåter permanenta förhöjda bullernivåer i sina skälighetsavvägningar i beslutet. Vad nämnden tog ställning till i detta ärende, var en ombyggd motocrossbana som har varit i bruk sedan våren 2015. Enligt uppgift är den byggd efter Akustikbyråns rapport R131904-1 rev 3 och är kontrollbullermätt av en fristående akustikkonsult, Tyréns vid två olika tillfällen, juni 2015 och maj 2016. Vad som är allvarligt, är att resultaten av dessa uppföljande bullermätningar inte samstämmer med Akustikbyråns bullerberäkningar vilket visar att motocrossbanan inte håller måttet i avseende buller till omgivningen. De uppmätta bullernivåerna är klart högre än Akustikbyråns beräkningar. Nämnden accepterar i sitt beslut permanent överskridna bullervärden. Nämnden är medveten om de förhöjda bullervärdena men väljer att bortse från detta. Det måste utredas varför Akustikbyråns bullerberäkningar inte samstämmer med Tyréns bullerberäkningar. MX Stockholm har gjort ett antal förändringar i banlayouten. Dessa förändringar ger flera sträckor med fullgasaccelerationer som ökar bullret i omgivningen. Uringe motorbana är belägen invid Hanvedens riksintresse för friluftsliv. Riksintressen skyddas mot åtgärder enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. År 2014 fattade nämnden ett beslut gällande den stora motocrossbanan. I området runt motocrossbanan fanns då ett av de tre riksintressena som sammanslagna sedan i april 2016 bildar Hanvedens riksintresse för friluftsliv. Vid provningen av torra beslutet nr 66/2014 som nu har vunnit laga kraft, åberopades inte lagrummet som skyddar ett riksintresse för åtgärder. Länsstyrelsen bildade i april 2016 ett nytt riksintresse - Hanvedens riksintresse för friluftsliv med en ny värdebeskrivning med stillhet/tystnad/låg ljudnivå som ett av kriterierna. Nämnden fattar ett nytt beslut nr. 45/2017 med Akustikbyråns rapport som underlag, R131904-1 rev 3. Våren 2015 har stora motocrossbanan redan blivit ombyggd efter denna banlayout. På en motocrossbana är det de stora motorcyklarna (fyrtaktarna) som avger mest buller till omgivningen. Riksintresset påverkas påtaglig negativt när längre verksamhetstid med högre bullernivåer nu medges i beslut nr. 45/2017 och syftet med riksintresset förloras. Bullerstörningsgraden ökar t.ex. för perioden 16/9 - 15/4 då stora motorcyklar får köra både lördagar och söndagar under helgerna mellan 10.00 och 15.00. Förra beslutet medgav endast lördagen. Naturvårdsverkets riktvärde är dessutom skärpt med 5 dBA på söndagar. Men det

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

nya beslutet får graden av störningarna växa. Nämndens förra beslut innebar att den totala verksamhetstiden tilläts öka med 270 % och nu ska även verksamhetstiden för stora motorcyklar och högre bullernivåer öka med 300 timmar/år. Riksintressets intressen tas inte tillvara när verksamhetstiden från motorbanan ökat från 6 timmar sedan år 2014 till 26 timmar sommartid (18 vintertid) och på det en kraftig ökning av den maximala dBA-nivån. Körtiden för åkning med stora motorcyklar med högst påverkandegrad till omgivningen ökar med 300 tim./år totalt sommar- och vintertid. När nämnden i november 2014 fattade beslutet i MX Stockholms anmälningsärende som nu har vunnit laga kraft, saknades det detaljinformation om framtiden för Pålamalms vattentäkt. Det fanns all anledning att presentera en nulägesrapport i vattentäktärendet i tjänsteskrivelsen vilket inte gjordes. Det var hög tid för nämnden att på allvar se över vilken miljöpåverkan Uringe motorbana kommer att ha på den förändrade vattenverksamheten på Pålamalm, som nu VA-huvudmannen ansöker om hos Mark- och miljödomstolen. Platsen där Uringe motorbana är belägen kan vara influensområde för kommande vattenverksamhet på Pålamalmstälken. Det framgår av huvudmannens dokumentation kring förestående förändring där t.ex. nya brunnar för uttag av dricksvatten kommer att placeras på näset mellan Lilla och Stora Skogssjön. Med tanke på vilka förändringar som är på gång i området runt Pålamalms vattentäkt finns alla skäl att göra en ny lokaliseringsprövning och inte luta sig emot en gammal sådan från 1988, beslut nr 45/2017. Eftersom nämnden inte fick ta del av aktuell information i ärendet, hade tyvärr nämnden inte möjlighet att förstå konsekvenserna av sitt aktuella beslut för motorbanans miljöpåverkan på Pålamalms vattentäkt. I det här ärendet har en snart tre år gammal bullerrapport varit underlag för beslutet och prövats istället för en färsk revidering av den verkliga bansträckningen och banlayouten som hade inkommit från MX Stockholm MCK. MX Stockholm MCK inkom den 27 april 2017 med en anmälan tillsammans med bullerrapport som grund, Akustikbyrå R131904-1 rev 3 daterad den 31 mars 2015. Den 4 september 2017 inkommer MX Stockholm med rapport R131904-1 rev 4 som är en revidering som avser ändrad banlayout samt nya bullervallar med bullerberäkningskartor. En tjänsteskrivelse inför nämndens beslut med anledning av MX anmälan tillställs nämnden tre dagar senare, daterad den 7 september 2017. Dagens bansträckning enligt rev 4 inte överensstämmer med den bana som beskrivs i rapport rev 3. Om bansträckning enligt rev 4 ska gälla måste ärendet beredas på nytt för att nämnden ska ges möjlighet att meddela förbud alternativt ge besked om försiktighetsmått som är knutna till rev 4. Till stöd för sin talan ger han in och åberopar bl.a. rapport R131904-1 rev 4 med separata bullerkartor och e-post till kommunen.

Marita Högberg och Ove Högberg, ägare till fastigheten Iselsta 1:8, har överklagat beslutet och yrkar att en ny lokaliseringsprövning genomförs och yrkar att beslutet ska inhiberas i avvaktan på slutlig prövning. Till stöd för sin talan anför de bl.a. följande. De anser att en ny lokaliseringsprövning genomförs innan beslut fattas. Den senaste lokaliseringsprövningen är från 1980-talet och omfattar endast åtta timmars motorcrosskörning per vecka. Senast begärda utökning av körtider är 26 timmar per vecka. Detta medför påverkan på miljön för de

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

närboende i form av bullerstörningar och påverkan på grundvatten genom bensin- och oljeläckage till Lilla Skogsjön samt deras egna och grannens dricksvattenkälla som är belägen ca 200 meter från motocrossbanan. Kommunen ska i tillräcklig omfattning tillhandahålla dricksvatten gratis till deras och grannens fastighet. De Laval har avverkat skog mellan deras fastighet och motocrossbanan under hösten 2017 vilket säkert kommer att öka bullernivån. Därför begär de kompletterande bullermätning vid deras fastighet. Motorcrossverksamhet strider mot miljöbalkens intentioner. Det har vidare framkommit att nämnden har fattat beslutet utan att beakta den senaste bullerutredningen.

MX Stockholm Motorcrossklubb (MCK) har överklagat beslutet och yrkar att beslutet ska ändras i enlighet med anmälan.

Motivering

Länsstyrelsen tar upp yrkandet om inhibition till särskilt provning.

Det överklagade beslutet har föranletts av en anmälan om ändring i den pågående anmälningspliktiga verksamheten som MX Stockholm MCK bedriver på fastigheten Stora Uringe 3:1 i Botkyrka kommun. Anmälan avsåg dels en planerad utökning av tiderna för träning vid banan och dels en utökning beträffande användandet av större motorcyklar.

Den verksamhet som bedrivs på motocrossbanan är anmälningspliktig enligt 30 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Enligt bestämmelsen gäller anmälningsplikt för permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon. Bedrivande av sådan verksamhet och ändringar av densamma, som har betydelse från störningssynpunkt, ska enligt 1 kap. 10 och 11 §§ miljöprövningsförordningen anmälas till tillsynsmyndigheten.

Av 27 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, FMH, framgår att när ett anmälningsärende är tillräckligt utrett, ska den myndighet som handlägger ärendet meddela föreläggande om försiktighetsmått eller förbud enligt miljöbalken om det behövs, eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd enligt 9 kap. 6 § miljöbalken. Om sådana åtgärder inte beslutas ska myndigheten underrätta den som har gjort anmälan om att ärendet inte föranleder någon åtgärd från myndighetens sida. Av 9 kap. 6 c miljöbalken, MB, framgår att en anmäld verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten bestämmer något annat.

Det överklagade beslutet innebär således inte i sig någon rätt att bedriva verksamheten. Den rätten följer av lag, 9 kap. 6 c § MB. Det överklagade beslutet innebär istället att den anmälda verksamheten i enlighet med 27 § FMH har inskränkts i vissa avseende samt att vissa försiktighetsmått har fastställts i

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

nämndens beslut. Dessa begränsningar av verksamheten har nämnden också bestämt att de ska gälla även om beslutet överklagas.

Enligt 26 kap. 26 § MB får en tillsynsmyndighet besluta att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagats (verkställighetsförordnande). Ett sådant verkställighetsförordnande blir i första hand aktuellt i situationer där skador eller olägenheter måste förhindras genom omedelbara åtgärder.

Klagandena har begärt inhibition av nämndens beslut. Av 29 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att en myndighet som ska pröva ett överklagande får bestämma att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition). Ett beslut om inhibition innebär ett förordnande om att det överklagade beslutet inte får verkställas i avvaktan på slutlig prövning. Ett bifall till yrkandena om inhibition i detta ärende skulle medföra att nämndens begränsning av verksamheten och de förelagda försiktighetsmåten i nämndens beslut i avvaktan på ett slutligt avgörande från Länsstyrelsen i ärendet inte gäller.

Mot bakgrund av klagandenas inställning är att verksamheten på platsen ska förbjudas alternativt inskränkas ytterligare bedömer Länsstyrelsen att klagandenas yrkande om inhibition inte är förenligt med en utökad verksamhet på platsen. Länsstyrelsen tolkar därför yrkandet om inhibition och yrkandet om upphävande av verkställighetsförordnande som ett yrkande om ett interimistiskt förbud av den anmälda verksamheten i avvaktan på slutlig prövning i ärendet.

Miljöbalken innehåller inte någon bestämmelse som uttryckligen ger Länsstyrelsen en möjlighet att i det överklagade ärendet besluta om ett interimistiskt förbud av den anmälda verksamheten. Av förarbetena till förvaltningslagen framgår att situationen att andra interimistiska förordnanden än inhibition skulle behöva meddelas sällan förväntades uppstå i praktiken. Någon bestämmelse avseende detta fördes därför inte in i lagen. Det förutsattes dock att även sådana beslut skulle kunna prövas av Länsstyrelsen enligt förvaltningslagen utan något uttryckligt stöd i densamma (se SOU 1964:27, Lag om förvaltningsföretaget, Besvarssakkunnigas slutbetänkande, s. 606). Mark- och miljööverdomstolen har i avgörandet MÖD 2016:8 konstaterat att Länsstyrelsen inte är förhindrad att meddela andra interimistiska förordnanden än inhibition och följaktligen har möjlighet att pröva frågan om omedelbar verkställighet.

Länsstyrelsen noterar att verksamheten på platsen har bedrivits under en längre tid. Dess omfattning och de försiktighetsmått som verksamheten bör föranleda har varit föremål för bedömning i ett flertal avgöranden. Verksamhetens omfattning och därtill knutna försiktighetsmått fastställdes före den aktuella anmälan genom Mark- och miljödomstolens dom den 20 februari 2017 i mål M 4558-16.

Länsstyrelsen finner efter granskning av utredningen i ärendet att klagandenas yrkanden om inhibition inte ger anledning att utfärda något interimistiskt förbud mot verksamhetens bedrivande. Klagandenas yrkanden ska därför avslås.

Datum
2018-01-04

Beteckning
5051-44387-2017
5051-44387-2017

Länsstyrelsens delbeslut är ett självständigt beslut som inte är bindande för Länsstyrelsens slutliga beslut.

Efter beredning av ärendet kommer Länsstyrelsen slutligt att pröva överklagandena.

Hur man överklagar

Beslutet kan överklagas till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, se bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av länsassessor Lina Jansson.

Sändlista

Förenklad delgivning:

Berit Bjuvberg, Lilla Skogssjön 8, 147 91 Grödinge
Marita Högberg, Vårvägen 3, 146 52 Tullinge
Ove Högberg, Vårvägen 3, 146 52 Tullinge
MX Stockholm MCK, Box 21, 146 21 Tullinge

Delgivningskvitto:

Vivi Anne Ekholm, Lilla Skogssjön 6, 147 91 Grödinge
Keneth Jegefalk, Lilla Skogssjön 6, 147 91 Grödinge
Jan Sixtfors, Runsättra gård, 147 91 Grödinge

Kopia till:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun, 147 85 Tumba

Bilaga

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du **skriftligen** överklaga beslutet hos Mark- och miljödomstolen. **Observera att du ska skicka eller lämna in överklagande till Länsstyrelsen i Stockholms län, Box 22067 104 22 Stockholm. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till stockholm@lansstyrelsen.se.** Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till domstolen.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet.** Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det domstolen som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter:

- adress till bostaden
- telefonnummer där du kan nås
- eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din mening, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud som kan sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefonnummer 010-223 10 00. **Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.**

2018-01-22

4

Delegationslista

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna delegationslistan 2017-11-23—2018-01-03.

Delegationslista

2017-11-23 - 2018-01-03

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Botkyrka kommun

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
<i>Nr</i>	<i>Handl</i>	<i>Händelserubrik</i>			<i>Utlåtandebeslut</i>	<i>Fakt. In/Ut</i>
<u>2017-12-22</u> (Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u> (Uppdateringsdatum)	222408				
11	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 708	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om kompletteringsbegäran upprättad, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i> 2017-001347 <i>Handläggare:</i> DAGELS						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN om uppställning av mobilt krossverk samt samråd om husbehovstäkt på del av fastigheten Tumba 7:						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: TUMBA 7:237 {nordvästra}, , TUMBA 7:237						
<u>2017-12-22</u> (Händelsedatum)	<u>2017-12-29</u> (Uppdateringsdatum)	222430				
5	Anders Persson	Beslut/Övriga			DBM § 713	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut gällande anmälan om miljöfarlig verksamhet. Anmälan gäller iordningställande av en yta som kommer att användas för uppställning av släpvagnar, traktorer mm.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i> 2017-001352 <i>Handläggare:</i> ANDPER						
<i>Ärenderubrik:</i> ANMÄLAN av miljöfarlig verksamhet - Iordningställande av verksamhetsyta för uppställning och upplag på del						
<i>Objekt till ärendet:</i> Objekt: SKÄLBY 1:1 (väster om Åkerslund), , SKÄLBY 1:1						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	221260				
8	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (timavgift)				DBM § 700		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>		<i>Diariennr:</i>	2017-001157	<i>Handläggare:</i> MATHER				
		<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Lidl Sverige KB\Lidl Tumba					
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: LIDL SVERIGE KB\LIDL TUMBA, TUMBA TORG 4, TUMBA CENTRUM 1						
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222353				
14	Jenny Dahlstedt	Beslut/Delegation				DBM § 705		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om föreläggande att åtgärda bristfälligt avlopp har upprättats. Utskrivet, lagt i akten och skickat till: Herbert Falck, Slussplan 3 A lgh 1602, 211 30 Malmö.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>		<i>Diariennr:</i>	2017-000541	<i>Handläggare:</i> JENWAH				
		<i>Ärenderubrik:</i>	UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på fastigheten Åvinge 1:1 (Åvi					
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: ÅVINGE GÅRD 5, ÅVINGE GÅRD 5, ÅVINGE 1:1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222367		
16	Jenny Dahlstedt	Beslut/Delegation			DBM § 706	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-000540	<i>Handläggare:</i> JENWAH			
<i>Ärenderubrik:</i>		UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på fastigheten Åvinge 1:1 (Åvi				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ÅVINGE GÅRD, ÅVINGE GÅRD, ÅVINGE 1:1						
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222375		
2	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 707	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 707 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift av f-gaser (köldmedier).						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001417	<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
<i>Ärenderubrik:</i>		BESLUT om årlig avgift för tillsyn av f-gaser (köldmedier) - Bring Citymail Sweden AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BRING CITYMAIL SWEDEN AB, KUMLA GÅRDSVÄG 21A, SALTMOSSEN 3						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222383		
2	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 709	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 709 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift av f-gaser (köldmedier).						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001418	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	BESLUT om årlig avgift för tillsyn av f-gaser (köldmedier) - Mackrogreen AB\Fittja Supermarket				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MACKROGREEN AB\FITTJA SUPERMARKET, KRÖGARVÄGEN 10, FORBONDEN 5						
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222385		
2	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 710	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 710 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift av f-gaser (köldmedier).						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001419	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	BESLUT om årlig avgift för tillsyn av f-gaser (köldmedier) - Hallunda kyrka				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: HALLUNDA KYRKA, TOMTBERGAVÄGEN 16, KLÖVERN 13						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-21</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-21</u>	(Uppdateringsdatum)	222387		
2	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 711	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 711 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift av f-gaser (köldmedier).						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001420	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	BESLUT om årlig avgift för tillsyn av f-gaser (köldmedier) - Silverkronan				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SILVERKRONAN (äldreboende), SEDELVÄGEN 146, ÖRET 1						
<u>2017-12-20</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-20</u>	(Uppdateringsdatum)	222317		
2	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 704	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 704 (se dokument) gällande årlig tillsynsavgift för köldmedier.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001412	<i>Handläggare:</i>	DAGSDT		
	<i>Ärenderubrik:</i>	BESLUT om årlig avgift för tillsyn av f-gaser (köldmedier) - Albyvägen 1				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ALBYVÄGEN 1, ALBYVÄGEN 1, BYATOMTEN 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-19</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-19</u>	(Uppdateringsdatum)	222275		
3	Attal Arzoomand	Beslut/Delegation ändring av livsmedelsanläggning			DBM § 701	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om ändring av livsmedelsanläggning						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001331	<i>Handläggare:</i> ATTARZ			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om ändring av livsmedelsanläggning - RAG Xara AB {catering}				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RAG XARA AB\RESTAURANG XSARA, FÅGELVIKSVÄGEN 9, BOTVIDSGYMNASIET 3						
<u>2017-12-19</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-19</u>	(Uppdateringsdatum)	222296		
6	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation			DBM § 702	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat delegationsbeslut § 702 gällande miljöskaktionsavgift för ej uppfyllda krav på läckagekontroll, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-000709	<i>Handläggare:</i> DAGSDT			
<i>Ärenderubrik:</i>		MILJÖSANKTIONSAVGIFT för försenad/utebliven köldmedierapport - Rag Xara AB/Restaurang Xsara				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RAG XARA AB\RESTAURANG XSARA, FÅGELVIKSVÄGEN 9, BOTVIDSGYMNASIET 3						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-19</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u>	(Uppdateringsdatum)	222291		
10	Anders Persson	Beslut/Övriga			DBM § 703	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001160	<i>Handläggare:</i> ANDPER			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Katarzyna Madejska\Delikatesser från Polen				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: KATARZYNA MADEJSKA\DELIKATESSER FRÅN POLEN, FITTJAVÄGEN 3, FORBONDEN 4						
<u>2017-12-15</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-15</u>	(Uppdateringsdatum)	222198		
3	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 697	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001254	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		BESLUT om årlig tillsynsavgift - Schant Real Estates AB\Fitness World				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SCHANT REAL ESTATES AB\FITNESS WORLD, FÅGELVIKSVÄGEN 3, BOTVIDSGYMNASIET 7						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-15	(Händelsedatum)	2017-12-15	(Uppdateringsdatum)	222199		
13	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 699	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-000964	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN av solarieverksamhet - Schant Real Estates AB\Fitness World				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SCHANT REAL ESTATES AB\FITNESS WORLD, FÅGELVIKSVÄGEN 3, BOTVIDSGYMNASIET 7						
2017-12-14	(Händelsedatum)	2017-12-14	(Uppdateringsdatum)	222095		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 688	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001162	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Lidl Sverige KB\Lidl Hallunda				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: LIDL SVERIGE KB\LIDL HALLUNDA, BORGVÄGEN 2, KORNET 6						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-14	(Händelsedatum)	2017-12-14	(Uppdateringsdatum)	222096		
4	Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 689	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001363	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i>		KLAGOMÅL på frukthantering - Supergrossen Hallunda (MFB Hallunda AB)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MFB HALLUNDA AB\SUPERGROSSEN HALLUNDA, , KORNET 6						
2017-12-14	(Händelsedatum)	2017-12-14	(Uppdateringsdatum)	222107		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 690	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001148	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Irems Food AB\Alby matcenter				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: IREMS FOOD AB\ALBY MATCENTER, ALBYVÄGEN 4, BYATOMTEN 2						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-14	(Händelsedatum)	2017-12-14	(Uppdateringsdatum)	222115		
9	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 691	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om miljöstraffavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001149	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - MFB Hallunda AB\Supergrossen Hallunda				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MFB HALLUNDA AB\SUPERGROSSEN HALLUNDA, , KORNET 6						
2017-12-14	(Händelsedatum)	2017-12-14	(Uppdateringsdatum)	222119		
8	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 692	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001172	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Byggmax AB\Byggmax Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BYGGMAX AB\BYGGMAX TUMBA, TUNABERGSVÄGEN 1, TUNABERG 4						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-14</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-14</u>	(Uppdateringsdatum)	222121		
8	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 693	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001183	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - 4361334 Botkyrka Convenience AB\Shell Botkyrka, 7-Eleven				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: 4361334 BOTKYRKA CONVENIENCE AB\SHELL BOTKYRKA, 7-, SANKT BOTVIDS VÄG 3, ERIKSBERG 2:119						
<u>2017-12-14</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u>	(Uppdateringsdatum)	222156		
5	Anders Persson	Beslut/Delegation			DBM § 695	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för handläggning.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001167	<i>Handläggare:</i> ANDPER			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Mogabel Invest AB\Fittja Orient Livs				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MOGABEL INVEST AB\FITTJA ORIENT LIVS, VÄRDHUSVÄGEN 10, FITTJA GÅRD 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	222016		
17	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (avgift)			DBM § 681	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillsynsavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-000428	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på del av fastigheten Vretaberg				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VRETABERG 7, VRETABERG 7, VRETABERG 1:1						
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	222019		
17	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (avgift)			DBM § 682	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillsynsavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-000504	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på fastigheten Ensta 1:187 (Ens				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ENSTA 5, ENSTA 5, ENSTA 1:187						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	222038		
8	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (avgift)			DBM § 683	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001184	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Plantagen Sverige AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: PLANTAGEN SVERIGE AB, SLAGSTAVÅGEN 2, VÄXTHUSET 1						
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	222040		
6	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 684	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001161	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Ahlberg-Dollarstore AB\Dollarstore				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: AHLBERG-DOLLARSTORE AB\DOLLARSTORE, FITTJAVÄGEN 22, TEGELBRUKET 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-13</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-13</u>	(Uppdateringsdatum)	222052		
7	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 685	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001175	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Flügger AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: FLÜGGER AB, BJÖRKVÄGEN 4, MULLVADEN 11						
<u>2017-12-13</u>	(Händelsedatum)	<u>2018-01-02</u>	(Uppdateringsdatum)	222054		
9	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 686	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Delagationsbeslut § 686 - Timavgift för tillsyn enligt miljöbalken.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001171	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Biltema Sweden AB (Botkyrka 109)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BILTEMA SWEDEN AB (Botkyrka 109), KUMLA GÅRDSVÄG 32, SVARTLÖTEN 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	222057		
9	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (MSA)			DBM § 687	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om miljöstraffavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001164	<i>Handläggare:</i> MATHER			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Bahram Livs\Segersjö handlarn				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BAHRAM LIVS\SEGER SJÖ HANDLARN, SEGER SJÖVÅGEN 8, LÖPAREN 1						
2017-12-13	(Händelsedatum)	2017-12-19	(Uppdateringsdatum)	222032		
7	Anders Persson	Beslut/Delegation			DBM § 694	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut gällande inkomsten slutrapport.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001216	<i>Handläggare:</i> ANDPER			
<i>Ärenderubrik:</i>		MISSTANKE om markförorening intill Hågelby 7 på del av fastigheten Lindhov 15:24				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: LINDHOV 15:24 {väster Hågelby 7}, , LINDHOV 15:24						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-12</u>	(Uppdateringsdatum)	221974		
14	Elna Topac	Beslut/Delegation (tillsynsavgift)			DBM § 674	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillsynsavgift upprättad, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-000437	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
<i>Ärenderubrik:</i>		UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på fastigheten Råby 1:78 (Råby				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RÅBY 2, RÅBY 2, RÅBY 1:78						
Objekt: RÅBY 3, RÅBY 3, RÅBY 1:78						
<u>2017-12-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-12</u>	(Uppdateringsdatum)	221977		
8	Elna Topac	Beslut/Delegation (tillsynsavgift)			DBM § 675	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättat beslut om tillsynsavgift, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-000438	<i>Handläggare:</i> DAGELS			
<i>Ärenderubrik:</i>		UPPFÖLJNING med anledning av inventering av vatten- och avloppssituationen på del av fastigheten Råby 1:66				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RÅBY 4, RÅBY 4, RÅBY 1:66						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-12 (Händelsedatum)	2017-12-12 (Uppdateringsdatum)	221981				
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation registrering			DBM § 676	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001367	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Viniverdi Sweden AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VINIVERDI SWEDEN AB, VRETA BACKE 58, SILLEN 60						
2017-12-12 (Händelsedatum)	2017-12-12 (Uppdateringsdatum)	221982				
3	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 677	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001367	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Viniverdi Sweden AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VINIVERDI SWEDEN AB, VRETA BACKE 58, SILLEN 60						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-12</u>	(Uppdateringsdatum)	221985		
3	Elna Topac	Beslut/Delegation			DBM § 678	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Upprättar beslut om årlig avgift, se dokumentet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-000759	<i>Handläggare:</i>	DAGELS		
	<i>Ärenderubrik:</i>	BESLUT om årlig tillsynsavgift - NORSBORG 5:1 {jordbruksmarken}				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NORSBORG 5:1 {jordbruksmarken}, , NORSBORG 5:1						
<u>2017-12-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-12</u>	(Uppdateringsdatum)	221986		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 679	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om miljöstraffavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001159	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Vretena Matcenter AB\Tempo Tumba Tuna				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VRETENA MATCENTER AB\TEMPO TUMBA TUNA, TUNATORGET 1, KYRKOHERDEN 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-12</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-12</u>	(Uppdateringsdatum)	221988		
12	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 680	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om miljöstraffavgift upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001188	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Hornbach Byggmarknad AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: HORNBAACH BYGGMARKNAD AB, FITTJAVÄGEN 24, HÖGTOMTA 3						
<u>2017-12-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-11</u>	(Uppdateringsdatum)	221911		
6	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 671	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001173	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Järn & färghandel i Tumba AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: JÄRN & FÄRGHANDEL I TUMBA AB, OLVONVÄGEN 4, KIDET 4						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-18</u>	(Uppdateringsdatum)	221914		
5	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation (timavgift)			DBM § 672	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001150	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Johan Norberg Livs AB\ICA Nära Vårsta				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: JOHAN NORBERG LIVS AB\ICA NÄRA VÅRSTA, RINGVÄGEN 1, VÅRSTA 1:58						
<u>2017-12-11</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-11</u>	(Uppdateringsdatum)	221918		
6	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 673	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001151	<i>Handläggare:</i>	MATHER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - WILLY:S AB\Willys Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: WILLY:S AB\WILLYS TUMBA, BRYGGARVÄGEN 7, YRKESSKOLAN 6						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-12-08	(Händelsedatum)	2017-12-08	(Uppdateringsdatum)	221862		
8	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 668	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001165		<i>Handläggare:</i>	IZAHIL	
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - M N Livs AB\Handlarn				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: M N LIVS AB\HANDLARN, TULLINGEBERG SVÄGEN 12A, TULLINGE 19:356						
2017-12-08	(Händelsedatum)	2017-12-12	(Uppdateringsdatum)	221871		
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation	ändring av erfarenhetsklass		DBM § 669	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om ändring av erfarenhetsklass, se dok. Ändrad erfarenhetsklass från B till C pga upprepade brister.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001373		<i>Handläggare:</i>	JONNYB	
	<i>Ärenderubrik:</i>	ÄNDRING av erfarenhetsklass - Elamos Restaurang AB\Joes Bar				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ELAMOS RESTAURANG AB\JOES BAR, FÅGELVIKSVÄGEN 5, BOTVIDSGYMNASIET 7						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-12-08	(Händelsedatum)	2017-12-13	(Uppdateringsdatum)	221869				
7	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation				DBM § 670		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om timavgift upprättat, se dokument.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariennr:</i>		2017-001180	<i>Handläggare:</i> MATHER					
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - XL-Byggpartner AB\XL-Bygg Tullinge Brädgård						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: XL-BYGGPARTNER AB\XL-BYGG TULLINGE BRÄDGÅRD, BERNSTRÖMSVÄGEN 2, TULLINGE 20:1								
2017-12-07	(Händelsedatum)	2017-12-07	(Uppdateringsdatum)	221772				
2	Tobias Karlsson	Beslut/Delegation ändring av erfarenhetsklass				DBM § 654		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om ändring av erfarenhetsklass.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariennr:</i>		2017-001365	<i>Handläggare:</i> TOBKAR					
<i>Ärenderubrik:</i>		ÄNDRING av erfarenhetsklass - Al Arez AB\Hemköp Storvreten						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: AL AREZ AB\HEMKÖP STORVRETEN, STORVRETSVÄGEN 13, LERSKIFFERN 2								

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221776		
3	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation avgift tobak			DBM § 655	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig avgift för tillsyn av försäljning av tobaksvaror upprättad, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001270	<i>Handläggare:</i> MARNOR			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN av försäljning av tobaksvaror - Scandinavia Shisha				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SCANDINAVIA SHISHA, KRÖGARVÄGEN 26, FORBONDEN 6						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221778		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 656	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001178	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Circle K Detaljist AB\Circle K Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: CIRCLE K DETALJIST AB\CIRCLE K TUMBA, OLVONVÄGEN 2, KIDET 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221780		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 657	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001155	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Värö Livs AB\ICA Supermarket Solbo				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: VÄRÖ LIVS AB\ICA SUPERMARKET SOLBO, BJÖRKVÄGEN 2, MULLVADEN 10						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221789		
2	Attal Arzoomand	Beslut/Delegation	ändring av erfarenhetsklass		DBM § 658	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om ändring av erfarenhetsklass.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001366	<i>Handläggare:</i> ATTARZ			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ÄNDRING av erfarenhetsklass - Restaurang Jaktslottet AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RESTAURANG JAKTSLOTTET AB, SEGERSBYVÄGEN 7, KUMLA HAGE 1						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221802		
5	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 659	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001226	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - ICA Maxi Special AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ICA MAXI SPECIAL AB, KUMLA GÅRDSVÄG 30, KUMLA GÅRD 1						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221803		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 660	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001181	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Eliass Georges Fyndmarknad AB\EG:s fyndmarknad				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: ELIASS GEORGES FYNDMARKNAD AB\EG:S FYNDMARKNAD, SEGERSBYVÄGEN 20, LAGMANSTINGET 6						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221805		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 661	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001146	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Lani Invest AB\ICA Maxi Botkyrka				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: LANI INVEST AB\ICA MAXI BOTKYRKA, KUMLA GÅRDSVÄG 30, KUMLA GÅRD 1						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221807		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 662	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001153	<i>Handläggare:</i> IZAHIL			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Närbutiken i Tullinge AB\ICA Nära Riksten				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NÄRBUTIKEN I TULLINGE AB\ICA NÄRA RIKSTEN, FLOTTILJVÄGEN 85, RIKSTEN 9:2						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-07</u>	(Uppdateringsdatum)	221808		
6	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 663	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om timavgift för tillsyn enligt miljöbalken upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001156	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Knutsholmen AB\ICA Kvantum, Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: KNUTSHOLMEN AB\ICA KVANTUM, TUMBA, TUMBA TORG 7, TUMBA CENTRUM 1						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u>	(Uppdateringsdatum)	221814		
5	Anders Persson	Beslut/Delegation			DBM § 664	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001176	<i>Handläggare:</i>	ANDPER		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - OK Detaljhandel AB\OKQ8 Tumba				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: OK DETALJHANDEL AB\OKQ8 TUMBA, DÄLDVÄGEN 1, HAREN 24						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u>	(Uppdateringsdatum)	221824		
5	Anders Persson	Beslut/Delegation			DBM § 665	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001154	<i>Handläggare:</i> ANDPER			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Sabis AB\Hemköp Sabis Tullinge				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: SABIS AB\HEMKÖP TULLINGE, NYÄNGSVÄGEN 3A, SLÄTTEN 1						
<u>2017-12-07</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-22</u>	(Uppdateringsdatum)	221828		
5	Anders Persson	Beslut/Delegation			DBM § 666	Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001225	<i>Handläggare:</i> ANDPER			
<i>Ärenderubrik:</i>		KEMIKALIETILLSYN 2017 - Rusta AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RUSTA AB, SEGERSBYVÄGEN 15, KUMLAKNEKEN 2						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-12-07	(Händelsedatum)	2017-12-22	(Uppdateringsdatum)	221832				
5	Anders Persson	Beslut/Delegation				DBM § 667		Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>		<i>Diariennr:</i>	2017-001152	<i>Handläggare:</i> ANDPER				
		<i>Ärenderubrik:</i>	KEMIKALIETILLSYN 2017 - Lidl Sverige KB\Lidl Fittja					
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: LIDL SVERIGE KB\LIDL FITTJA, FITTJAVÄGEN 3, FORBONDEN 4						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-12-06	(Händelsedatum)	2017-12-06	(Uppdateringsdatum)	221759				
88	Sofia Sjöstedt	Beslut/Delegation (Lindhov 15:6 Granmora)				DBM § 653		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Upprättat delegationsbeslut § 653 gällande uppehåll i avfallshämtning vilket medges, se dokument.								
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariernr:</i>		2017-000065	<i>Handläggare:</i> DAGSDT					
<i>Ärenderubrik:</i>		SAMLING av (under 2017) inkomna ansökningar om uppehåll i avfallshämtning						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTARVÄGEN 2, BRONSGJUTAREN 47								
Objekt: TINGSBERG SVÄGEN 15, TINGSBERG SVÄGEN 15, TULLINGE 17:61								
Objekt: ASPENVÄGEN 229, ASPENVÄGEN 229, TUMBA 7:26								
Objekt: FALKBERG SVÄGEN 6, FALKBERG SVÄGEN 6, TULLINGE 19:223								
Objekt: BOFINKVÄGEN 14, BOFINKVÄGEN 14, ENSTA 1:99								
Objekt: ASPENVÄGEN 221, ASPENVÄGEN 221, TUMBA 7:29								
Objekt: KAMOMILLVÄGEN 79, KAMOMILLVÄGEN 79, KAMOMILLEN 90								
Objekt: ÅSHÖJDSVÄGEN 14, ÅSHÖJDSVÄGEN 14, KAGGHAMRA 2:99								
Objekt: SÖRGÅRDSVÄGEN 9, SÖRGÅRDSVÄGEN 9, NORRVALLA 78								
Objekt: AVSTYCKNING SVÄGEN 9, AVSTYCKNING SVÄGEN 9, HAMMARSKIFTET 20								
Objekt: NORRBYVRETSVÄGEN 4, NORRBYVRETSVÄGEN 4, NORRBYVRET 1:32								
Objekt: ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 22, ÖSTRA BRÖTA 1:23								
Objekt: VINTERVÄGEN 22, VINTERVÄGEN 22, TULLINGE 16:213								
Objekt: FRIPARK SVÄGEN 4, FRIPARK SVÄGEN 4, TULLINGE 20:215								
Objekt: RÅBYVÄGEN 8, RÅBYVÄGEN 8, RÅBY 1:52								
Objekt: KLIPPSTA 3, KLIPPSTA 3, KLIPPSTA 4:2								
Objekt: NORRGA KVARN 47, NORRGA KVARN 47, NORRGA 2:13								
Objekt: KRÖGARVÄGEN 75, KRÖGARVÄGEN 75, KRÖGAREN 85								
Objekt: HAGA 2, HAGA 2, ÖSTRA BRÖTA 4:18								
Objekt: TRASTVÄGEN 1, TRASTVÄGEN 1, VÅRSTA 1:330								
Objekt: JAKOBSBERG SVÄGEN 2, JAKOBSBERG SVÄGEN 2, SNÄCKSTAVIK 3:3								
Objekt: NYBODAVÄGEN 13, NYBODAVÄGEN 13, SNÄCKSTAVIK 3:44								

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
		Objekt: DAPPENS BACKE 7, DAPPENS BACKE 7, TEGELVRETEN 2:32						
		Objekt: ÖRNBERGSGRÄND 6, ÖRNBERGSGRÄND 6, TULLINGE 19:83						
		Objekt: RÅBYVÄGEN 20, RÅBYVÄGEN 20, RÅBY 1:62						
		Objekt: ÖSTRA BRÖTA LINDÄNGEN 23, ÖSTRA BRÖTA LINDÄNGEN 23, ÖSTRA BRÖTA 1:14						
		Objekt: ÖSTRA BRÖTA 20, ÖSTRA BRÖTA 20, ÖSTRA BRÖTA 1:18						
		Objekt: PÄRLUGGLEVÄGEN 9, PÄRLUGGLEVÄGEN 9, JORDUGGLAN 8						
		Objekt: VIOLVÄGEN 5, VIOLVÄGEN 5, MURGRÖNAN 7						
		Objekt: KRÖGARVÄGEN 131, KRÖGARVÄGEN 131, KRÖGAREN 49						
		Objekt: LINDHOV 15:6, , LINDHOV 15:6						
<u>2017-12-05</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-05</u>	(Uppdateringsdatum)	221690				
2	Anna-Lena Storfeldt	Beslut/Delegation ändring av erfarenhetsklass				DBM § 652		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om ändring av erfarenhetsklass.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
	<i>Diariernr:</i>	2017-001354	<i>Handläggare:</i>	DAGDLT				
	<i>Ärenderubrik:</i>	ÄNDRING av erfarenhetsklass - Förskolan Svalan						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
	Objekt: FÖRSKOLAN SVALAN, TINGSVÄGEN 31, GODEMANNEN 2							

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-04</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-04</u>	(Uppdateringsdatum)	221621		
10	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 650	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om tillstånd för enskild avloppsanläggning upprättat, se dokument.						
Anläggningen ska bestå av ett minireningsverk från Biovac, modell FD 5 N PEH och efterföljas av en efterpoleringsanläggning (Biovac EP filtralite) för att slutligen ledas till ett resorptionsdike. Avloppet är dimensionerat för 5 pe.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001221	<i>Handläggare:</i> MATHER			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANSÖKAN om tillstånd för enskild avloppsanläggning på fastigheten Råby 1:71 (Råby 5)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: RÅBY 5, RÅBY 5, RÅBY 1:71						
<u>2017-12-04</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-04</u>	(Uppdateringsdatum)	221646		
8	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 651	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om förlängt hämtningsintervall upprättat, se dokument.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-001256	<i>Handläggare:</i> MATHER			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANSÖKAN om dispens från slamhämtning på fastigheten Stora Uringe 1:2 (Uringe 33)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: URINGE 33-34, URINGE 33, STORA URINGE 1:2						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-01</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-01</u>	(Uppdateringsdatum)	221541		
17	Izabella Hilmevall	Beslut/Delegation			DBM § 646	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om föreläggande att säkerställa att olägenhet för människors hälsa inte förekommer, Forvägen 39 upprättad, se dokumentflik.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-001018	<i>Handläggare:</i>	IZAHIL		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KLAGOMÅL på störande ljud från ventilationsanläggning till lägenhet på Forvägen 39				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: FORVÄGEN 39, FORVÄGEN 39, FORBONDEN 1						
<u>2017-12-01</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-01</u>	(Uppdateringsdatum)	221578		
15	Tobias Karlsson	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 647	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
En uppföljande kontroll genomfördes efter brister på spårbarhet och märkning. Även underhåll kontrollerades.						
Alla avvikelser utom underhåll av golv i lagret var åtgärdat vid den uppföljande kontrollen.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariennr:</i>	2017-000778	<i>Handläggare:</i>	TOBKAR		
	<i>Ärenderubrik:</i>	KONTROLL av livsmedelsanläggning 2017 - Mackrogreen AB\Fittja Supermarket				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MACKROGREEN AB\FITTJA SUPERMARKET, KRÖGARVÄGEN 10, FORBONDEN 5						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-12-01</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-01</u>	(Uppdateringsdatum)	221595		
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation registrering.			DBM § 648	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001257	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Max Selander Transport AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MAX SELANDER TRANSPORT AB, ROSENHILL 27, ROSENHILL 1:4						
<u>2017-12-01</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-01</u>	(Uppdateringsdatum)	221596		
3	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 649	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001257	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Max Selander Transport AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: MAX SELANDER TRANSPORT AB, ROSENHILL 27, ROSENHILL 1:4						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut	
<u>2017-11-29</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-11-29</u>	(Uppdateringsdatum)	221347	20181031	Beslut om förbud börjar gälla	Matilda Hermansson
14	Matilda Hermansson	Beslut/Delegation			DBM § 643	--	
<i>Anteckning på händelsen:</i>							
Beslut om förbud mot fortsatt användning av befintlig avloppsanläggning samt föreläggande om att ansluta fastighet till det kommunala avlopps nätet upprättat, se dokument.							
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>							
<i>Objekt till händelsen:</i>							
<i>Ärende till händelsen:</i>							
<i>Diariernr:</i>		2017-000651	<i>Handläggare:</i> MATHER				
<i>Ärenderubrik:</i>		IFRÅGASATT avlopp för fastigheten Tullinge 19:334 (Södra Parkhemsvägen 21)					
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: SÖDRA PARKHEMSVÄGEN 21, SÖDRA PARKHEMSVÄGEN 21, TULLINGE 19:334					
<u>2017-11-29</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-12-01</u>	(Uppdateringsdatum)	221434			
5	Katrin Rundén	Beslut/Delegation			DBM § 644	--	
<i>Anteckning på händelsen:</i>							
Upprättat delegationsbeslut § 644 gällande anmälan om bergvärmepumpsanläggning, vilket medges. Se dokument.							
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>							
<i>Objekt till händelsen:</i>							
<i>Ärende till händelsen:</i>							
<i>Diariernr:</i>		2017-001324	<i>Handläggare:</i> KATRUN				
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om borring av energibrunn för bergvärmepump på fastigheten Fjällstorpet 13 (Rågången 26)					
<i>Objekt till ärendet:</i>		Objekt: RÅGÅNGEN 26, RÅGÅNGEN 26, FJÄLLSTORPET 13					

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-11-28	(Händelsedatum)	2017-11-28	(Uppdateringsdatum)	221340		
13	Katrin Rundén	Beslut/Delegation extra offentlig kontroll			DBM § 641	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok.						
Efter denna kontroll är bristerna gällande rengöring, spårbarhet och information åtgärdade.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-000615	<i>Handläggare:</i> KATRUN			
<i>Ärenderubrik:</i>		KONTROLL av livsmedelsanläggning 2017 - Haserya HB\Oak Kitchen & Bar				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: HASERYA HB\OAK KITCHEN & BAR, BORGVÄGEN 2, KORNET 6						
2017-11-28	(Händelsedatum)	2017-11-28	(Uppdateringsdatum)	221370		
9	Mariann Nordstrand	Beslut/Delegation extra kontrollavgift			DBM § 642	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om avgift för extra offentlig kontroll, se dok. Avvikelser åtgärdade till största del. Kvarstår: fog vid dörrlist är angripen av svartmögel. Kommer bytas på jullovet.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariennr:</i>		2017-000370	<i>Handläggare:</i> TOBKAR			
<i>Ärenderubrik:</i>		KONTROLL av livsmedelsanläggning 2017 - Björkhaga skola				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BJÖRKHAGA SKOLA, HÖGBRINKSVÄGEN 4, BJÖRKHAGA 3						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
2017-11-28	(Händelsedatum)	2017-12-01	(Uppdateringsdatum)	221364		
55	Albert Storby	Beslut/Delegation (säkerställa markförening)			DBM § 645	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om föreläggande att kontrollera om marken har förorenats i samband med byte av oljeavskiljare, Bostadsrättsförening Eriksbergs Industrihus har upprättats.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2015-000696	<i>Handläggare:</i> ALBSTO			
<i>Ärenderubrik:</i>		MILJÖSKYDDSTILLSYN 2015 - Bostadsrättsföreningen Eriksbergs Industrihus (fordonstvätt)				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: BRF ERIKSBERGS INDUSTRIHUS, KUMLA GÅRDSVÄG 33, KUMLA ÄNG 3						
2017-11-27	(Händelsedatum)	2017-11-27	(Uppdateringsdatum)	221202		
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation registrering.			DBM § 633	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001263	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Yamani Services HB {vagn HCA 750}				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: YAMANI SERVICES HB {HCA 750}, VÄRDHUSVÄGEN 4, FITTJA 17:22						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-11-27	(Händelsedatum)	2017-11-27	(Uppdateringsdatum)	221206				
3	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation årlig kontrolltid				DBM § 634		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
	<i>Diariernr:</i>	2017-001263		<i>Handläggare:</i>	JONNYB			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Yamani Services HB {vagn HCA 750}						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: YAMANI SERVICES HB {HCA 750}, VÄRDHUSVÄGEN 4, FITTJA 17:22								

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-11-27	(Händelsedatum)	2017-11-27	(Uppdateringsdatum)	221226				
12	Albert Storby	Beslut/Övriga (timavgift)				DBM § 635		--
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut om timavgift upprättat.								
<i>Intrissant(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
<i>Diariernr:</i>		2017-000189	<i>Handläggare:</i> ALBSTO					
<i>Ärenderubrik:</i>		REDOVISNING av radonmätningar - HSB Bostadsrättsförening Trädet i Norsborg						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
Objekt: HSB BOSTADSRÄTTSFÖRENING TRÄDET I NORSBO, TRÄDESVÄGEN 1, VICKERN 4								
Objekt: VICKERVÄGEN 12, VICKERVÄGEN 12, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 14, VICKERVÄGEN 14, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 16, VICKERVÄGEN 16, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 2, VICKERVÄGEN 2, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 4, VICKERVÄGEN 4, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 6, VICKERVÄGEN 6, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 8, VICKERVÄGEN 8, VICKERN 1								
Objekt: VICKERVÄGEN 1, VICKERVÄGEN 1, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 11, VICKERVÄGEN 11, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 13, VICKERVÄGEN 13, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 15, VICKERVÄGEN 15, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 3, VICKERVÄGEN 3, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 5, VICKERVÄGEN 5, VICKERN 2								
Objekt: VICKERVÄGEN 9, VICKERVÄGEN 9, VICKERN 2								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 10, TRÄDESVÄGEN 10, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 12, TRÄDESVÄGEN 12, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 14, TRÄDESVÄGEN 14, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 16, TRÄDESVÄGEN 16, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 2, TRÄDESVÄGEN 2, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 4, TRÄDESVÄGEN 4, VICKERN 3								
Objekt: TRÄDESVÄGEN 6, TRÄDESVÄGEN 6, VICKERN 3								

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
		Objekt: TRÄDESVÄGEN 1, TRÄDESVÄGEN 1, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 11, TRÄDESVÄGEN 11, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 13, TRÄDESVÄGEN 13, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 15, TRÄDESVÄGEN 15, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 3, TRÄDESVÄGEN 3, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 5, TRÄDESVÄGEN 5, VICKERN 4 Objekt: TRÄDESVÄGEN 9, TRÄDESVÄGEN 9, VICKERN 4				
<u>2017-11-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-11-27</u>	(Uppdateringsdatum)	221243		
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation registrering			DBM § 636	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intrument(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001269	<i>Handläggare:</i>	JONNYB		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Nordiska Orientfalafel AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NORDISKA ORIENTFALAFEL AB, FITTJAVÄGEN 19, FITTJA 17:3						
<u>2017-11-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-11-27</u>	(Uppdateringsdatum)	221245		
3	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation årlig kontrolltid			DBM § 637	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intrument(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
	<i>Diariernr:</i>	2017-001269	<i>Handläggare:</i>	JONNYB		
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Nordiska Orientfalafel AB				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NORDISKA ORIENTFALAFEL AB, FITTJAVÄGEN 19, FITTJA 17:3						

<u>Händelsedatum</u>	<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>
Nr	Handl	Händelserubrik			Utlåtandebeslut	Fakt. In/Ut
<u>2017-11-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-11-27</u>	(Uppdateringsdatum)	221274		
2	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation registrering			DBM § 638	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning, se dok.						
<i>Intrassent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001268	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Noor Reshed\Malaks Restaurang och Café				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NOOR RESHED\MALAKS RESTAURANG OCH CAFÉ, MIMERS VÄG 2, MIMER 3						
<u>2017-11-27</u>	(Händelsedatum)	<u>2017-11-27</u>	(Uppdateringsdatum)	221276		
3	Jonatan Nyberg	Beslut/Delegation årlig kontrollavgift			DBM § 639	--
<i>Anteckning på händelsen:</i>						
Beslut om årlig kontrolltid och avgift för livsmedelskontroll, se dok.						
<i>Intrassent(er) på händelsen:</i>						
<i>Objekt till händelsen:</i>						
<i>Ärende till händelsen:</i>						
<i>Diariernr:</i>		2017-001268	<i>Handläggare:</i> JONNYB			
<i>Ärenderubrik:</i>		ANMÄLAN om registrering av livsmedelsanläggning - Noor Reshed\Malaks Restaurang och Café				
<i>Objekt till ärendet:</i>						
Objekt: NOOR RESHED\MALAKS RESTAURANG OCH CAFÉ, MIMERS VÄG 2, MIMER 3						

<u>Händelsedatum</u>		<u>Uppdateringsdatum</u>	<u>Händelsenummer</u>	<u>Åtg</u>	<u>Bev. datum</u>	<u>Bev. orsak</u>	<u>Bev. Handl</u>	
<u>Nr</u>	<u>Handl</u>	<u>Händelserubrik</u>				<u>Utlåtandebeslut</u>	<u>Fakt.</u>	<u>In/Ut</u>
2017-11-27	(Händelsedatum)	2017-12-21	(Uppdateringsdatum)	221040				
8	Anders Persson	Beslut/Delegation				DBM § 640		Ut
<i>Anteckning på händelsen:</i>								
Beslut gällande slutrapport för akutsaneringen.								
<i>Intressent(er) på händelsen:</i>								
<i>Objekt till händelsen:</i>								
<i>Ärende till händelsen:</i>								
	<i>Diariernr:</i>	2017-000835		<i>Handläggare:</i>	ANDPER			
	<i>Ärenderubrik:</i>	ANMÄLAN om förorenat område på del av fastigheten Kagghamra 7:1 (intill Kagghamra säteri Sjöberg 3)						
<i>Objekt till ärendet:</i>								
	Objekt: KAGGHAMRA SÄTERI SJÖBERG 3, KAGGHAMRA SÄTERI SJÖBERG 3, KAGGHAMRA 7:1							

2018-01-22

5

Mål och internbudget för 2018, miljö- och hälsoskydds- namnden

Förslag till beslut

Miljö och hälsoskyddsnamnden godkänner den av förvaltningen upprättade internbudget 2018 i bilagt dokument ”mål och internbudget 2018 för miljö- och hälsoskyddsnamnden.”

Sammanfattning

Enligt nya direktiv redovisas nu nämndens internbudget i kommunledningens mall. Dokumentet innehåller inklippt text från ”miljö- och hälsoskydds- nämndens mål och budget 2018 med plan 2019-2021” som nämnden fattade beslut om i augusti 2017. Anledningen är att ge ett sammanhang, där nämndens mål kopplas till nämndens internbudget 2018. Vidare innehåller dokumentet kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Personalresurser 2018 anges också.

Nämnden ska enbart fatta beslut om själva internbudgeten 2018.

2018-01-04

Dnr sbf/2017: 546

Referens

Ingrid Molander

Mottagare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Mål och internbudget för 2018, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Förslag till beslut

Miljö och hälsoskyddsnämnden godkänner den av förvaltningen upprättade internbudget 2018 i bilagt dokument ”mål och internbudget 2018 för miljö- och hälsoskyddsnämnden.”

Sammanfattning

Enligt nya direktiv redovisas nu nämndens internbudget i kommunledningens mall. Dokumentet innehåller inklippt text från ”miljö- och hälsoskyddsnämndens mål och budget 2018 med plan 2019-2021” som nämnden fattade beslut om i augusti 2017. Anledningen är att ge ett sammanhang, där nämndens mål kopplas till nämndens internbudget 2018. Vidare innehåller dokumentet kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Personalresurser 2018 anges också.

Nämnden ska enbart fatta beslut om själva internbudgeten 2018.

Carina Molin
Förvaltningschef

Ingrid Molander
Miljöchef

Bilaga: Mål och internbudget 2018 för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Mål och internbudget 2018

Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Innehållsförteckning

1	Nämndens väsentliga områden	3
2	Mål och målsatta mått	4
2.1	1 Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället	4
2.2	3 Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna	4
2.3	6 Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna	5
2.4	7 Effektiv organisation	6
3	Uppdrag	7
4	Internbudget 2018	8
4.1	Drift	8
4.2	Investeringar	8
5	Volymer och nyckeltal	9
6	Personal	10
6.1	Antal årsarbetare och anställda	10

1 Nämndens väsentliga områden

Krav från omvärlden skärps

Staten skärper kraven och kontrollen på kommunerna att tillsynen enligt livsmedelslagen, miljöbalken, tobakslagen etc utförs. (SOU 2017:63 miljöbalken, och statskontorets uppdrag att utreda hur den kommunala livsmedelskontrollen kan stärkas). Samtidigt kommer utökande ansvarsområden för nämnden som beskrivs i nämndens omvärldsanalys.

Miljö- och klimat

I reglementet har nämnden uppdrag att samordna kommunens operativa arbete för klimatfrågorna och Fairtrade City. Miljöenhetens personal arbetar även med strategiska klimat/miljöfrågor på uppdrag åt kommunledningen. Nu pågår en uppdatering av klimatstrategin. Ett uppdrag är också att medverka i framtagandet av en ny avfallsplan och ett miljöprogram. Tillsynen kommer att följa upp dessa.

Kommunen medverkar i flera banbrytande och framåtsyftande klimatprojekt tillsammans med akademien, organisationer och andra samarbetspartners. Det tillskott som gavs i budget 2017 möjliggör att Botkyrka kommun även kommande år kan behålla sin tätposition för klimatet bland landets kommuner. Tillskottet möjliggör också att de allt viktigare vattenfrågorna kan lyftas och säkerställas. Det gäller både tillgång till vatten och vattnets kvalitet. Kommunen deltar i regeringens satsning ”Fossilfritt Sverige”.

Inom mhn, sbn och tn finns ett gott samarbete för miljömålen; levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, ingen övergödning, ett rikt växt- och djurliv, en god bebyggd miljö och begränsad klimatpåverkan. Exempel på det är samarbetet inom natur- och vattenprogrammen ”Botkyrkas blå och gröna värden”. Vattenprogrammet syftar till att uppnå EU’s direktiv om miljö kvalitetsnormer för vatten. Det kommer att behövas mycket resurser för att uppnå dessa till 2021. Programmet omfattar dagvatten, ytvatten och grundvatten. Vattenprogrammet antogs av fullmäktige 2017. Naturvårdsprogrammet har uppdaterats och antagits av fullmäktige 2017. Det finns handlingsprogram för både natur och vatten, där samarbete sker mellan förvaltningarna och aktiviteter tas upp inför respektive nämnd för beslut.

Begreppet ”ekosystemtjänster” kommer att lyftas från och med 2018. Begreppet definieras ”Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet”. Det kan till exempel vara när växter renar luft, buskar dämpar buller, bin pollinerar grödor eller att vår hälsa ökar när vi är i naturen. Det är också att gräsmattor eller dagvattendammar renar regn- och snövattnet från tungmetaller och skadliga partiklar eller att bakterier och maskar gör jorden bördig. Trots att tjänsterna är grunden i vår välfärd är de fortfarande osynliga i flera samhällsbeslut. Till att börja med kommer värdet av ekosystemtjänster att lyftas in i planeringsprocessen. Värdet av ekosystemtjänster tas med i detaljplanerna som ett första steg som ett målsatt mått. Flera kommuner har redan börjat tillämpa olika metoder för att värdera ekosystemtjänster. Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning.

2 Mål och målsatta mått

2.1 1 Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället

1:1 Botkyrkaborna är delaktiga i den lokala demokratin

1:2 Botkyrkaborna upplever att de kan påverka kommunala frågor som intresserar dem

Nämndens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i alla kontakter

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Andel uppdaterade indikatorer i miljöbarometern	95 %	100 %	100 %
Andel av medborgarförslagen som besvaras av nämnden senast vid tredje sammanträdet från att de inkommer till nämnden	38 %	80 %	80 %
Andel medborgarförslag som besvaras av nämnden inom högst sex månader från att det inkommer till nämnden	62 %	100 %	100 %

Medborgare, föreningar och organisationer har goda möjligheter att ta del av och delta i kommunens miljöarbete

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Antal föreningar, frivilliga organisationer och andra organisationer inom kommunen som plats som nämnden haft samarbete med i miljöfrågor	16	16	19

2.2 3 Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna

3:2 Botkyrka präglas av entreprenörskap, växande företag och ett rikt näringsliv

Miljö- och hälsoskyddsnämnden deltar i samarbetsprojekt för att öka attraktiviteten i kommunens företagsområden

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Företagsområden som har ingått i projektet attraktiva företagsområden (ackumulerat) ökar	3	4	7

2.3 6 Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna

6:1 Mer kreativa stadsmiljöer och mer tillgänglig natur ökar tryggheten och hemkänslan hos Botkyrkaborna

MHN samarbetar med andra för att uppfylla målen i kommunens naturprogram ” Botkyrkas gröna värden” och vattenprogram ”Botkyrkas blå värden”

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Andel av de skyddsvärda ängs- och hagmarker som kommunen har rådighet över och som hävdats under året;	100 %	100 %	100 %
Andelen (%) Botkyrkabor som är nöjda med tillgången till naturområden ökar	86 %	87 %	
Antal rastande och häckande arter av vadarfåglar i Botkyrka per år;	20	21	24
De klassade sjöarna i Botkyrka (totalt 9 st.) som uppnår god ekologisk status (%).	67 %	67 %	89 %
Andel nya detaljplaner som redovisar värdet av ekosystemtjänster	0 %	100 %	100 %
Antalet deltagare i städkampanjer ökar	6 288	7 300	7 600
Årligen mäta nedskräpningen (ackumulerat antal)		2	5
Tillgängliggöra ett naturreservat/naturområde per år. (Måttet anger ackumulerat antal)	0	1	4
De klassade vattendragen i Botkyrka (totalt 3 st.) uppnår god ekologisk status (%)	0 %	0 %	33 %

Öka tryggheten för Botkyrkaborna genom en hög kvalitet på tillsynen inom nämndens ansvarsområden. Tillsynen bidrar till att uppfylla de nationella miljömålen

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Nöjdkundindex, NKI (%)	78 %	80 %	80 %
Jämförelse: medelvärde (%) NKI samtliga deltagande kommuner	73 %	-	-
Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, tillsynsplanen, miljöbalken		100 %	100 %
Andel (%) av den planerade tillsynen som utförts, kontrollplanen, livsmedelslagen		100 %	100 %

En giftfri miljö för Botkyrkaborna

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Antal kampanjer som huvudsakligen syftar till en giftfri miljö (ackumulerat antal)	1	2	5

2.4 7 Effektiv organisation

7:1 Botkyrka kommun attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller rätt kompetens på rätt plats och i rätt tid för verksamhetens behov

7:2 Botkyrka kommun har en god lokalthushållning

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Kvadratmeter förvaltningslokal per anställd minskar	19	18,5	17

7:3 Den kommunala organisationen är klimatneutral

Samordna det operativa klimatarbetet i kommunen

Målsatta mått	Utfall 2016	Mål 2018	Mål 2021
Andel av miljöenhetens tjänsteresor som görs till fots, med cykel eller med kollektivtrafik (mäts en gång per år i oktober/november)	53	55	64
Andelen (%) kommuninvånare som reser med kollektivtrafik till och från arbetet ökar			46 %
Utföra en aktivitet om hållbart resande per år som riktar sig till Botkyrkaborna (%)	100	100	100
Delta i framåtsyftande projekt kopplat till klimatstrategin (antal projekt)	4	4	4

3 Uppdrag

Uppdrag	Slutdatum
"Botkyrkas blå värden" mikroplaster	2018-10-31
Effektiviseringar 2019	2018-08-31
Värdegrund jämlikt Botkyrka	2018-12-31

4 Internbudget 2018

4.1 Drift

MHN's budget för 2018 uppgår till 17,9 miljoner, en ökning med 1,2 miljoner jämfört med 2017. För konvertering av ECOS avsätts tillfälligt 500 tkr, medan tillfälliga medel för miljöprogram avgår med 381 tkr. Nämnden har fått en ramuppräknning med 762 tkr för inrättande av en samordnande tjänst som arbetar för giftfri miljö. Tillskott för volymökningar och pris och löneökningar är på 676tkr. I ramen för 2018 avgår effektiviseringar på 322 tkr.

	Utfall	budget	Utfall	Budget	Budget		
	2015	2016	2016	2017	2018		
Verksamhet, tkr	Nettokostnad	Nettokostnad	Nettokostnad	Nettokostnad	Kostnader	Intäkter	Nettokostnad
Nämnd	-463	-524	-366	-500	-490	0	-490
Gemensam verksamhet	-3 920	-4 302	-4 374	-4 386	-4 967	0	-4 967
Miljö- och hälsoskydd	-1 600	-1 731	-1 707	-3 611	-6 369	3 160	-3 209
Livsmedel	-677	-640	-714	-616	-3 440	2 760	-680
Natur och miljöanalys	-3 085	-5 359	-5 431	-5 639	-6 757	160	-6 597
Naturskola	-1 679	-1 878	-1 848	-1 864	-1 908	0	-1 908
Summa	-11 424	-14 434	-14 440	-16 616	-23 931	6 080	-17 851

4.2 Investeringar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har inga investeringar i budget.

5 Volymer och nyckeltal

Nedan anges antal inspektioner och antal deltagare på fältbussen som volymmått. Antalet inspektioner för miljötillsyn har minskat jämfört med 2016. Det beror på att under 2017 hade nämnden inte så många klagomålsärenden som krävde ett stort antal inspektioner för att avgöra om en olägenhet gäller.

Volymer		Utfall	Utfall	Utfall
		2015	2016	2017
Miljö- och hälsoskyddstillsyn	Antal inspektioner miljöbalken	425	509	440
Livsmedelstillsyn	Antal inspektioner livsmedellagen	442	488	514
Natur och miljöanalys	se miljöbarometern			
Naturskola	Antal elever i fältbussen	2 599	2 478	2 513

Här hänvisar nämnden till Miljöbarometern som finns på botkyrka.se och innehåller ca 80 indikatorer.

Nyckeltal, resursmått
se miljöbarometern på webben

6 Personal

6.1 Antal årsarbetare och anställda

Eftersom miljö- och hälsoskyddsnämndens budget har förstärkts anställs nu fler medarbetare.

Antal årsarbetare, anställda		Utfall	Utfall	Budget
		2016	2017	2018
Gemensam verksamhet	Antal årsarbetare	3,20	3,00	3,00
	Antal anställda	4,00	4,00	4,00
Miljö- och hälsoskydd	Antal årsarbetare	7,00	9,00	11,00
	Antal anställda	9,00	13,00	11,00
Livsmedel	Antal årsarbetare	5,00	5,00	5,50
	Antal anställda	8,00	8,00	6,00
Natur och miljöanalys	Antal årsarbetare	7,30	7,00	7,00
	Antal anställda	9,00	9,00	7,00
Naturskola	Antal årsarbetare	1,90	1,95	1,95
	Antal anställda	2,00	2,00	2,00
Summa	Antal årsarbetare	24,40	25,95	28,45
	Antal anställda	32,00	36,00	30,00

Internbudget 2018	
Samhällsbyggnadsförvaltningen	
Miljöverksamheten	
Ansvar: 311 Chef miljöenhet	
Budget 2018	

	TOTALKOSTNAD	TOTAL INTÄKT	RESULTAT
	-23 441 047	6 080 000	-17 361 047

Verksamhet	
8120 Gemensam verksamhet	-4 967 400
8132 Miljö och hälsoskydd	-3 208 679
8133 Livsmedel	-680 427
8141 Natur och miljöanalys	-6 596 725
8145 Naturskola	-1 907 816

	utgifter	intäkter	summa
5021 löner	-1 560 000		
56100 PO	-608 400		
64130 inköp av telefoner	-30 000		
6431 böcker tidsskrifter facklitterat	-30 000		
64400 livsmedel	-15 000		
6469 förbrukningsmaterial	-5 000		
6512 kontorsmaterila	-15 000		
65500 kopiering m m	-15 000		
68500 porto	-10 000		
69530 bilpoolen	-150 000		
7052 sl	-15 000		
71010 representation extern	-1 000		
71110 representation intern	-10 000		
74390 administration o ekonomi intern	-1 500 000		
74320 programvara generell	-70 000		
74519 administrativa konsulttjänster	-500 000		
7490 Övriga personaltjänster	-25 000		
7471 friskvård	-6 000		
7610 avgifter	-152 000		
7650 kurs och konferens	-250 000		
812 Gemensam verksamhet	-4 967 400	0	-4 967 400

31131 Förättnings och gransk avg		2 900 000	
31132 Övriga intäkter		260 000	
39110 Försäljning inom botkyrka		0	
50210 löner	-4 436 100		
56100 PO	-1 730 079		
64800 arbetskläder	-10 000		
74320 Programvara generell	-71 000		
74520 Vattenanalyser	-5 000		
74530 Div främmande tjänster	-100 000		
7471 Friskvård	-16 500		
8132 Miljö- och hälsoskydd	-6 368 679	3 160 000	-3 208 679

31131 Förättnings och gransk avg		2 400 000
----------------------------------	--	-----------

31132 Övriga avgifter		360 000	
50210 löner	-2 444 300		
56100 po	-881 127		
64800 arbetskläder	-5 000		
7432 programvara generell	-71 000		
7452 vattenanalyser	-30 000		
7471 friskvård	-9 000		
8133 Livsmedel	-3 440 427	2 760 000	-680 427

363 försäljning av konsulttjänster		0	
363 försäljning konsult varutransp		0	
39110 Försäljning inom botkyrka		160 000	
5021 Löner	-3 127 500		
56100 PO	-1 219 725		
66020 Rep av inventarier	-1 000		
62100 elkostnader	-1 500		
64690 förbrukningsmaterial	-1 000		
68110 fast telekommunikation	-2 000		
69120 diesel	0		
69140 fordonsgas	-8 000		
69510 hyra av verksamhetsbil	-80 000		
7452 luft vatten klimat FTC EH	-1 654 000		
7453 BGV	-400 000		
7471 friskvård	-12 000		
76100 avgifter	-250 000		
8141 Natur- och miljöanalys	-6 756 725	160 000	-6 596 725

50210 löner	-876 127		
56100 PO	-341 689		
6011 Hyra av Skärmtak	-60 000		
64190 övr förbrukningsinv	-12 000		
64800 arbetskläder	-5 000		
69120 diesel	-50 000		
69510 hyra bussen	-500 000		
74390 reparation o underhåll	-60 000		
74710 friskvård	-3 000		
8145 Naturskola	-1 907 816	0	-1 907 816

Attestlista IoF och manuella utbetalningar 2018

Miljöenheten

Beslutsattestant	Förvaltning	Arbetsgrupp	Ansvar	tom - from	Maxbelopp	Basbelopp 2018	O=Ordinarie E=Ersättare		
						45500	From	Tom	O/E
Erik Bergström dagebn	MF	NY_MFC	31120000	31129999	1 000 000,00	2198%	20161006	20991231	O

Attestlista IoF och manuella utbetalningar 2018

Miljöenheten

Beslutsattestant	Förvaltning	Arbetsgrupp	Ansvar tom - from		Maxbelopp	Antal prisbas- belopp i %	Basbelopp 2018		O/E
							45500		
Myrna Persson exmyrper01	MF	NY_MFC	31000000	31000000	50 000,00	110%	20161006	20991231	O
Ingrid Molander dagimr	MF	NY_MFC	31000000	31169999	1 000 000,00	2198%	20161006	20991231	O
			17400000	17499999	1 000 000,00	2198%	20161006	20991231	E

